

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

בפני כב' השופטת, סגנית הנשיא רותם קודלר עיאש

התובע א'
 בעצמו נ ג ד

נתבעים 1. ב'
 בעצמו
 2. ג' (אדם שמונה לו אפוטרופוס)
 באמצעות האפוטרופ' מר ב'
 3. ד'
 ע"י ב"כ עו"ד אורלי לוי-ברון

בענין: מ' (אדם שמונה לו אפוטרופוס) באמצעות אפוטרופא לדין עוה"ד מלי גלברט

פתח דבר

כאמור בכותרת המסמך, פסק דין זה עוסק בהכרעה בשלוש תביעות שהוגשו בין בני המשפחה שבכותרת.

- * תביעה כספית בעילה נזיקית בתמ"ש 4930-08-15.
- * תביעת מזונות בגירה בתמ"ש 40013-12-15.
- * תביעה בענין ביטול מינוי אפוטרופוס בא"פ 54920-05-17.

פסק דין ביחס לכל אחד מהתיקים נכתב וניתן בנפרד, אך במסגרת מסמך מאוחד, על פי הרצף הכרונולוגי הבא, שכן יש בתוצאותיו של כל אחד מההליכים כדי להשפיע על אופן ההכרעה באחר שיבוא אחריו, וכמפורט להלן:

תחילה יובא פסק דין בהליך א"פ במסגרתו תוכרע שאלת דרכי ואופן הטיפול בגב' מ' – ראה החל מסעיף 56-1 לפסה"ד (ההכרעה בסעיף 55-56 לפסה"ד).

בהמשך יינתן פסק דין בתביעה הנזיקית- ראה החל מסעיף 87-57 לפסה"ד (ההכרעה בס' 87-84 לפסה"ד).

לבסוף יינתן פסק דין בתביעת המזונות במסגרתה ניתן יהיה להידרש להיקף צרכיה של הגב' מ' בהתאם לדרכי הטיפול שנבחרו ולחייב במזונותיה- ראה החל מסעיף 148-88 לפסה"ד (ההכרעה בסעיפים 146-148).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תיק א"פ 54920-05-17

התובעים:

1. ב'

2. ג'

3. ד'

ע"י ב"כ עו"ד אורלי לוי ברון

נגד

הנתבע:

א'

בענין:

מ' (אדם שמונה לו אפוטרופוס) ת"ז 014494348

באמצעות האפוטרופא לדין עו"ד מלי גלברט

פסק דין בתביעה לביטול מינוי אפוטרופוס

חלק ראשון זה של פסק הדין, נוגע לתביעה שהוגשה ע"י הוריה ואחותה של הגב' מ' (להלן: "האב", "האם", "האחות") לביטול מינויו של בעלה, מר א' (להלן: "הבעל" / "א'") כאפוטרופוס קבוע על כלל ענייניה ולמינוי גוף חיצוני, כאפוטרופוס חלופי.

הגב' מ' (להלן: "הבת" או "מ") ילידת 2.12.1962, כבת 57, סובלת ממחלה תורשתית ניוונית של המוח, המכונה "כוריאה הנטינגטון" Huntington's chorea וכיום נמצאת במצב סיעודי מורכב עם דמנציה קשה ומטופלת בביתה, 24 שעות ביממה באמצעות שתי מטפלות.

אמה של הגב' מ', (התובעת מס' 2) חולה אף היא במחלת כוריאה הנטינגטון ובעלה (הנתבע מס' 1) מונה כאפוטרופוס קבוע לגופה ולרכושה על פי צו מיום 23.8.2006. האם מאושפזת במוסד סיעודי, מרותקת למיטתה ומחוברת לצינורות הזנה ללא כל תודעה למצבה.

המחלוקת בין הצדדים, אשר מביאה אותם למחלוקת בענין בחינת תפקודו של הבעל כאפוטרופוס, נעוצה בשאלת המסגרת הטיפולית המועדפת עבור מ': הבעל מחזיק בעמדה כי טובת אשתו להמשיך להיות מטופלת בביתה במתכונת המתקיימת היום בפועל, כשהיא מטופלת באמצעות שתי מטפלות ובתמיכת מערך הטיפול הביתי ואילו האב והאחות סבורים כי מ' צריכה לצאת למסגרת חוץ ביתית בסידור מוסדי המתאים לצרכיה, בדיוק כפי שמטופלת אמה, החולה באותה מחלה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

רקע רלוונטי לתביעה בענין ביטול מינוי האפוטרופוס

1. הגב' מ' ומר א' נישאו זל"ז בשנת 1988 ומנישואין אלה נולדו להם שני ילדים, ח' וט' שניהם בגירים.
2. הבן ט' מוכר כנכה (נכות נפשית) מאז שנת 2013, מתקיים מקצבת נכות ומתגורר ביחידת דיור עצמאית בעיר X.
3. הליך קודם על פי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962
 - א. בשנת 2012 הבעל הגיש בקשה להתמנות כאפוטרופוס לרכוש ולגופה של אשתו וההליך התנהל בבית משפט לענייני משפחה בראשון לציון בא"פ 39072-01-12.
 - ב. לבקשה צורפו, בין היתר, תעודת רופא מיום 17.1.2012 על פיה הגב' מ' זקוקה למינוי אפוטרופוס ואינה מסוגלת להביע את דעתה בעניין המינוי וכן כתבי הסכמה מחודש דצמבר 2011 עליהם חתומים אחותה והוריה (אביה חתם בשם אמה, כאפוטרופוס על פי צו מינוי).
 - ג. ביום 22.1.2012 ניתן צו מינוי זמני על פיו הבעל מונה כאפוטרופוס זמני למשך שנה, לכלל ענייניה של אשתו מ'.
 - ד. ביום 13.1.2014 ניתן צו מינוי קבוע למינויו של הבעל כאפוטרופוס לכלל ענייניה של אשתו.
4. בחלוף למעלה מחמש שנים, האב והאחות הגישו בקשה לבטל את מינויו של הבעל כאפוטרופוס, ציינו כי הבקשה מוגשת נוכח הזנחת הגב' מ' וטענו כי הבעל פועל מתוך ניגוד אינטרסים מובהק, לרבות נקט בצעדים לשיפור מצבו הכלכלי תוך שימוש במצבה הרפואי של אשתו.
5. א. בהליך א"פ הוגשו תסקירים ע"י עו"ס לס"ד מהמחלקה לשירותים חברתיים בעיר Y, הגב' *** (להלן: "עו"ס לס"ד"), אשר הגישה, מעת לעת, דיווחים בסוגיית הסדרי הקשר בין הגב' מ' לאביה ואחותה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- ב. בתסקיר מיום 15.11.2017 הומלץ על המשך מינויו של מר א' כאפוטרופוס על גופה ורכושה של אשתו.
6. עוה"ד מלי גלברט מונתה כאפוטרופא לדין של הגב' מ' (להלן: "האפוטרופא לדין"), הגישה עמדתה ביחס להליך וכן דיווחים עדכניים ביחס למצבה של הגב' מ'.
7. א. מונה מומחה מתחום הרפואה פרופ' זייליג גבי, מנהל המח' לשיקום נוירולוגי, המרכז הרפואי ע"ש שיבא (להלן: "המומחה"), לצורך הגשת חוות דעת בשאלת הטיפול העדיף עבור מ'.
- ב. חוות דעת המומחה הוגשה לתיק בחודש נובמבר 2018 ולפיה יש יתרון בולט בהישארות הגב' מ' בבית שבו היא מתגוררת תחת אותה מסגרת טיפולית שעונה על הדרישות ולכן לדעת המומחה, עדיף להותיר הטיפול כפי שמתקיים היום.
8. הבקשה לביטול מינוי אפוטרופא הוגשה ע"י התובעים כשהם מיוצגים ע"י עו"ד מורן סמון, בהמשך הופסק הייצוג ומאז האחות יוצגה ע"י עו"ד לוי ברון ואילו האב המשיך לנהל את ההליך בעצמו, כשהוא אינו מיוצג. הבעל לא היה מיוצג ע"י עו"ד למן תחילת ההליך.

טענות הצדדים

9. טענות התובעים (האב והאחות)
- א. לטענת התובעים, המציאות הוכיחה כי תרומתו של א' כאפוטרופוס לכלל ענייניה של אשתו גורמת לנזק ואין בה כל תועלת.
- ב. לטענת התובעים, א' אינו דואג לגופה ולרכושה של מ' אלא לצרכיו האישיים, מנצל את הקצבה לה היא זכאית מהמל"ל לרווחתו האישית ומנסה לסחוט מהם כספים לא לו.
- ג. התובעים טוענים כי א' ניצל את מינויו כאפוטרופא לטובתו האישית ועשה שימוש במחלתה הטרגית של אשתו כדי להתעשר שלא כדין מבני משפחתה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- ד. לטענת התובעים, א' השתמש באשתו על מנת לקבל הקלות ולקבל פטורים להם היא זכאית בשל מצבה הרפואי.
 - ה. התובעים טוענים כי א' צבר חובות כבדים על שמו והוכר כחייב מוגבל באמצעים ומתנהלים נגדו ונגד אשתו הליכי הוצל"פ.
 - ו. לתובעים חשש כבד כי א' עשה ועודנו עושה שימוש בכספים המיועדים עבור מ' לצורך הגשת תביעותיו לבית המשפט.
 - ז. התובעים טוענים כי התנהלותו הכלכלית ההרסנית של א' מעלה ספק ביחס ליכולתו להמשיך לתפקד כאפוטרופוס לכלל ענייניה של מ'.
 - ח. התובעים מציינים כי א' מנע מפגשים בינם לבין מ' עד להתערבות בית המשפט וגם אז, התברר להם שהוא התקין מצלמות בביתו ונוהג לצפות בהם בעת הביקורים ולהעביר הוראות למטפלת באמצעות הטלפון.
 - ט. לטענת התובעים, מ' מוחזקת כבת ערובה בידיו של א', תוך שהוא מונע ממנה לקבל טיפול רפואי ובאופן שבו הוא בוחר לנהל את ענייניה, עולה חשש ממשי באשר למצבה הרפואי והבריאותי.
 - י. התובעים מציינים כי שורר חוסר אמון משווע בינם לבין א' ולא היה מנוס מהגשת הבקשה, כשהסיבה העיקרית להגשתה במועד בו הוגשה הייתה שורת הליכים משפטיים שבהם א' נקט בניגוד לטובתה של מ', תוך שהוא מנסה לעקוף את הסמכויות של האפוטרופוס לדין, מכיוון שהאחרונה מסרבת להיכנע לתכתיביו.
- יא. האב והאחות הגישו סיכומים נפרדים.
- האחות זנחה בסיכומיה את העתירה לביטול מינויו של א' כאפוטרופוס לגוף, ביקשה להותירו כאפוטרופוס לגופה של אחותה מ' אך לבטל מינויו כאפוטרופוס לרכוש.
- האב עומד על העתירה לביטול מינויו של א' כאפוטרופוס על כלל ענייניה של מ'.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

10. טענות הנתבע מס' 1- הבעל

- א. כבר בפתיח לתגובה ציין א' כי מדובר בבקשה חסרת תוס לב שכל תכליתה למלט את המבקשים מתביעת מזונותיה של מ'. לטענתו, הבקשה הוגשה בשיהוי רב, כשנה וחצי לאחר שהוגשה תביעת המזונות.
- ב. א' טוען כי בסוף שנת 2015, כאשר חלה התדרדרות דמנטית במצבה של מ' מחד ותגמולי הביטוח הסיעוד שלה עמדו בפני סיום מאידך, הוא פנה לאביה ואחותה וביקש עזרה כספית בהעסקת מטפלת נוספת, אך לטענתו הם סרבו לסייע על אף היותם אנשים אמידים ביותר וזו הסיבה להגשת תביעה למזונות.
- ג. א' טוען כי האחות ניסתה לפגוע בטיפול המוענק לאשתו בכל דרך. כך לטענתו, היא ניסתה להשפיע על המטפלת שטיפלה במ' לעזוב אותה ואף פנתה לנציגי תאגיד ההשמה האחראי להעסקת המטפלות כדי לשכנעו כי מקומה של מ' במוסד על מנת לחבל בסידור מטפלת חלופית.
- וכך לטענתו פנתה לרפואת המשפחה המטפלת במ' ודרשה ביצוע בדיקות בטענה כי מ' לא מטופלת כראוי ונשקפת סכנה לחייה וכן פנתה לגב' נירה דרגור, יו"ר העמותה למחלת הנטינגטון בישראל במטרה לנתק אותו ואת אשתו מכל השירותים החיוניים שניתנים ע"י העמותה.
- ד. א' טוען כי האב והאחות נטשו בפועל את מ' לפני שנים רבות, ניתקו עצמם מחיי "הגיהינום והתופת" שלה, כשהם מסתפקים בביקורים אחדים הנמשכים כמחצית השעה בתדירות של שלוש פעמים בשנה.
- ה. לטענת א' אין זו טובתה של מ' כי ימונה לה אפוטרופוס זר על פני בעלה המסור החי עמה תחת קורת גג אחת מזה 30 שנה וחווה על בשרו את אופי מחלתה וצרכיה. מבחינתו, לא בכדי מונה כאפוטרופוס על כלל ענייניה של אשתו, שכן "מדובר באיש משפחה מזן נדיר אשר בחר לדבוק באשת נעוריו ולקיים ככתבה וכלשונה את המצווה 'אוהבה כגופו ומכבדה יותר מגופו'".
- ו. א' מתאר עצמו כאיש משכיל, בעל תואר ראשון בכלכלה ותואר שני במנהל עסקים, עובד ככלכלן בעיריית Y, איש עבודה מוערך ורב פעלים וטוען כי פועל כנדרש ומעבר למצופה מאפוטרופוס לגוף ולרכוש.
- ז. לטענתו, דואג לכל מחסורה של מ': הפיזי, הנפשי והכלכלה, כאשר כל כספיה משמשים אך ורק בעבורה ובנוסף, מכלה את כל שכרו עבור צרכיה, אשר אינם מכוסים מהקצבאות.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ח. א' מציין כי במקרה דנן לא קיים כל ניגוד אינטרסים בין מינויו כאפוטרופוס על כלל עניינה של אשתו מ' לבין טובתה ומציין כי ביכר את רווחת אשתו על פני כל דבר אחר, כשהוא כולא עצמו בשגרת חיים מאמללת וטראגית, מטפל בה במסירות נפש אין קץ ובסיטואציה לא שגרתית ומורכבת, פיזית, מנטאלית ורגשית.

ט. א' אינו מכחיש את חוסר אמון ששורר בינו לבין האב והאחות ומפנה כלפיהם אצבע מאשימה.

י. א' מאשר כי הוא ומ' הוכרזו כ"חייבים מוגבלים באמצעים" וטוען כי בשנת 2008 קרסו כלכלית לאחר שנים רבות שבהם מ' לא עבדה ולא קיבלה זכויותיה בשל מחדלם של המבקשים שלטענתו, הסתירו את המחלה הנדירה במשפחתם.

יא. א' מכחיש טענת האב והאחות בדבר שימוש לכאורה בכספים המיועדים לאשתו לצורך הגשת תביעותיו לביהמ"ש.

יב. א' מדגיש כי חרף הקשיים הוא נאבק בציפורניו על מנת להאריך את פרק הזמן שבו אשתו תזכה לחיות כבת חורין, בביתה, בחיק משפחתה, בסביבה אוהבת, עם טיפול צמוד ומסור.

יג. א' פרט את הטיפול הרפואי והפיזי המוענק לאשתו מ' בכל שעות היממה הן באמצעות שתי מטפלות סיעודיות המועסקות בשכר והן באמצעות היחידה לטיפולי בית של קופ"ח מכבי הכולל רפואה, נויורולוג, עו"ס, אחות, דיאטנית קלינית, מומחה גריאטרי ופיזיותרפיסט.

יד. א' מציין כי מ' אינה מרותקת לכיסא גלגלים אלא יושבת בכורסא אורתופדית שרכש עבורה ובאמצעותה מתאפשרת תנועתיות בלתי מוגבלת וטוען כי רוכש עבורה את הציוד הטוב ביותר לרבות, מיטה סיעודית חשמלית מתכווננת, עגלת נכים וכיסא רחצה מתנייד.

טו. א' טוען כי מעבר לגחמותיה של מ' לאביזרים מסוימים וצעצועים שהיא אוהבת ונועדו לשם גירוי המוטוריקה העדינה, הוא נוהג להשמיע לה מוסיקה, צופה יחד אתה בטלוויזיה ומטייל עמה מספר פעמים בשבוע מחוץ לבית בלוויית אחת המטפלות.

טז. א' מציין כי אחת לשלושה חודשים מגיעה לבית ספרית שדואגת לטפח את מ'.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

יז. לטענת א', כיום מ' זוכה לטיפול המיטבי שניתן להעלות על הדעת, המקנה לה איכות חיים וממלא כל צרכיה בתוך ביתה ובחיק משפחתה: טיפול צמוד של שתי מטפלות 24 שעות ביממה ותמיכה מאסיבית שלו בכל הלוגיסטיקה הנדרשת.

11. עמדת האפוטרופא לדין

א. האפוטרופא לדין תומכת בחוות דעת המומחה כי יש לאפשר לאדם מוגבל להמשיך לחיות בביתו, בסביבה לה הורגל ובליווי האנשים הקרובים לו.

ב. האפוטרופא לדין מציינת כי מ' זוכה באמצעות הטיפול הביתי, לתשומת לב מלאה בטחונה האישי והרפואי מובטח כאשר בני משפחתה נמצאים סביבתה והדבר לא דומה לטיפול במוסד סיעודי.

ג. האפוטרופא לדין סבורה כי יש להותיר מינויו את א' כאפוטרופוס לגופה של מ' וזאת לאור העובדה כי היא מתגוררת בביתה ומותירה שאלת המשך מינויו כאפוטרופוס לרכוש לשיקול דעת בית המשפט.

ד. האפוטרופא מתייחסת להתנהלות א' בהליך לגביית מזונותיה של מ' בלשכת ההוצאה לפועל, כאשר הוא עמד על ייצוג אשתו חרף החלטות בית המשפט כי עליו לנקוט בהליך מתאים וגם כאשר בית המשפט העליון המליץ לו לפנות ללשכה לסיוע משפטי שתסייע לו בנקיטת ההליך המתאים (בג"צ 816/19, החלטה מיום 2.1.2019).

ה. האפוטרופא לדין חוזרת על עמדתה כי מלכתחילה סברה שא' אינו יכול לייצג את אשתו בהליך לגביית מזונותיה וזאת נוכח ניגוד העניינים ואכן, בסופו של דבר א' פנה ללשכת לסיוע משפטי ומונתה לגב' מ' עו"ד ורוניק שעשוע לייצגה בהליכים המתנהלים בלשכת ההוצאה לפועל, לצורך גביית מזונותיה מכלל החייבים.
האפוטרופא לדין מדגישה כי אין באמור המלצה לביטול מינויו כאפוטרופוס לרכוש, אלא ייתכן כי יש מקום להגביל סמכותו במצבים של ניגוד עניינים.

ו. האפוטרופא לדין טוענת כי א' אינו פועל תמיד על פי המצופה ממנו כאפוטרופא לרכוש ומבלי לקבל אישור מוקדם מבית המשפט כפי שמתחייב מהוראות חוק הכשרות המשפטיות והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962. כך למשל טוענת האפוטרופא לדין כי א' הגיש את התביעה הנזיקית מבלי לשקול את ההשלכות שתהיינה על מ' במידה ויפסיד את תביעתו.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ז. לאור הנסיבות שתוארו בסיכומיה וכאמור לעיל, האפוטרופא לדין מותירה את המשך מינויו של א' כאפוטרופוס על ענייניה הרכשיים של אשתו לשיקול דעת בית המשפט. עם זאת, מציינת כי ככל שבית המשפט יורה על המשך מינויו גם ביחס לרכושה של מ', ייתכן, כי במקרים מסוימים שייבחנו מראש, יש מקום למנות אפוטרופוס לדין באותו אופן שהתווה בג"צ בהחלטתו מיום 21.2.2019, היינו: באמצעות פניה ללשכה לסיוע משפטי.

12. עמדת ב"כ היועמ"ש

א. עמדת ב"כ היועמ"ש כי אין מקום להיעתר לבקשה להחלפת אפוטרופוס וסבורה כי המשך מינויו של א' הינו לטובת מ'.

ב. ב"כ היועמ"ש תומכת בהמלצות עו"ס לס"ד וכן במסקנות המומחה בחוות דעתו.

ג. ב"כ היועמ"ש מציינת כי קיים פער עצום בין הטיפול הביתי לו זוכה הגב' מ' לטיפול שהיה מתקבל אם הייתה מועברת למוסד והדבר עולה מכלל העמדות המקצועיות שהובאו בעניינה, כשהמסקנה כי קיים יתרון בולט בהותרתה בביתה, בסביבה לה היא רגילה ובליויי האנשים הקרובים.

ד. ב"כ יועמ"ש מציינת בסיכומיה כי חרף חלוף הזמן ממועד כתיבת התסקיר, בשיחה טלפונית שקיימה עו"ד ממוסד ב"כ היועמ"ש עם עו"ס לס"ד, הגב' ***, האחרונה ציינה כי היא עודנה עומדת על המלצתה שלא להחליף את האפוטרופוס המכהן בפועל.

ה. טוענת כי המסגרת המשפחתית העדינה שבה א' חי ושכנוצאה ממנה אינו לן בחלק מלילות השבוע בביתו, אינה מצדיקה העברתה של מ' למוסד, נוכח הצורך ביציבות חייה ובסביבה המוכרת לה, לרבות המטפלות ובני משפחתה המעניקים לה יחס אישי.

ו. באשר לטענת המבקשים לקיומו של "ניגוד עניינים", ב"כ היועמ"ש מציינת כי אכן נקבע ע"י בית המשפט כי א' מצוי בניגוד עניינים בכל הנוגע להגשת תביעת המזונות בשם מ', מאחר ותביעה מכוח חוק המזונות אמורה לבחון גם את חובתו כבעלה, במזונותיה, אך לטענתה, אין בכך כדי לצבוע את היותו אפוטרופוס לרכוש בקטגוריה של ניגוד עניינים. קבלת טענה כזו עלולה לעקר כל אפשרות של מינוי אדם כאפוטרופוס על רכושו של בן זוגו וברי כי לא לכך התכוון המחוקק.

ז. ב"כ היועמ"ש מציינת כי אף בית המשפט העליון לא שלל את האפשרות שא' ימשיך לשמש כאפוטרופוס לרכוש של אשתו ואין כל בסיס לטענת המבקשים בענין זה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ח. ב"כ היועמ"ש טוענת כי אם יתעורר בעתיד מקרים נקודתיים שבהם יימצא ניגוד עניינים, יהא צורך לחזור ולמנות אפוטרופוס לדין שייצג את ענייניה הרכשיים של מ', באותם מקרים.

דיון והכרעה

13. אין חולק כי הגב' מ' זקוקה למינוי אפוטרופוס ואינה מסוגלת להביע דעתה בשאלת המינוי לרבות זהות האפוטרופוס שימונה וכי בעניינה לא הופקד "ייפוי כוח מתמשך", כמשמעותו בהוראות הפרק שני (ס' 32 א' עד 33) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962 (להלן: "החוק").

14. האחות זנחה בסיכומיה הן את העתירה לבטול מינוי אפוטרופוס לגוף והן את הטענה כי יש להעביר את מ' למוסד סיעודי ועומדת על העתירה לביטול מינויו של א' כאפוטרופוס לרכוש בלבד (ס' 33 לסיכומים) ואילו האב עומד על העתירה לביטול המינוי לגוף ורכוש גם יחד והעברת בתו למוסד סיעודי.

15. עקרון העל המנחה בסוגיה זו הינו עקרון "טובת האדם" שממנים לו אפוטרופוס, המחייב בחינה אובייקטיבית של המציאות הקיימת ע"י זיהוי צרכי האדם הזקוק למינוי אפוטרופוס וזיהוי המועמד אשר יספק מענה הולם לצרכים אלו.

16. סעיף 35 לחוק שכותרתו עדיפות בבחירות האפוטרופוס קובע: "בית המשפט ימנה לאפוטרופוס מי שנראה לו בנסיבות הענין מתאים ביותר לטובת האדם,

תוך התחשבות ברצונו".

17. סעיף 80 לחוק מגדיר "טובתו של אדם- מכלול הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם"

ההגדרה עולה בקנה אחד עם האמור בסעיף 33(א)(4) שללא מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים או צרכים של האדם.

18. בחינת טובתו של אדם אשר ממנים לו אפוטרופוס היא משימה לא קלה, ולשם איסוף העובדות ועיבודן יש צורך בבחינת כל הנוגעים לדבר, בחירת האמת ממכלול הנאמר על ידם ובדיקה אובייקטיבית של תנאי החיים, ולצורך זה נעזר בית המשפט כדבר שבשגרה, במומחים שונים, החל מעובדים סוציאליים וכלה במטפלים ופסיכולוגים.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

19. תסקיר עו"ס לס"ד הינו אחד הכלים המובהקים שיש לבית המשפט בתיקי אפוטרופסות לבחינת טובתו של אדם שממנים לו אפוטרופט ואף במקרה זה התסקיר ועדות עו"ס ס"ד סייעו לשפוך אור על טובתה של מ' ועל טיב ההמלצות.

20. תסקיר מיום 24.1.2013

א. בהליך הקודם שהתנהל בבית לענייני משפחה בראשלי"צ בעניינה של הגב' מ' הוגש תסקיר ע"י עו"ס מהמחלקה לשירותים חברתיים בראשון לציון, הגב' ** ובמסגרתו המליצה העו"ס למינוי א' כאפוטרופט קבוע לגוף ורכוש עבור אשתו, המלצה שכאמור אומצה ע"י בית המשפט, כאשר ניתן צו מינוי אפוטרופט קבוע.

ב. הגב' ** ציינה כי א' דואג לאשתו במסירות וכוונתו להעניק לה תנאים נאותים בסביבה משפחתית. העו"ס ציינה כי חייו של א' בהחלט מנווטים ע"י מחלת אשתו, אשר למענה הוא עושה ויתורים רבים והתרשמה כי מחויבותו כלפי אשתו כנה ואמיתית.

ג. עורכת התסקיר התרשמה כי א' הוא האדם היחיד בחייה של מ' שמסוגל ורוצה לשמש כאפוטרופוס עבורה וציינה כי מעריכה שהוא ימשיך וידאג לה, כפי שעשה לאורך חייהם המשותפים.

21. תסקיר מיום 15.11.2017

א. עו"ס לס"ד *** מתייחסת לבדיקה שנערכה לגב' מ' בתאריך 9.3.2016 ע"י מומחית בנוירולוגיה ומנהלת מרכז הפרעות תנועה, ד"ר טניה גורביץ' (סיכום ביקור חתום ע"י ד"ר גורביץ' צורף לתצהיר עדותו הראשית של א', ר' נספח יז'2).

ב. ד"ר טניה ציינה התייחסה למצבה הרפואי של הגב' מ' וציינה כי מ' במצב סיעודי מלא, זקוקה לעזרה 24 שעות ביממה ולכן יש צורך בשתי מטפלות צמודות בביתה. עוד צוין כי מ' רגילה לדמויות המוכרות ולפריטים המצויים בביתה: לפניו המוכרים של בעלה, למטפלות הצמודות ולבנה המגיע בסופי שבוע, לחתול, לכורסא עליה היא יושבת ומאזינה למוסיקה וליתר האביזרים האישיים בחדרה (תיק, משקפיים, ובושם), המהווים כל עולמה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ג. ביחס למקום הימצאותה של מ' בביתה, עו"ס לס"ד מביאה את דברי ד"ר גורוביץ' אשר ציינה כי במצבה הרפואי של מ', החיסרון בסידור מוסדי הוא שאין אפשרות לספק גישה אינדיווידואלית ופרטנית כפי שניתן לספק בבית והדבר עלול להחמיר אי שקט פסיכומטורי והפרעה בסימפטומים הפסיכיאטרים ואף להעלאת מינון תרופות ובנוסף, סביבה מוכרת תמיד מועדפת על פני העברה לסביבה לא מוכרת וזרה לאדם, בפרט עם הפרעה קוגניטיבית ופסיכיאטרית.

ד. ביקור בית - עו"ס לס"ד ציינה כי בתאריך 28.8.2017 ביקרה בביתה של הגב' מ' ביחד עם רכזת ס"ד איזון, עו"ס * ותארה כי מ' נראתה שקטה יחסית, עם תנועות בלתי רצוניות בגפיים, קשורה ברצועות לכורסא בסלון הבית (בעלה א' הסביר כי הדבר נועד למנוע נפילות ופציעות עקב התזוזות המרובות).

באותו ביקור נכחו גם ד"ר ספקטור, הרופאה המטפלת במ' במסגרת היחידה לטיפול בית בקופ"ח מכבי, בעלה של מ' ושתי המטפלות שישבו בסמוך אליה. ה. עו"ס לס"ד כותבת כי לדברי הרופאה, מ' מקבלת את "הטיפול הטוב ביותר האפשרי", יחס אישי וטיפול צמוד 24 שעות ביממה ומועסקת בדברים שאוהבת. ביחס לשאלת העברה למוסד, ד"ר ספקטור ציינה בפני עו"ס לס"ד כי מ' זקוקה לטיפול סיעודי, פרטני ותומך ולטיפול תרופתי להרגעה.

לדברי הרופאה, עקביות ופנים מוכרים חשובים מאוד עבורה וכמה שפחות שינויים בסביבתה, מ' מטופלת היטב בביתה ולא תקבל טיפול טוב יותר במוסד. ו. עו"ס לס"ד מתרשמת מטיפול מסור של א' והמטפלות, ציינה כי מ' ישנה בחדרה עם מטפלת, כאשר המטפלות מתחלפות לסירוגין. בחדרה יש מיטה חשמלית, לרוב מ' מתעוררת באמצע הלילה ועוברת לסלון, שם היא יושבת מול הטלוויזיה. בבית היא מתהלכת בעזרת תמיכה ולרשותה כיסא גלגלים המשמש אותה ביציאה מהבית.

ז. תיאור הבית - עו"ס לס"ד ציינה כי הדירה גדולה וממוזגת, הסלון והמטבח רחבים אך הדירה נראית במצב תחזוקתי ירוד. בדירה מותקנות מצלמות וא' צופה בטיפול באשתו.

ח. עורכת התסקיר התייחסה לסכסוך שנוצר בשנים האחרונות בין א' לאביה ואחותה של מ' בנושא הטיפול בה, פרטה טענות המבקשים בעיקר בדבר הזנחה רפואית (בעיית מיומה ברחם, פצע ברגל וטיפולי שיניים) ודרישתם כי ימונה אפוטרופוס חיצוני שידאג להעברת מ' למוסד.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ט. עורכת התסקיר ציינה כי הבן הבכור תומך בעמדת אביו שלא להעביר את אמו למוסד.

י. המלצות ועדת תסקירים - עו"ס לס"ד תארה את מהלך הדיון בוועדת תסקירים שהתכנסה בתאריך 30.10.2017 לדון בעניינה של מ' בנוכחות מר ****, מפקח אזורי בנושא ס"ד.

הוועדה התרשמה כי קיימת עוינות וחשדנות בין הצדדים וציינה כי לאחר בדיקה מעמיקה הוועדה המליצה שלא להחליף את האפוטרופוס בפועל. ביחס לסוג הטיפול לו זקוקה מ' הוועדה המליצה למנות מומחה מתחום הרפואה. כן הוועדה המליצה על הסדרי קשר בין מ' ולבין אביה ואחותה באמצע השבוע ובסוף השבוע.

יא. עורכת התסקיר המליצה כי הבעל ימשיך להיות אפוטרופוס לכלל ענייניה של אשתו מ' ופרטה את ימי הביקור של האב והאחות בביתה של מ'.

יב. עו"ס לס"ד העידה כי בטרם נתנה המלצתה להמשך מינויו של א' גם לענייניה הרכושיים של אשתו, היא בדקה את אישורי המל"ל בדבר הכנסותיה של מ', הפרטה שהגיש לב"כ האפוטרופוס הכללי וחשבון הבנק שלהם.

עו"ס העידה כי ידעה שבני הזוג חייבים מוגבלים באמצעים אך בדקה ומצאה שא' לא פושט רגל (עמ' 22 לתמלול דיון 12.6.2019 שורה 3).

22. **שתי עו"ס לס"ד הגישו תסקירים במרווחי זמן של כמעט 5 שנים ושתייהן התרשמו מהטיפול שמ' זוכה לקבל ומהדאגה של בעלה כי צרכיה יסופקו ויתמלאו באופן המיטיב ביותר עבורה.**

23. טענת האב בסיכומיו בדבר העדר ניסיון מקצועי מספק של עו"ס לס"ד עם חולים סיעודיים לרבות חולי הנטינגטון השוהים במוסד אינו רלוונטי (ר' חקירת העו"ס בעמ' 14 לתמלול מיום 12.6.2019), שעה שלצורך בחינת המסגרת הטיפולית מונה מומחה מטעם בית המשפט.

בענין זה שיתפה רכזת ס"ד מהעיר Y הגב' * בלבטי ועדת התסקירים לתת המלצה בענין המסגרת הטיפולית, בנסיבות בהן לא ניתן לקבל אינפורמציה ישירות מהגב' מ' לאור מצבה הרפואי ועל כן הומלץ למנות מומחה מתחום הרפואה לצורך מתן חו"ד (ראה עדותה בעמ' 27 לתמלול שורות 3-11).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

24. מינוי מומחה מתחום הרפואה
לצורך בחינת המקרה, מונה מומחה מתחום הרפואה (פרופ' גבריאל זייליג) שהגיש חוות דעתו בנוגע לאופן ודרכי הטיפול בגב' מ' וביחס לשאלה שבמחלוקת האם יש מקום לשקול העברתה למוסד סיעודי.

25. בפסיקה נקבע כי בדרך כלל חוות דעתו של מומחה שמונה ע"י בימ"ש תאומץ על ידו, אלא אם ישנה סיבה משמעותית ובולטת לעין שלא לעשות כן.

" משממנה בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק לבית המשפט נתונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת. אכן עד מומחה כמוהו ככל עד - שקילת אמינותו מסורה לבית המשפט ואין בעובדת היותו מומחה כדי להגביל שקול דעתו של בית המשפט. אך כאמור לא ייטה בית המשפט לסטות מחוות דעתו של המומחה בהעדר נימוקים כבדי משקל שיניעוהו לעשות כן" (ע"א 293/88 חב' יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' רבי [פורסם בנבו]).

ראה לעניין זה גם דבריה של כב' השופטת ארבל בע"מ 27/06 פלוני נ' פלוני [פורסם בנבו]:

" משהוגשה לבית המשפט חוות דעת מומחה שמונה על ידו, מה משקל יראה לתת לחוות הדעת ולהמלצת המומחים? בפסיקת בית משפט זה מקובל כי ככלל יאמץ בית המשפט את המלצת המומחים שמונו על ידו, "...אלא אם כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי, המצדיקים סטיה מאותה המלצה".

ראה עוד בעניין זה - בע"מ 9358/04 פלונית נ' פלוני, [פורסם בנבו] ורע"א 4575/00 פלונית נ'

אלמוני, פ"ד נה(2), 321, עמ' 332.

26. חוות דעתו של פרופ' זייליג

א. חוות דעתו של פרופ' זייליג מבוססת על מסמכים רפואיים שהובאו לעיונו בעניינה של מ' ועל בדיקה שערך בביתה, בנוכחות בעלה ומטפלת.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ב. המומחה ציין כי מדובר בדירת 3.5 חדרים הנמצאת בקומה שלישית עם מעלית, דירה "מעט מוזנחת אך נקיה" וביחס לגב' מ' ציין כי הייתה לבושה בבגדים נקיים ונראתה "מטופלת טוב".

ג. המומחה פרט תפקודים עיקריים וציין כי בתפקוד היום יומי- קיימת יכולת מצומצמת ביותר של מ' לאחוז בכפית ולאכול בכוחות עצמה מזון חתוך, היא מסוגלת לאחוז בטלפון אך תלויה תלות כמעט מוחלטת בזולת.

בפעולות משק בית קל היא תלויה תלות מוחלטת בזולת ובכל הפעילויות מחוץ לכותלי הבית, תלויה בזולת.

בניידות קיימת תלות מוחלטת בזולת ועם תמיכה של שני אנשים היא מסוגלת ללכת צעדים בודדים.

ד. המומחה תאר את המחלה ממנה סובלת מ' כמחלה פרוגרסיבית, ניוונית של המוח, סובלת ממחלה פרוגרסיבית ניוונית של המוח עם השלכות רפואיות ותפקודיות רבות.

ה. המומחה ציין כי על פי המידע שעמד בפניו והבדיקה שערך והתבסס בין היתר על ניסיון כושל של אשפוז במוסד סיעודי "####", הוא סבור כי מקומה של מ' להיות בביתה, עם עזרה התואמת את מצבה וצרכיה הרבים.

ו. בחוות דעתו המשלימה מיום 7.11.2018 המומחה ציין כי קיימים יתרונות באפשרות של אדם מוגבל כדוגמת הגב' מ', לחיות בביתו, בסביבה לה הוא רגיל ובליווי אנשים קרובים. עוד ציין המומחה כי מסגרת ביתית מפחיתה חרדות ומאפשרת שיתוף פעולה טוב יותר.

ז. המומחה הדגיש כי קיים יתרון בולט בהישארותה של מ' בבית שבו היא מתגוררת תחת אותה מסגרת טיפולית שעונה על הדרישות ולכן לדעת המומחה "עדיף להותיר הטיפול כפי שמתקיים כיום".

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ח. מעדות המומחה עולה כי קיים מספר מועט של חולי הנטינגטון בישראל, כך שלא ניתן לבצע הערכה סטטיסטית ביחס לשאלת משך הסתגלות של חולה במוסד (ראה עמ' 31 לתמלול שורות 3-7).

ט. חקירת המומחה בנוגע לניסיון אשפוז קודם של מ' במוסד (עמ' 34 לתמלול):

”

כבוד השופטת רותם קודלר עיאש: היא שואלת אותך לנוכח ההתרשמות שלך מהגברת [] והידע שלך

ביחס למחלה הספציפית, האם יכול להיות שאם וככל שבאותו מועד היא לא קיבלה תרופות כפי שהייתה

צריכה לקבל, יכול להיות שזה חשפיע על ניסיון חקליטה שלה במוסד? זאת השאלה.

ת. המחלה היא כל כך מחלה קשה שגם אם היא קיבלה את הסרוקל הזה באוונז יום או חלק מהתרופות הדומות

לוראליום, אני לא חושב שההשפעה שלהם היא כל כך משמעותית שתעשה את ההבדל בין אם היא במוסד

או לא במוסד, אני לא רוצה להתפלסף ולהתחיל להגיד אולי היא הייתה באי שקט כי היא לא הייתה בבית

ואני ממש לא רוצה להגיד את זה כי זה פשוט אינטרפרטציה שלי, אבל שוב אם היא לא קיבלה וטפק

שבמוסד רפואי היא לא מקבלת את התרופות שרשומות, עדיין אני חושב שהמצב שלה כל כך קשה שזה לא

היה משפיע ברמה שהיו משחררים משהו ממוסד, לשחרר משהו ממוסד רפואי זה מאוד מאוד קשה וזה

אומר משהו, כי המוסד יש לו אינטרסים, יש לו אינטרס לטפל, יש לו אינטרסים כספיים, יש לו אינטרסים

והוא נלחם על כל מטופל ומטופל.

ש. אז מה אתה אומר בעצם?

ת. שכנראה באמת היא הייתה באי שקט וכנראה לא הצליחו להתמודד איתה, אין לי הסבר אחר, אני לא מפרשן

מה שהם אמרו, את מבקשת ממני פרוש למה שאני לא כתבתי, זה לא נוח לי לעשות את זה, כל השאלות

שלך זה שאלות היפותטיות ופירושים שאין לי.

”

י. מעדות המומחה עולה כי מדובר ב"מחלה פרוגרסיבית שהולכת ומתדרדרת" ללא

קשר לדרכי הטיפול (עמ' 35 לתמלול שורות 15-4).

כשנשאל האם נכון להיום סבור שניסיון אשפוז במוסד יכול להיות בסדר, השיב כי

ניתן לייחס את הניסיון הכושל בעבר בשל הריחוק של מ' מהאנשים הקרובים אליה.

המומחה הסביר כי זיהוי אנשים קרובים יכול להיות גם לפי ריח גוף (עמ' 36 שורות

4-9).

יא. המומחה מחזיק בדעה שבעל אינו חייב לטפל בעניינים אינטימיים של אשתו ולמעשה

יש להעסיק מטפל חיצוני ובני המשפחה צריכים להיות מעין "מנהל טיפול" (עמ' 36

שורות 28-34).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

יב. המומחה סבור כי במקרה דנן אין מקום להעסקת שתי מטפלות וניתן להסתפק במטפל אחד. מעדותו עולה כי רק במקרים נדירים מועסקים שני מטופלים. למשל, כאשר מדובר באדם עם בעיית עודף משקל השוקל מעל 120 ק"ג (עמ' 37 לתמלול שורות 7-10).

27. א. לאחר עיון מעמיק בכתבי הטענות ובחינת טיעוני הצדדים ולאחר שמיעת כלל

העדויות, לרבות עו"ס לס"ד והמומחה שמונה מטעם בית המשפט, מצאתי לקבל עמדת גורמי הטיפול השונים כי אכן מר א' ממלא בצורה טובה את תפקידו כאפוטרופוס לענייני גוף לאשתו, יחד עם זאת מצאתי לקבוע מסגרת טיפולית המותאמת להמלצת המומחה הרפואי שמונה ע"י ביהמ"ש ולא להתיר המשך הטיפול בדרך שנקבעה ע"י האפוטרופוס לגוף.

ב. סבורני כי קביעת מסגרת וגבולות תאפשר לאפוטרופוס לגוף לפעול בתוך גבולות מותאמים ליכולות הכספיות של בנה"ז וזה מביאני גם למסקנה אחרת מהמלצת עו"ס לס"ד בענין המינוי של א' כאפוטרופוס לענייני הרכוש.

ג. לא מצאתי לקבל ההמלצה של גורמי הטיפול בענין ניהול רכושה של הגב' מ' שכן מתברר מכלל הנתונים שהובאו בפני כי על אף משאבים כספיים לא מבוטלים לרשותם של בנה"ז, מר א' מנהל את ענייניו הכספיים בצורה לא תקינה שהביאה למצב שהוא הוכרז כחייב מוגבל באמצעים ובעקבותיו גם אשתו.

ד. בכל הכבוד – אדם שאינו מסוגל לנהל את הכנסותיו שלו, אינו יכול לקבל את האחריות לנהל את הכנסות בן זוגו שנמצא במצב סיעודי ויהיה תלוי לנצח בחסדי אחרים.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ה. מצאתי להפריד כאמור בין עצם הטיפול הפיזי והאישי בענייניה האישיים והרפואיים של הגב' מ' ובין קביעת מסגרת הטיפול שיש לה משמעויות כספיות לא מבוטלות וכן הניהול הכספי עצמו.

ו. סבורני כי משעה שאין מחלוקת שמר א' הוכיח בהתנהלותו כי אינו רואה תמיד את ניגוד העניינים המובהק, שאינו מנהל העניינים כשטובתה הכספית והעניינית של אשתו לנגד עיניו, לא ניתן להמשיך ולהפקיד בידי את הניהול, תוך יצירת מנגנונים מורכבים של מינוי אפוטרופוס לדין שיפקח על עבודת האפוטרופוס לרכוש.

ז. לא ניתן להתעלם מהעובדה שלמרות שמר א' חדור בכוונות לנהל את ענייני אשתו, הרי שבהתנהלותו בפועל גורם להוצאות מיותרות, מופרזות, מוגזמות, חלקן בלתי מוצדקות ולרבות (אך לא רק) גם בענין ניהול ההליכים המשפטיים וכן בבחירות בענין המסגרת הטיפולית שלעיתים מונעות ובאות לשרת אינטרסים שאינם של הגב' מ' עצמה, תוך שימוש במשאביה ופגיעה במשאבים פוטנציאליים שעשויים לעמוד לרשותה.

ח. עולה מהמלצות כלל גורמי הטיפול ומחוו"ד המומחה שמונה ע"י ביהמ"ש, כי בענין קביעת מסגרת הטיפול קיים יתרון בולט בהישארותה של הגב' מ' בבית שבו היא מתגוררת תחת אותה מסגרת טיפולית כפי שמתקיים היום וכי מקומה "בביתה, עם עזרה תואמת מצבה וצרכיה הרבים". יחד עם זאת לא הוכח מדוע יש צורך בהעסקת שתי מטפלות.

ט. התעורר הרושם כי העסקת שתי מטפלות נועדה לכסות על העובדה שמר א' למרות הצהרותיו בענין זה, למעשה כלל אינו מתגורר בדירת אשתו. הוא מצהיר מן הפה אל החוץ כי הוא רוצה להשאיר במסגרת ביתית, תוך ליווי צמוד מטעם המשפחה, אך בפועל הוא כבר איננו חלק מהתא המשפחתי, מנהל חיים זוגיים עם אישה אחרת, בדירת האישה האחרת

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ונראה כי תפקיד המטפלת "הנוספת" מעבר למטפלת הראשונה, הינו לשמש כתחליף בן משפחה שישהה עם הגב' מ' בביתה.

י. מדובר בשיקולים לא ענייניים, שנועדו לכסות על בחירות אישיות שיכול ומר א' אינו שלם איתם והוא בהחלט רשאי ל"פנק" את אשתו בטיפול כפול, אך אינו יכול לקבל אישור לכך מביהמ"ש, שעה שבמקביל הוא מבקש להשית את עלויות אותו טיפול "כפול" על בני משפחה אחרים.

יא. אדם יכול לבחור ברמת חיים מסוימת, אם מתוך הצדקות רפואיות ואם מתוך הצדקות אחרות, כל עוד לבחירותיו יש "כיסוי" שהוא עצמו יכול לפרוע.

יב. במקרה זה אין כיסוי לתוכניותיו הגרנדיוזיות של מר א' לטפל באשתו בטיפול ביתי/משפחתי צמוד, שעה שהוכח שלמעשה אנשים זרים מטפלים בה בביתה והוא עצמו מגיע רק לבקר ולפקח, כשמרכז חייו מזה שנים כבר אינו יחד עם אשתו בדירה, אלא עם אישה אחרת עימה הוא מבלה שבתות וחגים ואת כלל ימות השנה.

28. ביחס לעצם ניהול הטיפול הפיזי, מעבר לאמור מצאתי להזכיר כי המבקשים עצמם מסרו הסכמתם בכתב למינויו של מר א' כאפוטרופוס על כלל ענייניה של אשתו, מאז ובמשך חמש שנות תפקודו כאפוטרופוס לא טענו כי נפל רבב בהתנהלותו. המבקשים כאמור, העלו לראשונה טענות בעלות גוון שמ' כלפי תפקודו של א' כאפוטרופוס, במסגרת כתב הגנה שהגישו בחודש ינואר 2016 לתביעת המזונות שהוגשה כנגדם ע"י א' (לפני שמונתה לגב' מ' אפוטר' לדין) לחיוב במזונותיה של מ'. טענותיהם התעוררו למעשה רק לאחר שביקש להשית עליהם את עלויות הטיפול שהוא בחר, שהם אינם מסכימים לו.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

המבקשים טענו כי א' עושה שימוש ציני במחלת אשתו ומנסה להתעשר על חשבונה כדי לסחוט מהם כספים, אך עיקר הביקורת שלהם כלפיו התייחסה לכך שהוא מסרב להעבירה למוסד סיעודי.

בתסקיר ציינה עו"ס לס"ד כי בחודש אפריל 2016 האב והאחות דיווחו על טיפול לקוי, הזנחה של א' ומניעת קשר עם מ' וביקשו להעבירה למסגרת חוץ ביתית.

חרף האמור והגם שבעת הזו כבר התנהלו הליכים משפטיים בין הצדדים, המבקשים המתונו שנה נוספת עד להגשת הבקשה לביטול מינוי אפוטרופוס, בחודש מאי 2017.

29. יצוין כאמור כי כל הגורמים המטפלים והמקצועיים הגיעו למסקנה כי יש להותיר את א' כאפוטרופוס לגוף ולא מצאתי לשלול עמדה זו, אולם מצאתי להגביל ולקבוע את דרכי הטיפול שכן דרכי הטיפול הנוכחיות אינן תואמות למשאבים העומדים לרשותה של הגב' מ'.

עו"ס לס"ד המליצה בהתאם להמלצות וועדת תסקירים שלא להחליף את האפוטרופוס בפועל וכן ב"כ היועמ"ש סבור כי יש להותיר מינויו של א' כאפוטרופוס על כלל ענייניה של אשתו, אלא שאלו לא נדרשו לשאלה כיצד ימומנו בחירותיו הטיפוליות של האפוטרופוס לגוף וכן מתעלמות מהמצב הכלכלי אליו נקלעה הגב' מ' נוכח ניהול ענייניה הכספיים ע"י אדם שבעצמו מוגדר כחייב מוגבל באמצעים.

כאמור האפוטרופא לדין סבורה כי יש להותיר מינויו של א' כאפוטרופוס לגוף ומותרת לשיקול דעת בית המשפט המשך מינויו לרכוש כשגם היא למעשה מתבוננת בצורה נפרדת על שני סוגי המינוי.

30. האופן והמשאבים בהם א' פועל בענייניה של אשתו, עשויים ליצור רושם של מסירות אין קץ. יחד עם זאת, דווקא ריבוי ההליכים, הפעילות האינטנסיבית מעוררת את החשש כי חלק מההליכים כלל אינם מונעים לטובתה של מ' אלא מונעים ממניעים אחרים.

31. לא ניתן לעצום עיניים אל מול אינטרסים ואמירות שנחשפו במהלך ניהול ההליכים כאשר התברר כי חלק מהבחירות הטיפוליות הושפעו מרצונו של א' כי כספי ירושה שאמורים להגיע לאשתו יהיו בשליטתו ולא "חלילה" יישארו בידי משפחה המורחבת.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

32. התרשמתי כי אמנם א' הסדיר מערכת תומכת אינטנסיבית עבור אשתו, 2 מטפלות ומערך טיפול ביתי מטעם קופת החולים, אך כל אלה אינם יכולים להחליף את נוכחות בני המשפחה הגרעינית שהלכה למעשה אינם נמצאים בבית.

33. בניה של הגב' מ' אינם מתגוררים עמה ואינם נוטלים חלק פעיל בטיפול, כל אחד מסיבותיו והתרשמתי כי בעלה בוחר בניהול הטיפול בצורה שתרגיע את מצפונו, שכן אשתו באמת אינה לבד, אולם לא ניתן לומר כי הוא עצמו מטפל בה.

מר א' הסתיר לאורך כמעט כל שנות ההליך את העובדה שאינו מתגורר יחד עם אשתו, אינו משגיח עליה בעצמו, אפילו אינו נשאר לישון בדירה.

וודאי שכבעל וכאפוטרופוס לגוף הוא צריך להידרש לדמות מטפלת סיעודית ולא לטפל בעצמו, אלא שלא מקובל להעסיק 2 מטפלות, שעה שאין בכך צורך רפואי.

המומחה הבהיר כי מקובל להעסיק 2 מטפלות/מטפלים שעה שמדובר באדם כבד משקל ויש צורך בסיוע בהרמתו לצורך מקלחת או העברה ממקום למקום, אלא שמ' סובלת מתת משקל ובנסיבות אלה אין צורך בהעסקת שתי מטפלות מטעמים פיזיים או רפואיים.

34. התרשמתי כי א' אכן מעוניין כי אשתו תטופל בצורה טובה ואיני חושדת בו חלילה כי הוא מזניח או פוגע באשתו, יחד עם זאת לא כל מניעיו של א', הינם מניעים "טהורים" נטו המוכוונים אך ורק לשרת את מטרות איכות חייה של אשתו ואין ספק כי התברר בחלק מפעולותיו כי חלקן נועדו לשרת גם אותו ואת המניעים שלו, שהתרשמתי שבחלקם מוכוונים לבוא חשבון עם אביה של אשתו ויתר בני משפחתה המורחבת.

35. אין מחלוקת כי א' מקדיש חלק ניכר מזמנו לניהול הליכים בענייני המאבק המשפטי הנוגע לאשתו ואולם לא כל ההליכים הם לטובת אשתו, בחלקם התרשמתי כי היא אף משמשת אותו ככלי ניגוח.

סבורני כי ראוי היה שיווסת חלק ממרצו למטרות אחרות ויפחית חלק מהסיכונים המשפטיים שנוטל על עצמו וגורר את האחרים עמו, מה גם שחלק ממטרותיו אינן

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

בהכרח מטרותיה של אשתו ולא בכדי בחלק מההליכים מונה לה אפוטרופוס לדין שינהל את ענייניה נוכח ניגוד עניינים מובהק.

יתר על כן דווקא אדם שטוען כי חש שנסיבות חייו הטרגיות גרמו לו לנזק, ראוי כי יערוך חישוב סיכונים וסיכויים מושכל יותר ולא ירה לכל הכיוונים תוך פגיעה בבני המשפחה עימם הוא חולק את אותה גזירת גורל.

36. לעניין טענות הצדדים בענין זהות האדם שיש למנות כאפוטרופוס, ההנחה הבסיסית היא שאדם הקרוב לגב' מ' ודואג לצרכיה עדיף על גוף חיצוני זר שאינו מוכר לה ותהיה נאלצת להיות כפופה לו. במיוחד במקרה זה בו מדובר באישה החולה במחלה דמנטית הקשורה לחפציה האישיים המצויים בביתה ורגילה להיות מוקפת בדמויות מוכרות באופן קבוע, לרבות שתי המטפלות ובעלה א', עמם נמצאת בקשר טוב.

37. ביחס לטענות עו"ד לוי- ברון בסיכומיה כי אין מקום לתחולת סעיף 35 (ב) בדבר העדפה למינוי אפוטרופוס מבני משפחתו של האדם לו ממנים אפו"ט אלא כאשר מדובר בקטין, צודקת באת כוח היועמ"ש כי הפסיקה התייחסה לעדיפות למנות בן משפחה גם כאשר מדובר באדם מבוגר ולא דווקא בקטין ולכך כיוון גם המחוקק [ר' א"פ (משפחה נצרת) 5691/04 פורסם במאגרים האלקטרוניים ואוזכר בס' 10 לסיכומי ב"כ היועמ"ש].

אף עיון בהוראת החוק מביא למסקנה כי ניתנת עדיפות לקרוב משפחה מאשר לאדם אחר. כך קבע המחוקק בסעיף 33 (ב) לחוק הכשרות כי מלבד ב"כ היועמ"ש, רק "בן זוגו" או "קרובו של אדם" יכול להגיש בקשה למנות לו אפוטרופוס.

מעדות עו"ס לס"ד עולה כי לצורך קביעת זהות המועמד להתמנות כאפוטרופוס, קיימת עדיפות לבן משפחה ורק אם לא נמצא בן משפחה מתאים, פונים לאפוטרופוס חיצוני (עמ' 25 לתמלול שורות 20-21).

38. הטיפול בענייניה האישיים והרפואיים של הגב' מ'

כאמור האחות זנחה בסיכומיה את העתירה לביטול מינויו של א' כאפו"ט לגוף וממילא לא הוכחו טענות האב בדבר הזנחה לכאורה באופן הטיפול במ'.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

א. מ' מצויה במעקב רפואי של היחידה לטיפולי בית של קופ"ח מכבי.

ב. המומחה העיד כי המראה הרזה של מ' תואם למחלה, לא נראתה מלוכלכת, אינה מוזנחת, מטופלת בצורה סבירה וללא פצעי לחץ (עמ' 42 לתמלול שורות 25-34 ועמ' 43 שורות 1-2).

ג. עו"ס לס"ד העידה כי בעקבות תלונה של האחות על עניין התזונה וההיגיינה, היא ערכה ביקור פתע בביתה של מ' בתאריך 8.4.2019 ביחד עם מתורגמנית לשפה הרוסית והעידה בעמ' 4 לתמלול דיון 12.6.2019 :

”

ראינו בבית את [] ששכבה לישון בספה בסלון, הייתה מטפלת אחת, שוחחנו עם המטפלת, שאלנו אותה לגבי האוכל והתזונה של [], היא אמרה לנו שהיא אוכלת בבוקר קוטג', אבוקדו, היא הראתה לנו דברים במקרר שהייתה דייסת סולת, כבד עוף ואמרה שהיא טוחנת את זה בבלנדר, שהם מכינות אוכל טרי ומבשלות כל יום, אמרה לנו שהיא אוהבת חומוס, שמנת, מעדן חלב, שאלנו לגבי הנושא של ההרזיה שהיא רזתה, שאלנו אם היא רזתה, האמת שהביקור בית נערך בעקבות תלונה שהעבירה אלי גברת [] במייל שהיא התלוננה על התזונה של החולה ועל הנושא של היגיינה ואלה השאלות ששאלנו אז היא אמרה שלפעמים אין לה תאבון, אוכלת קצת, קצת, לא יכולים לדחוף לה שלא תקיא, שאלנו לגבי הנושא של היגיינה, אמרה שרוחצים אותה שלוש פעמים בשבוע כשהיא רגועה, אומרת לפעמים היא אגרסיבית והם פוחדים שהיא תקבל מכה ולא רוחצים אותה במצב כזה, מחזיקים אותה לאט ובוהירות, שאלנו אותה לגבי יציאה מהבית, היא אמרה לפעמים יוצאים עם עגלת נכים לפעמים לטייל איתה ובדרך כלל נוסעים באותו עם [] היא אמרה שבמשך היום היא אוהבת לראות טלוויזיה, יש טלוויזיה גדולה בסלון, כשאנחנו ראינו אותה היא הייתה רגועה, שכבה במיטה.

”

ד. א' נחקר בחקירה נגדית בנוגע לתנאי המגורים בבית והטענה כי נדרשים שינויים מבניים לצורך התאמתם לתפקוד והבהיר בעמ' 17 לפרוטוקול כי :

- מ' עושה שימוש בטיטולים ולפיכך אין צורך בהרחבת הכניסה לשירותים.
- כיסא הגלגלים של מ' הוחלף כדי שיתאים לדלת המעלית בבניין
- מ' מתקלחת במקלחון בעזרת כיסא רחצה.

ה. א' נחקר בנוגע למקרה שבו מ' סבלה מדימומים אקוטיים שהתבטאו ביציאות שחורות והעיד כי התסמינים חלפו כעבור שלושה ימים.

”... היתה בעיה של יציאות שחורות, רואים שטיפלתי, אחרי 3 ימים

הסתיים.”

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

(עמ' 17 שורות 25-31 ועמ' 18 שורות 1-2).

ו. א' לא הכחיש כי בעבר ייתכנו מצבים שבהם מ' נפלה, אך ייחס זאת לתקופה שבה היא אושפזה או הועסקה מטפלת אחת בלבד (עמ' 18 שורה 12).

ש: "מתי היתה נפילה אחרונה של מ'."

ת: ב- 2013, 2014.

ש: מאז לא נפלה?

ת: לא. אין סיטואציה שתיפול, אז רצה בבית, נפלה, מה לעשות

"

לקשור אותה?

(עמ' 19 שורות 18-27).

40. מינוי אפוטרופוס לרכוש

א. א' משמש כאפוטרופוס לרכושה של אשתו.

הוא עצמו אדם בעל הכנסה חודשית לא מבוטלת, אדם משכיל המחזיק במשרה בכירה באחת מהעיריות הגדולות בארץ.

לא סופק כל הסבר ממשי לשאלת הסתבכותם הכלכלית של בני הזוג בחובות, שעה שאין מחלוקת שיש להם די למחייתם, הן מהכנסתו השוטפת של הבעל, הן מהכנסותיה של האישה וכן לאורך השנים קיבלו סכומי כסף לא מבוטלים (סכומים מצטברים של מאות אלפי שקלים) הן כסיוע שוטף של בני משפחת האישה והן מכספי ירושה.

על אף האמור הוכרז הבעל כחייב מוגבל באמצעים.

אמנם לא הוכחה הטענה בדבר התנהלות כספית בזבזנית של האפוטרופוס בכספים השייכים לאשתו, מבחינת הימורים וכיוצ"ב, יחד עם זאת וכפי שיובא בפרק המוקדש לפסק הדין בענין המזונות, נותרו שאלות רבות, נוכח גובה ההכנסות, לאן "נעלמים" כספי הצדדים.

ב. על אפוטרופוס לרכוש לדווח על הוצאותיה והכנסותיה של אשתו לאור הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב- 1962 והתקנות בדבר חובת דיווח והגשת פרטה לבא כוח האפוטרופוס הכללי.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

הוראה קונקרטית להגשת דו"חות למשרד ב"כ האפוטרופוס הכללי נתנה גם בצו מינוי אפוטרופוס מיום 13.1.2014 (ראה צו מינוי שנחתם ע"י כב' השופטת ח' מטלין, ס' 3 להוראות כלליות לאפוטרופוס לרכוש).

ג. א' צרף לתצהיר עדותו הראשית דו"חות פרטה לשנים 2012-2018 וככל שלא הוגשו דו"חות לשנים קודמות ו/או לא יוגשו בעתיד, חזקה על בא כוח האפוטרופוס הכללי כי יפעל להגשת הליך על פי פקודת ביזיון בימ"ש.

ד. בהוראת בית משפט המחוזי האב והאחות פתחו חשבון בנק ייעודי ובו מופקד ישירות על ידם שכר המטפלת השנייה (ר' סעיף 21 להחלטת כבוד השופטת ג' לוי מיום 9.10.2017 ברמ"ש 47694-08-17). בנוסף, א' פתח חשבון בנק נפרד ע"ש מ' כדי להבטיח העברת הכספים המיועדים לתשלום שכר המטפלת ישירות מהחשבון הייעודי לחשבון הבנק ע"ש מ'.

ה. האב והאחות טענו כי הימנעותו של א' מלנקוט הליך פש"ר ביחס לאשתו מ' גורמת לבזבוז המשאבים הפיננסיים שלה, באופן המסכן את ירושתה העתידית.

ו. עולה מעדות א' כי ממש לאחרונה נקט בהליך מתאים בלשכת ההוצאה לפועל בעניינה של מ' לצורך קבלת צו הפטר עבורה (ראה עמ' 11 שורה 31 ועמ' 12 שורה 1).

ש: "למה לא נקטת בהליך לפני כן.

ת: הסברתי לך שבנקודת הזמן ההיא רק מ' עמדה בתנאים ולא אני.

ש: למה לא נקטת לגבי מ' אז.

ת: עוד פעם, חיכיתי שהתנאים ייווצרו ששנינו נוכל להגיש.

ש: למה לא נקטת בהליך פש"ר לפני כן.

ת: כי הליך פש"ר זה סיפור של 4 שנים, אני בכל מקרה החלטתי שעם מ' אני הולך, מכיוון שהיקף החוב שלה הוא יחסית קטן וזה בר ביצוע בהוצאה לפועל, החלטתי שעליה אני הולך להגיש בהוצאה לפועל.

"

(עמ' 12 שורות 16-23).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

39. חשש לניגוד עניינים

א. סעיף 67 ד (א) לחוק הכשרות קובע כי: "אפוטרופוס חייב לפעול בשקידה, במיומנות, במסירות ובלא התרשלות, ולנהוג בתום לב לשמירת עניינו של האדם שהוא אפוטרופסו ולא לטובת עניינו שלו".

ב. יחסי אפוטרופוס והאדם שמונה לו לאפוטרופוס לרכוש, הם יחסי נאמנות. לפיכך, ככל שלא התקבל אישור ביהמ"ש מראש על ביצוע ההעברה מהאדם שמונה לו אפוטרופוס לרכוש לידי האפוטרופוס, דין הפעולה בטלות.
ראה: ת"א 7746/94 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, [פורסם במאגרים האלקטרוניים] ופסק הדין המנחה הדן בשאלת מערכת היחסים בין אדם שמונה לו אפוטרופוס לבין אפוטרופסו לרכוש, הוא ע"א 4377/04 הולצברג ואח' נ' מירז ואח' [פורסם במאגרים האלקטרוניים].

ג. החובה על אפוטרופוס להימנע ממצב שבו הוא נתון בניגוד עניינים, חלה אף על אפוטרופוס לגוף (ר' פסק דינו של כב' השופט נפתלי שילה מיום 7.1.2020 בעמ"ש (ת"א) 19960-05-18, [פורסם במאגרים האלקטרוניים]).

ד. ככל אפוטרופוס גם א' אשר מונה כאפוטרופוס לכלל ענייניה של אשתו (גוף ורכוש), מחויב לפעול למען האינטרסים שלה ולהימנע מניגוד עניינים.

ה. יש לזכור כי כבר אירעו בעבר מקרים בהם עלה חשש של ניגוד עניינים, כאשר א' יזם ונקט בעצמו בהליך למימוש זכויותיה של אשתו לכאורה.
בעניינים אלה התברר כי בחלקם פועלים או עלולים לפעול כנגדה.
באותם מקרים ניגוד העניינים בא על תיקונו רק עם מינוי אפוטרופוס לדין / עורך דין מייצג לגב' מ' (ר' הליך בענין תביעת מזונות בתמ"ש 40013-12-15 שם מונתה עו"ד גלברט כאפוטרופא לדין לצורך הגשת תביעת מזונות כנגד כל בני משפחתה של מ' כולל בעלה א' וראה מינויה של עו"ד שעשוע לצורך ייצוג הגב' מ' בהליך לגביית מזונותיה הזמניים בלשכת ההוצאה לפועל).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

יש מקום להדגיש כי א' עצמו לא ראה ואף בחלק מהמקרים אינו רואה עד היום את ניגוד העניינים, ומי שהצביע על ניגוד העניינים ביהמ"ש בפניו הובא ההליך או בני משפחה אחרים אשר פעל כנגדם, משכך בלתי סביר להותיר המשך מינויו לענייני הרכוש על כנו.

40. מכל האמור והמקובץ לעיל סבורני כי דין הבקשה לביטול מינוי אפוטרופוס לרכוש להתקבל.

41. א' לא הוכיח כי הוא מנהל בצורה עניינית את ענייניה של אשתו, נקט בהליכים מיותרים שגרמו להוצאות מיותרות הן לקופה המשפחתית, לרבות זו המורחבת, הן לקופת אוצר המדינה ובהתנהלותו עלול להמשיך ולחשוף את מ' עצמה לאובדן משאבים כספיים שיפגע באיכות חייה. כמו"כ יש לזכור כי בחר בדרכי טיפול שאינן מותאמות לא לצרכיה של אשתו ולא ליכולות הכלכליות של בנה"ז.

יתר על כן גרם לגורמי התמיכה הראשוניים שלה, הוא עצמו, בנה, הוריה, אחותה להוצאות משפטיות גבוהות ביותר תוך בזבוז משאבים אדיר שיכול היה לשמש אותם לסייע לה.

בחירת מסגרת טיפולית

42. דרכים בקבלת החלטות בעניינו של אדם שמונה לו אפוטרופוס

א. סעיף 67 ו' (ב) (2) לחוק קובע כדלקמן:

”
אם לא נתן האדם הנחיות מקדימות – לפי רצונו של האדם אם הוא מסוגל להבין בדבר ואת משמעות ההחלטה, ואם לא ניתן לעמוד על רצונו של האדם – בהתאם לרצונו כפי שהובע בעת שהיה מסוגל להבין בדבר או כפי שניתן ללמוד מהתנהגותו בעבר או מהשקפת עולמו ואורח חייו כפי שהיו בעבר והכול אלא אם כן האפוטרופוס סבור שההחלטה תגרום לפגיעה של ממש באדם;
”

ב. בהמשך קובעת הוראת סעיף 67 ו' (ב) (3) לחוק כי:

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

" בקבלת החלטות בעניינים שבסמכותו, יפעל אפוטרופוס אם האדם לא מסוגל להבין בדבר ואת משמעות ההחלטה ולא ניתן לעמוד על רצונו הקודם כאמור בפסקה (2) – בהתאם לטובתו, מתוך התחשבות ברצונו הנוכחי.

"

ג. באת כוח האחות מפנה בסיכומיה להוראות סעיף 67 ו' וטוענת כי בשנת 2001 מ' לא התנגדה לאשפוז אמה במוסד ומכאן ניתן לייחס לה את הרצון לאשפוז במוסד, אם היא תהפוך לסייעודית. **בכל הכבוד, איני מקבלת טענה זו.** אין מחלוקת כי הגב' מ' אינה מסוגלת "להבין בדבר", אך לא ניתן לעמוד על רצונה הקודם אך ורק מכוח הסכמתה לסידור מוסדי לאמה, ככל שנתנה הסכמה כזו.

ד. אין מחלוקת כי בשנת 2001 לא נבחן עניינה של מ' כי אם עניינה של אמה.

ה. מדובר **בשתי נשים שונות**, כל אחת מהן היא אינדיבידואל ייחודי, בעל רצון משלו, תפיסת עולם משלו, צרכים ורגשות שונים וגיל אחר, כאשר כיום האם היא קשישה ואילו הבת בשנות החמישים לחייה.

ו. אמת היא - מ' ואימה חולות באותה מחלה גנטית, אך כפי שציינה באת כוח היועמ"ש בסיכומיה, אין גם מקום להשוות בין המקרים כאשר לא ידוע מה היה יכול להיות מצבה של האם ומערך התמיכה שהייתה יכולה לקבל אילו הייתה מטופלת בביתה.

האב בעצמו טוען בסיכומיו כי בשלב כלשהו, כאשר לא היה מרוצה מהטיפול הניתן לאשתו במוסד ע"י צוות טיפולי חדש, דאג להעביר אותה ל"מקום טוב יותר".

האמור מחזק את חוסר היציבות שעלול להיווצר בהשמת הגב' מ' במוסד סיעודי, אלא מול ביטחון ויציבות המוקנים לה במערך הטיפול הביתי, כאשר היא מטופלת ע"י מטפלת קבועה ושווה במחצית אנשים מוכרים והפריטים אליהם היא מחוברת, אוכלת בקצב שלה את המאכלים המיוחדים שלה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ז. דווקא המסמך שצורף לתצהיר עדותם הראשית של המבקשים מהמוסד הסיעודי "####" מלמד כי האם סובלת מחוסרים תזונתיים (חוסר ברזל, בעיות במערכת העיכול וכיוצ"ב).

ח. על רצונה בעבר ניתן ללמוד דווקא מניסיון כושל לאשפוז במוסד סיעודי בשנת 2016. מ' אושפזה ושחררה כעבור יומיים עקב "חוסר הסתגלות", כאשר מיום קבלתה סבלה מאי שקט לסירוגין, צעקה ולא שיתפה פעולה (ראה התייחסות המומחה לטופס שחרור רפואי מיום 2.5.2016, מרכז גריאטרי נאות המושבים).

ט. על רצונה הנוכחי של הגב' מ' ניתן ללמוד ממכלול הצרכים, הזכויות והאינטרסים שלה, כאשר מונחת חוות דעת מומחה לפיה קיים יתרון בולט בהישארותה במסגרת ביתית והטיפול הביתי במצבה עדיף על סידור מוסדי.

י. הצרכים והאינטרסים של מ' לנגד עיניו של בית המשפט וכפי שעולה מסיכום רפואי של ד"ר טניה גורביץ' שבדקה את מ' בשנת 2016:

"במוסד לא יתאפשרו לה סיפוק כל צרכיה ורצונותיה והדברים שהתרגלה אליהם- דבר שעלול להחמיר אי שקט פסיכומוטורי והפרעה בסימפטומים הפסיכיאטריים ואך העלאת מינון של תרופות פסיכיאטריות".

43. ההחלטה להעסיק שתי מטפלות בשכר

א. כיום מ' מטופלת ע"י שתי מטפלות ומדובר בהחלטה שהתקבלה ע"י א' כאפוטרופוס על ענייניה האישיים והרפואיים, על אף שהמומחה העיד כי אין הצדקה במקרה דנן להעסקת שתי מטפלות וניתן ולהסתפק במטפל אחד.

ב. במהלך חקירתו הנגדית נחשף מדוע א' בחר להעסיק שתי מטפלות בשכר, כאשר אין מדובר בהכרח בצורך טיפולי עבור הגב' מ', אלא התברר כי בשנים האחרונות א' מנהל זוגיות חדשה, עם חברתו הגב' נ', אינו לן בביתו ובפועל אינו מתגורר עם אשתו תחת אותה קורת גג ולמעשה נחוצה מטפלת אחת כדי לטפל במ' ועוד אחת כדי "להחליף" את בעלה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

לעובדה זו אין זכר בכתבי הטענות שהוגשו ע"י א' לאורך שנים במסגרת ההליכים המתנהלים בין הצדדים ולמעשה הוא כיסה והסתיר פרט מהותי מבית המשפט בכסות של צורך והכרח בהעסקת מטפל נוסף במשמרת לילה.

44. על אף קיומה של זוגיות חדשה א' העיד כי אינו רוצה להיפרד מאשתו וטען כי בת זוגו הנוכחית יודעת שאשתו "בעדיפות ראשונה".

- ש': אני יודעת ממה שהעדת פה שיש לך חברה לחיים, נ', נכון?
ת: כן.
ש: נ' נוסעת איתך לפעמים לעיר X לאמא, לאחותך?
ת: כן, לפעמים.
ש: אחותך והמשפחה שלך מכירים אותה.
ת: כן, ברור.
ש: הם מתארחים גם אצלה.
ת: זו המטרה היתה לתת לנו הרגשה של משפחה, גם לילדים.
ש: אתם בעצם הולכים ביחד ועורכים קניות לארוחות המשותפות האלה, או שהיא מממנת.
ת: בארוחות המשותפות יש לה עוד 3 ילדים, היא קונה בעקרון לצד שלה, ואני לצד שלי. מחלקים, נגיד אני מביא שתיה, יין, עוגות, היא מבשלת. עושים חלוקה.
ש: במשותף.
ת: כמו כל משפחה. צריך לתת גם לילדים הרגשה של בית.
ש: היא סוג של משפחה.
ת: אני לא אוהב את ההגדרה, יש מצב נתון. היא גם יודעת שמ' בעדיפות ראשונה.

...

לשאלות בימ"ש:

- ש: האם לא כדאי לשקול למשל לשים את מ' במקום אחר ולא לבד בבית שלא לוקחים אותה לארוחות, לבקר אותה בוקר, ערב וצהריים במוסד וגם לדעת ששם כשמביאים אותה לארוחה היא יושבת סביב שולחן עם עוד אנשים, בחג, בשבת.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת: אסביר, הקטע של ארוחה ביום שישי שלא תמיד... אמרתי לזה שכן עושים ארוחה אצל מ' או לא עושים, זה בטל בשישים מול 24 שעות כל השבוע, למה מ' בבית? כי במוסד אי אפשר לתת טיפול רוצחים אותם שם, חולה אנטינגטון לא יודעים במוסד לטפל. היא קמה בשלוש בבוקר היום, המטפלת שישנה לידה נותנת לה אוכל, משחקת איתה, במוסד בשלוש לפנות בוקר אין מי שיטפל בה.

”

(עמ' 20-21 לפרוטוקול דיון 11.12.2019).

45. בית המשפט אינו שופט את בחירותיו של אדם כיצד לחיות את חייו האישיים ובכלל זה את בחירותו של א' לחיות עם אישה אחרת, כאשר אין מחלוקת כי כבר שנים רבות אשתו אינה יכולה לתפקד כאם וכרעה. עם זאת אותו אדם אינו יכול להשלות את עצמו ביצירת מצג של חיים משותפים תחת קורת גג עם אשתו מ', שעה שהוכח אחרת. למעשה א' רוצה ליצור מצג של בעל שדואג בצורה אידיאלית לאשתו, מציג אותה כאילו היא בראש סדר העדיפויות, אך מילותיו הן מן הפה אל החוץ. בפועל יש לו בת זוג אחרת ואת הוצאות החלטתו להעסיק שתי מטפלות, הגם שאין בכך צורך או הכרח רפואי, הוא מבקש להטיל על אנשים אחרים.

46. א' בנה תכנית טיפול שאין לו יכולת לממן בעצמו, תכנית שאינה מוצדקת רפואית (כך מסקנת המומחה הרפואי שמונה ע"י ביהמ"ש) שנועדה לכסות על מציאות חיינו הנוכחית, שעה שבחר לעזוב את דירת מגוריו עם אשתו ולגור בדירה אחרת תוך ניהול אורח חיים שאינו יכול לכלול את אשתו.

47. א. מובהר כי האשליה שמ' זוכה להיות מטופלת ב"תא משפחתי" הוכחה כלא נכונה.

ב. מ' אמנם זוכה לחיות בביתה ואין להקל בכך ראש ואולם אין לומר כי היא גרה עם משפחתה וזוכה לטיפול משפחתי.

ג. למ' יש מטפלות שבעלה העמיד לרשותה כדי לטפל בה וזהו טיפול טוב יותר מהטיפול במסגרת חוץ ביתית, אך היא כלל וכלל אינה זוכה לליווי משפחתי צמוד כפי שניסה בעלה להציג.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ד. אין גבול למידת הרווחה שאפשר במידה שניתן, לספק עבור אדם סיעודי. אפשר

להעסיק 2 מטפלות, אפשר גם להעסיק 5 מטפלות, אפשר לגור בדירת 3 חדרים

ואפשר גם בגלל שמ' אוהבת ים לבקש להעבירה לדירה על חוף הים על מנת

שתוכל לשבת במרפסת וליהנות מרוח הים, אלא שיש לבדוק טרם בניית

התכנית וקביעת סטנדרט המגורים, האם ניתן לעמוד בו מבחינה כלכלית.

ה. מי שאינו מסוגל לממן בעצמו תכנית טיפול מסוימת, אינו יכול לכפות את

התכנית ולבקש להשית את מימונה על אנשים שאינם חייבים בכך.

יתר על כן בלתי סביר לנסות לכפות את התכנית, תוך "דילוג" על סולם

החייבים הראשון הכולל את הבעל ואת הילדים ומאידך בלתי סביר בעיני ליצור

תכניות טיפול שישיתו הוצאות בלתי סבירות גם על בנה של מ', בחור צעיר

בתחילת דרכו שאינו זוכה לתמיכת אמו בשל מצבה הרפאי ואינו זוכה לתמיכת

אביו שכן האב עסוק בהליכים המשפטיים ובהקצאת משאבים לטובת טיפול

מפצה, תוך התעלמות מצרכי בנו.

ו. יש לזכור כי יכול ומ' עצמה לא הייתה מעוניינת כי הוצאותיה יושטו על בנה תוך

פגיעה בו ויש לזכור כי אם וככל שמ' תזכה לטיפול בביתה במסגרת מיטבית אך

לא מוגזמת, חלק ממשאבי התא משפחתי ימשיכו ויהיו מופנים לא רק לתמיכה

בבן המצוי בהוסטל אלא גם לתמיכה בבן ח' שלמעשה "נופל בין הכיסאות"

כאשר לא זו בלבד שלהוריו לא נותרו משאבים לתמוך בו אלא שמוצא עצמו נוכח

ההליכים שמנהל אביו, תומך בעצמו בהוצאות הטיפול באימו.

איני בטוחה כי הגב' מ' הייתה מרוצה לדעת כי כך נגזר על בנה ח' להמשיך

ולכלות את הכנסותיו המעטות בגין עוד מטפלת שתשהה עמה, כאשר מבחינה

רפואית אין לה צורך במטפלת שנייה.

48. קביעת מנגנון העסקת מטפל עיקרי ומטפל מחליף

לאור האמור ולאור עדות המומחה כי במקרה זה אין מקום להעסקת שתי מטפלות,

כאשר ניתן להשיג את הטיפול הצמוד גם באמצעות העסקת מטפל אחד, אני קובעת כי

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

הישארות מ' בביתה תחייב העסקת מטפל אחד בשכר למשך כל שעות היממה (להלן: **"המטפל העיקרי"**).

בנוסף להעסקת "המטפל העיקרי", האפוטרופוס רשאי להעסיק מטפל מחליף, אשר יעבוד במועדים שבהם המטפל העיקרי מצוי ביום חופשי / בחופשה (להלן: **"המטפל המחליף"**).
אופן הטיפול באמצעות מטפל עיקרי ומטפל מחליף לא יפגע באיכות הטיפול בגב' מ' מחד, ויאפשר למטפל העיקרי רווחה נוחה מאידך. במתכונת העסקה זו ניתן יהיה גם להוזיל את עלות הוצאות הטיפול בגב' מ'.

49. חשוב להדגיש - התרשמות בית המשפט כי גם במציאות הנוכחית כפי שהיא מתקיימת, כאשר א' אינו מתגורר בבית ומקיים זוגיות אחרת, עדיין מ' זוכה ליציבות בחייה, בסביבה המוכרת לה, בין אם זו המטפלת הצמודה, בני משפחתה המגיעים לבקר או החפצים המוכרים המצויים בדירתה.

50. האפוטרופא לדין וב"כ היועמ"ש הפנו בסיכומיהן לאתר עמותת הנטינגטון ישראל (ע"ר) העוסק בין היתר בהתמודדות עם המחלה וצינו כי גם אם חולה הנטינגטון מתקשה לתקשר או אינו מתקשר כלל, הבעיה אינה קשורה לשמיעתו והוא עשוי להבין מה אמורים לו, "לכן יש להמשיך לתקשר עמו ולספר לו את כל הסיפורים האחרונים מהחיים, כך שיוכל להמשיך להיות חלק מהמשפחה".

לסיכום

51. לכל אדם זכות חוקתית לשלמות גופו, כבודו וקדושת חייו וכל אדם זכאי להגנה על זכויות אלה (ס' 1, 2 ו- 4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו).
הדברים נכונים שבעתיים כאשר מדובר באדם שמונה לו אפוטרופוס.

52. בעניינה של הגב' מ' הוכח כי קיים יתרון בולט בטיפול ביתי אל מול סידור מוסדי. הטיפול הביתי עדיף לא רק מבחינה רפואית אלא גם מבחינה רגשית ומנטאלית. המסגרת של טיפול ביתי מפחיתה חרדות ומעניקה לה ביטחון ובכך נשמרת ההגנה על גופה וכבודה באופן המיטיב ביותר, בנסיבות הענין.

53. במאזן השיקולים הרלוונטיים לצורך הכרעה מהי המסגרת הטיפולית הראויה עבור הגב' מ', אני מוצאת להעדיף את הישארותה בביתה על פני השמתה במוסד רפואי סיעודי וזאת בכפוף לכך שתשמר מסגרת טיפולית המותאמת ליכולותיו הכלכליות של

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

התא המשפחתי, שכן העסקת מערך טיפולי כפול גורר את התא המשפחתי שגם כך מוגדר כ"חייב מוגבל באמצעים" להוצאות שעלויות לכלות את המשאבים עד כדי כך שמצבה הכספי של מ' יביא להתדרדרות ברווחתה האישית.

54. הישארות מ' בביתה תחייב העסקת מטפל עיקרי בשכר למשך כל שעות היממה וכן מטפל מחליף אשר יעבוד כמחליף של המטפל העיקרי, במועדים שבהם הוא שוהה ביום חופשי ו/או בחופשה.

55. אשר על כן נפסק כדלקמן:

א. התביעה לביטול מינויו של מר א' כאפוטרופוס על גופה של הגב' מ', נדחית.
ב. על אף האמור האפוטרופוס לגוף יהיה מוגבל לפעול במסגרת הטיפולית שנקבעה בפסק דין זה, תוך העסקת מטפלת אחת למעט שירותי מחליף/פה בשעות היעדרות המטפל העיקרי.
האפוטרופוס לגוף רשאי להעסיק מטפל אחד בשכר וכן מטפל מחליף, אשר יעבוד אחת לשבוע, במועדים שבהם המטפל העיקרי שוהה ביום חופשי וכן במועדים משתנים נוספים בהתאם לחופשת המטפל העיקרי.

ג. על האפוטרופוס לפעול לסיום העסקת אחת מהמטפלות כפי המתחייב מהדין ומחוזה העסקתה, תוך תשלום הפיצויים ותוספת התשלומים להם היא זכאית עם סיום העסקתה.

ד. בתשלום הפיצויים יישאו א', ב' וד' בחלקים שווים ביניהם וזאת בהתאם למכתב רשמי בו יפורטו תנאי סיום העסקתה וכמקובל בחוק.

ה. על האפוטרופוס לפעול להעסקת מטפל חלופי במועדים שיקבעו ויתואמו מראש ובהתאם לכך ייקבעו תנאי העסקת המטפל החלופי.
גובה השכר בגין המטפל החלופי יוערך ע"י בית המשפט במסגרת קביעת הוצאות הגב' מ' בפסק הדין שיינתן בתיק המזונות.

ו. עו"ס לס"ד מוסמכת לקבוע הסדרי קשר בין הגב' מ' לבין אביה ואחותה, לרבות האופן בו יתקיימו הביקורים, לרבות תוך הרחבת מתווה הביקורים המקובל היום.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- ח. מינוי א' כאפוטרופוס לרכוש מבוטל.
עו"ס לס"ד תגיש המלצה לביהמ"ש בתוך 30 ימים בדבר גורם חיצוני המתאים ומסכים לשמש כאפוטרופוס לרכושה של מ'.
56. נוכח תוצאות ההליך, כאשר התביעה התקבלה רק בחלקה, הנתבע א' ישלם לתובעים הוצאות ההליך בא"פ 54920-05-17 בסך 7,500 ₪.
- הסכום ישולם בתוך 30 יום וישא הפרשי ריבית והצמדה עד לתשלום המלא בפועל.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תמ"ש 4930-08-15

התובע : א'
בעצמו

נגד

הנתבעים : 1. ב'
בעצמו

2. ג' (אדם שמונה לו אפוטרופוס)
באמצעות האפוטרופוס מר ב'

3. ד'
ע"י ב"כ עו"ד גלית בס ויצמן ו/או ג'ני סטפנוב

פסק דין בתביעה כספית בעילה נזיקית

חלקו זה של פסק הדין יעסוק בתביעה כספית, בעילה נזיקית, שהוגשה ע"י התובע כנגד הוריה של אשתו ואחותה.

הן אשתו של התובע, הגב' מ' (להלן: "מ'"), והן אמה, הגב' ג' (להלן: "ג'"), "האם" אובחנו כסובלות ממחלה תורשתית ניוונית של המוח המכונה "כוריאה הנטינגטון" Huntington's chorea (להלן: "המחלה", "הנטינגטון") וכיום שתיהן נמצאות במצב סיעודי מורכב: האם מטופלת במוסד סיעודי והבת מטופלת בביתה באמצעות מערך טיפול ביתי.

התובע עותר לפיצוי כספי בגובה 4 מיליון שקלים בגין נזקים שנגרמו לו לכאורה, בעקבות מחדלם של הנתבעים אשר לטענתו, במועד בו בחר להינשא לאשתו וכן במשך שנים רבות לאחר הנישואין, הסתירו ממנו במתכוון ובמרמה, מידע בדבר קיומה של מחלה תורשתית במשפחתם.

פסק דין זה יעסוק בסוגיית האחריות בעוולת הרשלנות, היקפה וגבולותיה ביחס לחובת גילוי ויידוע של מחלה תורשתית במשפחה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

האם יש להכיר בחובה משפטית של בן משפחה היודע, ככל שיודע, על דבר קיומה של מחלה תורשתית במשפחתו, לגלות את המידע לאדם אחר ?

ולענייננו, האם חלה על הורה / אח, חובת גילוי כלפי חתנו / גיסו, דהיינו: כלפי בן/בת זוג של בן/בת המשפחה העשוי לחלות במחלה הגנטית ("החולה הפוטנציאלי") בכלל ובמקרה שבו לא נמנע מבן/בת הזוג עצמם לשתף את בן/בת הזוג לו/לה הם נישאים בהיסטוריה הרפואית המשפחתית, בפרט ?

רקע הרלוונטי לתביעה הכספית בעילה הנזיקית

57. א. התובע ואשתו, גב' מ' הכירו זה את זה במהלך שנת 1987 כרווקים, באמצע שנות העשרים לחייהם. כבר בעת היכרותם היו שניהם בעלי תואר ראשון, התובע בעל תואר ראשון בכלכלה והגב' מ' בעלת תואר ראשון לביולוגיה.
- ב. הם נישאו זל"ז בחודש פברואר 1988, ומנישואין אלה נולדו להם שני ילדים, ח' וט' אשר כיום שניהם בגירים.

ד. הבן הצעיר ט' מוכר כנכה (נכות נפשית) מאז שנת 2013, מתקיים מקצבת נכות ומתגורר ביחידת דיור עצמאית בעיר Y.

58. קיימת מחלוקת ביחס למועד בו אובחנה האם ג' כחולה במחלת הנטינגטון, אך לא יכולה להיות מחלוקת כי הבת מ' אובחנה כחולה במחלה זו רק בשנת 2010.

59. מכתבי הטענות עולה כי אמה של האם ג' (להלן: הסבתא") נפטרה בשנת 1979 ממחלה אותה כינו במשפחה "כוריאטה", אך בדיעבד הסתבר כי חלתה במחלת כוריאטה הנטינגטון.

60. אין חולק כי התובע מונה ומתפקד כאפוטרופוס לכלל ענייניה של אשתו מ' ואילו הנתבע מס' 1, אביה של האישה, מר ב' (יקרא להלן גם: "האב" או "ב'") מונה ומתפקד כאפוטרופוס לכלל ענייניה של אשתו ג'.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

61. הנתבעת מס' 3, הגב' ד' (תיקרא להלן גם: "האחות" או "ד'") היא בת ואחות של שתי נשים החולות במחלה תורשתית ומצויות במצב סיעודי ניווני קשה.

62. תיאור המחלה ("כוריא הנטינגטון")

א. מחלת הנטינגטון היא מחלה ניוונית, תורשתית ופרוגרסיבית, הנגרמת ממות תאים במוח. החולים לוקים גם בדמנציה עם אובדן זיכרון.

ב. המחלה תוארה לראשונה בשנת 1872 על ידי רופא מניו יורק בשם ג'ורג' הנטינגטון והתסמין המוכר והבולט של המחלה הוא תנועות לא רצוניות הנקראות כוראה (מחול ביוונית).

לכן, שמה המלא של המחלה בעברית הוא מחולית הנטינגטון, אם כי היא נפוצה יותר בשם "מחלת הנטינגטון" או "תסמונת הנטינגטון".
 ג. המחלה מועברת בתורשה דומיננטית עם חדירות חלקית, כך שלכל ילד של חולה במחלה זו קיים סיכוי של 50% לקבלת הגן הפגום.

ד. אבחון גנטי - מאפשר ניתוח ישיר של המוטציה ובדיקות קליניות זמינות מאז זיהוי הגן בשנת 1993 (בשנה זו נמצא לראשונה הגן הלא דומיננטי הקשור למחלה). תהליך האבחון משמש אף על מנת לאשר אבחנה קלינית של מחלת הנטינגטון בקרב אנשים המציגים את התסמינים, או שהיא מאפשרת לנבא האם אדם הנמצא בסיכון ימשיך לפתח אותה.

** מתוך אתר האינטרנט "ויקיפדיה" ואתר העמותה הישראלית של משפחות חולי הנטינגטון, www.huntington.org.il.

תמצית טענות הצדדים

63. טענות התובע

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- א. גרסת התובע היא כי בטרם נישא לבת מ', הנתבעים כבר ידעו דבר קיומה של מחלה תורשתית וחשוכת מרפא במשפחתם וידעו כי הסבתא (אמה של ג') חלתה ונפטרה ממחלת כוריאה הנטינגטון, אך הסתירו את המידע הנ"ל הן ממנו והן מאשתו.
- ב. התובע טוען כי לפני שנישא לאשתו התגורר עמה בבית הוריה בטרם וכיום, כשהוא כבר מכיר את תסמיני מחלת כוריאה הנטינגטון, מבין בדיעבד, כי האם ג' כבר הייתה חולה במחלה.
- ג. לטענת התובע, הוריי אשתו (נתבעים מס' 1 ו-2) ידעו כבר אז כי האם ג' חולה במחלה, אולם הסתירו מהזוג הצעיר גם את דבר מחלת האם.
- ד. התובע טוען כי מדובר במחלה המוכרת כמחלה תורשתית מזה למעלה ממאה שנים אלא שבשנת 1993 עם התקדמות בפיצוח הגנום האנושי, נעשה המיפוי של הגן האחראי לאיתור המחלה.
- ה. התובע מאשים את הנתבעים בשמירת "הסוד המשפחתי" של המחלה התורשתית על מנת "לגלגל" את נטל הטיפול באשתו, לפתחו.
- ו. לטענתו, גם לאחר נישואיו לבת מ' הנתבעים המשיכו להסתיר מהם את המידע הקריטי לצורך עיצוב ובחירת נתיב חייהם והמשיכו לשמור את הסוד הכמוס מתוך מניעים אגואיסטיים גרידא, שמא יאלצו לשאת בנטל הכלכלי בגין הוצאות הבת.
- ז. התובע מציין כי אשתו סבלה שנים ארוכות מתסמיני המחלה המוקדמים, אך היה זה בלתי אפשרי לזהות את המחלה ללא המידע על ההיסטוריה המשפחתית.
- ח. ביחס לאשפוז האם ג' **בשנת 2001** במוסד סיעודי התובע טוען כי הנתבעים נהגו בתרמית והציגו בפניו מצג כוזב לפיו האם אושפזה בשל אירוע מוחי שגרם להתדרדרות במצבה.
- ט. התובע מתאר כי התנהגות אשתו הלכה והחמירה עם הזמן **ובשנים 2007-2008** החיים במחיצתה הפכו בלתי הסבלים וכללו התקפי זעם מרובים והשלכת חפצים.
- י. לטענת התובע, **רק באוקטובר 2010** כ"כשלו כל הקיצין" והוא ביקש לאשפז את אשתו לצורך אבחון במחלה פסיכיאטרית, האחות גלתה לו לראשונה את עובדת המחלה התורשתית בה חלו אמה וסבתה.
- יא. התובע מציין כי מיד עם היוודע לו דבר המחלה התורשתית הוא דאג לקבוע תור לנוירולוג, ביום 6.10.2020 אובחנה אשתו כחולה במחלת הנטינגטון ולאחר האבחון פעל באופן מידי למימוש זכויותיה.
- יב. התובע מצרף העתק תצהיר מיום 21.5.2012 החתום ע"י האחות ד' ובו היא מצהירה כי בחודש אוקטובר 2010 סיפרה לתובע שאמה חלתה במחלת הנטינגטון.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

התובע מצרף העתק תמליל משיחה שהתקיימה לכאורה בינו לבין האחות ד' ומוכיחה לטענתו את גרסתו בדבר המועד בו נודע לו על מחלת אשתו.

יג. התובע מאשים את הנתבעים בקריסת משפחתו הן מבחינה נפשית והן מבחינה כלכלית וטוען כי הבן הבכור נפלט מהלימודים ומהשירות הצבאי, טוען כי הוא נאלץ לחדול מלעבוד ובהמשך היה המפרנס היחידי בשל אובדן כושר עבודה של אשתו, טוען כי נאלץ להתמודד עם נושים, נאלץ לפדות חסכוניות ופיצויי פרישה, איבד את דירתו והמשפחה עברה להתגורר בדירה שכורה לאחר שאיבדה את זכויותיה בדירת המגורים.

יד. התובע טוען כי בהתנהגותם הנתבעים התרשלו ולחלופין, פעלו בתרמית והפרו חובה חקוקה תוך שגרמו לו נזקים ממוניים כבדים וכן נזקים לא ממוניים בגין סבל ועוגמת נפש ופגיעה באוטונומיה שלו לעצב את חייו כרצונו ולקבל החלטה מושכלת מי היא בת הזוג עמה הוא רוצה לחלוק את חייו.

64. טענות הנתבעים

- א. גרסת הנתבעים היא כי מעולם לא הוסתר מהתובע קיומה של מחלה תורשתית מסוג הנטינגטון, אשר התגלתה במשפחה אך בשנת 1993.
- ב. לטענת הנתבעים, לעת נישואיו לאשתו, כל המשפחה לרבות התובע עצמו ידעו כי הסבתא (אמה של ג') נפטרה ממחלת "כוריא" והדבר דובר באופן גלוי בקרב המשפחה.
- ג. הנתבעים מציינים כי "כוריא" לא נחשבת מחלה כי אם סימפטום המעיד על קיום פגיעה נוירולוגית המופיעה לעיתים גם אצל חולי הנטינגטון, אך טרם פיצוח הגן האחראי על מחלת הנטינגטון, הסבתא אובחנה כחולה במחלת "כוריא" ולכן לא יכלו לצפות בזמנו כי מדובר במחלה תורשתית המצויה במשפחתם.
- ד. הנתבעים מדגישים כי במועד הנישואין מ' הייתה "בריא" לחלוטין וטרם נישואיה לתובע איש מהנתבעים לא ידע כי מי מהמשפחה סובל ממחלה גנטית וכי הבת מ' יכולה להיות הנשאית של מחלה זו.
- ה. הנתבעים מציינים כי רק בשנת 1993 פוצח הגנום האנושי במסגרתו התאפשרה בדיקה של איתור הגן הקשור למחלת הנטינגטון ובאותה עת הופיעו עדויות ראשונות המעידות כי האם ג' סובלת ממחלה כלשהי. כאמור התובע ואשתו נישאו כבר בשנת 1988, מספר שנים טרם גילוי הגן.
- ו. הנתבעים מציינים כי לאחר ביצוע הבדיקות הגנטיות ע"י האם ג' ומשגילתה המשפחה כי האם סובלת ממחלה תורשתית, הובהר לשתי האחיות (מ' וד') כי קיים סיכוי של כ-50%

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

שכל אחד מהן נושאת את הגן של המחלה ועומדת בפניהן האפשרות לבצע את הבדיקות הנדרשות לצורך גילוי המחלה.

ז. הנתבעים טוענים כי התובע ואשתו מ' ידעו היטב כי מ' עלולה לשאת את הגן של מחלת הנטינגטון.

ח. עוד הנתבעים טוענים כי לכל הפחות היה על מ' לדעת מהי משמעות דבר גילוי מחלת אמה וההשלכות האפשריות על כל בני המשפחה וזאת כבעלת תואר ראשון בביולוגיה ומתוקף עבודתה במעבדה למיקרוביולוגיה.

ט. הנתבעים טוענים כי ככל שקיים סיכוי שגב' מ' לא גלתה לבעלה (התובע) אודות תוצאות הבדיקה הגנטית של אמה ג', שכאמור בוצעה עוד בשנת 1993 (מספר שנים לאחר נישואיה לתובע) ושמרה על מידע זה בסוד, הרי שאין להעביר לפתחם את האחריות המוטלת עליה ליידע את בעלה.

י. הנתבעים מוסיפים וטוענים כי התובע ידע על מחלת האם ג' לכל המאוחר בשנת 2001, כאשר התקיימה פגישה בנוכחות התובע ואשתו מ' וד' ובעלה במסגרתה הם שוחחו להתדרדרות במצבה של האם ג' והצורך לאשפזה במוסד סיעודי.

יא. לטענת הנתבעים, לא רק שלא הוסתר מהתובע מידע בדבר קיום המחלה אלא שכבר בשנים 2005-2006 עם הופעת הסימפטומים הראשונים המאפיינים את המחלה, אצל הגב' מ', הם פנו מיד לתובע על מנת שימהר לבצע לה אבחון, אך הוא בחר שלא לעשות כן ובכך הזניח את מצבה וגרם להתדרדרות משמעותית במצבה.

יב. הנתבעים מכחישים כל אחריות על נזקים שנגרמו לכאורה לתובע. לטענתם, התובע אחראי באופן בלעדי למצבה הכלכלי הירוד של משפחתו.

דיון והכרעה

65. כב' השופט צבי ויצמן סיכם את המדיניות המשפטית הראויה בכל הקשור להחלת דיני הנזיקין במרחב המשפחתי בפסק דינו בתמ"ש (כ"ס) 658-02-10 (פורסם בנבו) באומרו את הדברים הבאים:

" 19. אף שהמשפט ודיני הנזיקין בכללו אינם נעצרים על מפתנו של התא המשפחתי,

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

וראיה לדבר התביעות הנזקיות השונות והמגוונות המוגשות חדשות לבקרים לפיתחו של בית המשפט לענייני משפחה, הרי שבית המשפט ינקוט במשנה זהירות קודם שיכניס את דיני העוולות הניזקיות לפיתחו של המרחב המשפחתי ויבחן בחון היטב האומנם ראויה הסוגיה המובאת לפניו להבחן במשקפיים נזקיות רגילות או שמא בחינה שכזו רב בה הנזק על התועלת. ככלות הכל, שלמותו של התא המשפחתי, שמירתם של הנימים העדינים הקושרים בין הפרטים בו, תלויים בהעדרה של עין בוחנת ובולשת שאינה מניחה לקשר המשפחתי להתפתח באופן טבעי. התערבות גסה בהתנהלות המשפחתית, אף אם מטרתה ליתן סעד לצד נפגע, עלולה לגרום נזק לבני המשפחה האחרים ובכך נמצא ביהמ"ש עושה מלאכתו חסרה. מתוך שכך התנהגות הורה כלפי ילדיו לא תבחן על דרך הכלל על פי מטבעות חוק נזקיות רגילות כשם שלא נעשה בהם שימוש לבחינת מערכת היחסים הבינאישית שבין בני הזוג עצמם.

20. דומה כי נקל לראות את האבסורד בהחלת עוולות כלליות, דוגמת עוולות הרשלנות והתרמית, באופן בלתי מרוסן במסגרת המשפחתית. כך, כדוגמה, הדעת נותנת כי בית המשפט לא ישעה לתביעה ניזקית שעניינה טענת בן זוג כנגד משנהו כי אינו עוזר לו די בעבודות משק הבית וגידול הילדים, דבר המסב לו נזק בהתפתחותו המקצועית ופוגע באוטונומיה שלו ובחופש לקבוע את גורלו. הדעת נותנת כי עניין שכזה, בו מתבקש בית המשפט להכניס עצמו לעומקו של הקשר האינטימי של הצדדים והדרך בה הם מנהלים את התא המשפחתי ואף ליתן עמדתו באשר לטיב נוהגם, ראוי כי יקבל את תרופתו שלא במסגרתן של דיני העוולות הניזקיות. כך אפשר שתרופתו תמצא בחלוקה לא שיויונית של משאביהם הרכשיים של הצדדים, קביעת סנקציות למיפר הוראות ביהמ"ש, קביעת שיעור מזונות בהתאם וכיוצ"ב, בדרך זו תמנע התוית תוית שיפוטית על טיב התנהלותו של מי מבני הזוג וקביעה כי עוול בהתנהלותו זו.

דומה כי הפגיעה שעלולה להגרם למירקם החיים האינטימי והמשפחתי בהתוית תוית שכזו ובהצבעה על מי מבני הזוג כמעוול הינה ברורה ואינה צריכה אריכות דברים.

...

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

26. נוכל, אפוא, לסכם ולומר - על אף שדרכן של תביעות נזיקיות אינה נעצרת

על

מפתנו של בית המשפט לענייני משפחה הרי שאין לאפשר להן מסלול אוטומטי ו"חלק" ועל ביהמ"ש לדקדק ולבחון היטב, נוכח טיבו וטיבעו של התא המשפחתי, האם מתן הסעד הנזיקי הינה הדרך הראויה להתמודד עם התובענה שהונחה לפתחו...

66. חובת גילוי בין בני זוג

א. ביחס לאמות המידה הראויות בכל הקשור לסוגיית גילוי מומים או פגמים של בן זוג כלפי משנהו עובר לנישואין, נקודת המוצא היא כי כאשר בני זוג מחליטים להתחתן ביניהם חלה עליהם החובה לנהוג בתום לב זה כלפי זה שכן הם מבקשים "... להטיל על עצמם מערכת של זכויות וחובות, וזאת מתוך גמירת דעת המבוססת על מידע מלא ככל שניתן אודות בן הזוג, אשר ניתן בתום לב" (כבוד השופטת פרוקצ'יה בע"א 5258/98 פלונית נ' פלוני, [פורסם בנבו] ניתן ביום 14.7.04)

ב. ככלל, כאשר בני זוג מחליטים להינשא חלה עליהם החובה לנהוג בתום לב זה כלפי זה, שכן הם מבקשים להטיל על עצמם מערכת של זכויות וחובות, וזאת מתוך גמירת דעת המבוססת על מידע מלא ככל שניתן אודות בן הזוג, אשר ניתן בתום לב.

ג. בין בני זוג נוצרים אפוא יחסי אמון מיוחדים, המבוססים בין השאר על כנות וגילוי האמת, יחסי אמון אשר התא המשפחתי ניזון מכוחם. ראו: תמ"ש 14022/05 (פ"ת), תמ"ש (קריית) 7613/02 מ.ח' נ' ג.ח' ותמ"ש (י-ם) 24760/08 ש.ב.ר. נ' ר.ר. אשר פורסמו במאגרים האלקטרוניים).

ד. לאור יחסי אמון מיוחדים השוררים בין בני זוג,

" יש אשר ביקשו לראות בחובת הגילוי בין בני זוג משום "חובת גילוי מיוחדת".... אלא מאי? מכירים אנו בטיבו של עולם ובטבעם של הבריות ויודעים אנו דרך גבר בעלמה ונערה בנער – כי בעת היכרותם וחזירתם מדגישים הם זה בפני זה וזו בפני זה את השבח ומעלימים את החסר. נדרשים אנו, אפוא, לשאלה מהו העדר הגילוי ומהי ההסתרה אשר יגיעו כדי עוולה נזיקית המצדיקה מעצם טיבם של דברים, למדיניות שיפוטית

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ולשיקול דעתו של בית המשפט ועל אף שכך ראוי שיקבעו בו גדרים וגבולות ברורים..... האם על דרך הדוגמה, זה אשר הסתיר מבחירת ליבו כי הוא נותר נחרות עזות בשנתו העלולות להפריע את שנתה שלה, עול עד כדי חיובו בפיצוי בת זוגו על כך שלילותיה לילות לבנים? ומה באשר להסתרתו את העובדה כי הוא נוהג לעשן או לשותות משקאות אלכוהוליים? או זה אשר אינו מגלה באוזני משנהו את דבר היותו לוקה במחלקת עור נסתרת בגופו? או זה המציג עצמו כצעיר בשנים מכפי גילו? או המסתיר כי בעבר הורשע בפמ"ס? כיצד והיכן נשרטט את קו הגבול בין הימנעות מגילוי או התייחסות והפרזה המהווים למעשה חלק ממעשה חיזור לגיטימי לבין הסתרה המהווה עוולה נזיקית?...".
(דברי כבוד השופט צ' ויצמן בתמ"ש 14022/05).

ה. בפסיקת בתי המשפט לענייני משפחה נקבע כי החובה על בן הזוג לגלות מוס או עובדה הנוגעת אליו, קמה כאשר מדובר במוס או פרט מהותיים ביותר אשר האדם הסביר לא היה מוכן להתקשר בקשר הנישואין לו היה יודע עליהם, ואף היה מבקש להתיר את קשר הנישואין באם התגלה לו הדבר אחר נישואיו.
רוצה לומר כי כאשר מדובר במידע שאי גילוי או הסתרתו מבן הזוג עשוי להשליך על לב ליבה של המערכת הזוגית המשפחתית (למשל, מוס פיזי, מחלה או הפרעה נפשית, אין אונות וכיוצ"ב), אזי ראוי שתקום לו עילת תביעה חוזית או נזיקית.

ו. ראה למשל פסק דין של כב' השופטת נילי מימון בתמ"ש (י-ס) 24760/08, פסק דינה של כב' השופטת אסתר אלוך בתמ"ש 7613/02 ופסק דינו של כבוד השופט צבי ויצמן בתמ"ש 14022/04 (פורסם במאגרים האלקטרוניים).
במקרים אלו התביעה הוגשה כנגד בן הזוג (לבדו או ביחד עם בני משפחה נוספים) בטענה כי הסתיר את המחלה או הבעיה הרפואית ובפסקי הדין נקבע, כממצא פוזיטיבי, כי הצד שלא גילה את המוס אכן אובחן כסובל מאותו מוס טרם הנישואין ובמקרה של מחלת נפש אף נקבעו לו אחוזי נכות בגין המחלה.

67. **במובחן מהאמור לעיל ביחס לחובת גילוי בין בני זוג חשוב להדגיש כי במקרה דנן התביעה לא הוגשה ע"י איש כנגד בן זוגו.**

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

התובע אינו מפנה אצבע מאשימה כלפי אשתו החולה במחלה הגנטית, אלא רק כלפי בני משפחתה (הוריה ואחותה) וטוען כי במועד הסמוך לנישואין ההורים כבר ידעו על קיומה של מחלה תורשתית במשפחתם, אך בחרו במזיד להסתיר ממנו ומאשתו את דבר קיומה (ס' 15 לכתב התביעה המתוקן).

לפיכך השאלה העומדת להכרעה היא אפוא, האם חלה חובה משפטית של הורים / אחים לגלות את המידע בדבר מחלה גנטית לבן הזוג של בן המשפחה שהינו בבחינת "חולה פוטנציאלי".

68. עוולת הרשלנות

א. נקבעה בסעיף 35 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], תשכ"ח - 1968 (להלן: הפקודה"), הקובע כדלקמן:

"עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות... הרי זו התרשלנות ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן הנסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה."

ב. לצורך ייחוס אחריות בשל עוולת הרשלנות יש להוכיח קיומם של שלושה יסודות: קיומה של חובת זהירות מושגית וקונקרטית מצד המעוול כלפי הניזוק, הפרת חובת הזהירות על ידי המעוול והיגרמותו של נזק בגין העוולה (ראה ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש פ"ד לו (1) 113).

ג. על פי סעיף 36 לפקודת הנזיקין, אדם חב חובת זהירות:

" כלפי כל אדם... כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או מחדל."

בגדרה של עוולה זו נופלים מעשים החורגים מסטנדרט ההתנהגות של "אדם סביר".

ד. חובת הזהירות בכללותה מורכבת משני היבטים: חובת זהירות מושגית, וחובת זהירות קונקרטית.

קיומה של חובת הזהירות נבדק על פי "מבחן הצפיות": ביחס לחובת הזהירות המושגית בודקים האם אדם סביר צריך היה לצפות את התרחשות הנזק. ביחס לחובת הזהירות הקונקרטית בוחנים האם אדם סביר יכול היה, וצריך היה, לצפות, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה, את התרחשות הנזק, כאשר מבחן זה משלב

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

היבטים פיזיים ונורמטיביים כאחד, תוך התחשבות במזיק הקונקרטי, בניזוק הקונקרטי, בנזק הספציפי ובהתנהגות הספציפית.
ה. בכתב התביעה התובע מפנה לפסקי הדין שאוזכרו בסעיף 10 ו' לפסק דין זה והכירו בחובת גילוי של מומים מהותיים (מחלת נפש, בעיית אין אונות וכיוצ"ב) אך ורק במערכת יחסים בין בני זוג. התובע למעשה מכיר בכך שלא קיימת חובת זהירות כאשר מדובר במשפחה המורחבת, אך מבקש להרחיב את חובת הזהירות המושגית החלה על בני זוג ולהחילה גם על המשפחה המורחבת (ר' ס' 29 לכתב התביעה המתוקן).
ו. לציין כי התובע התייחס בסיכומיו ל"אכסניה המשפטית", ציטט את סעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין, אך לא פרט מהי אותה חובת זהירות אשר חבים כלפיו בני משפחתה של אשתו (הנתבעים) וכיצד הפרו אותה.

69. האם הנתבעים התרשלו באי הגילוי והאם יש לחייבם בפיצוי התובע בגין כך?

א. האם בסמוך למועד נישואי התובע ואשתו הנתבעים ידעו על דבר קיומה של מחלה תורשתית במשפחתם?
ככל שיוכח כי במועד זה הנתבעים לא ידעו על קיומה של מחלה גנטית, יש לברר מהו המועד שבו נודע להם על קיומה של מחלה תורשתית במשפחה ובהמשך להשיב על השאלה:

ב. האם הנתבעים הסתירו מהתובע דבר קיום המחלה התורשתית במשפחתם?
רק אם יתברר כי הנתבעים ידעו והסתירו מהתובע מידע אודות קיומה של המחלה התורשתית, בסמוך למועד הנישואין או לאחריו, יש לבחון:

ג. האם התרשלו באי גילוי ? (האם קיימת אחריות בעלוות הרשלנות בשל אי גילוי המידע לתובע?)
ככל והתשובה לכך חיובית יש לבדוק,

ד. אלו נזקים נגרמו לתובע, ככל שנגרמו לו בעקבות הסתרת המידע?

התשתית הראייתית שהונחה לרבות עדויות בעלי הדין ועדים זרים מביאני למסקנה כי יש להשיב על כל אחת משאלות א'-ג', בשלילה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

70. אין חולק כי בני הזוג א' ו מ' הכירו זה את זה באופן עצמאי, שלא באמצעות הליך שידוך, המקובל במגזרים מסויימים. התובע מאשר כי ההיכרות בינו לבין הגב' מ' לא נעשה בשידוך ע"י הוריה אלא באופן עצמאי (ר' עדות התובע בעמ' 21 שורות 12-13).

בהעדר קיומו של ממצא פוזיטיבי הרי שלא יכולה להיות מחלוקת על כך שבמועד נישואיהם של בני הזוג א' ו מ' (פברואר 1988), האם ג' ו/או הבת מ' טרם אובחנו כחולות במחלת הנטינגטון.

במועד נישואי התובע, הנתבעים לא ידעו ולא היו יכולים לדעת כי קיימת אפשרות בדבר הורשת הגן הפגוע לאחת מבנותיהן. אפשרות כזו נולדה אך ורק לאחר גילוי מחלת האם ג', קרי: לכל המוקדם בתחילת שנות ה-90 ולכל המאוחר משנת 1993 גם זמינות הבדיקה הגנטית כאשר התגלה הגן הלא דומיננטי הראשון הקשור למחלה.

71. **התובע לא היה אחיד בגרסתו ביחס למועד בו ידעו הנתבעים אודות מחלת האם ג' ואודות קיומה של מחלה תורשתית, גרסתו רצופת סדקים ואינה נקיה מספקות וטענותיו מבוססות על השערות ומחשבות שעלו "כיום ובדיעבד" ואינן נתמכות בעדויות של עדים מטעמו.**

א. התובע עצמו הצהיר כי אין בידו ראיה המאשרת כי האחות ידעה אודות המחלה התורשתית כבר במועד נישואיו לגב' מ' וכך הצהיר בס' 14 לתצהיר עדות ראשית: **"אין לי כל מידע באם סיפרו ההורים לד' על המחלה טרם נישואיה היא עצמה, או לאחריהם ומתי..."** (ה.ש-ר.ק.ע).

ב. מחד התובע טוען כי האחות ד' "מובילה לאורך כל הדרך את ההסתרה" ו"הכל זו ד", מאידך טוען כי ד' קשורה רק "לחלק השני" של תביעתו, להסתרת המידע במהלך שנות הנישואין, שכן **"יכול להיות שידעה, יכול להיות שההורים שיתפו אותה לפני שהתחתנו ויכול להיות שלא"** (עמ' 18 שורות 27-28 ה.ש-ר.ק.ע).

ג. לעומת זאת בעדותו התובע מסביר כי טענתו בדבר הסתרת המחלה התורשתית בטרם נישואיו לא מופנית כלפי האחות ד' (נתבעת מס' 3) אלא כלפי הוריה בלבד:

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

” ד' נתבעת פה בעיקר על החלק אחרי הנישואין, מכיוון וזה כבר עניין שלה,

אם תודה שכן סיפרו או לא, לי אין יכולת לדעת את הדברים האלה.”

(עמ' 18, שורות 21-22 ה.ש- ר.ק.ע).

ד. התובע אינו מסוגל להצביע על מועד מדויק שבו האחות ד' ידעה על מחלה אמה ג'

ולמעשה מקבל את גרסתה כי לא ידעה שמדובר במחלה תורשתית עד לשנת 1993:

”...לא יכול להצביע מתי ד' יודעת, אני לא יכול להגיד בדיוק, רק ד' יכולה

להגיד, מתי נקודת הזמן, היא טוענת '93, אני לא יכול לדעת אם ידעה לפני

'93. מפה אני יכול להיות בטוח שהיא ידעה” (עמ' 19 שורות 1-5, ה.ש-

ר.ק.ע).

ובעמ' 22 שורות 13-7 העיד:

” ש: בתחילת החקירה ששאלתי לגבי ידיעתה של ד', אמרת

שאתה לא בטוח גם היום שאז ד' ידעה על דבר קיום המחלה

התורשתית במשפחה, כרגע ענית שזה לא נכון, איך זה

מתיישב.

ת: סייגתי את זה. היום יודעים בוודאות שד' ידעה משנת '93 כי

בכתב ההגנה היא כותבת שבשנת '93 כל המשפחה גילתה

שיש מחלה גנטית... ד' עושה אבחנה בין האבחון הסופי של

”

האמא של אנטינגטון.

ה. אם לטענת התובע הסתרת המידע במכוון ומתוך מרמה נעשתה על מנת לקדם את ענין

הנישואין לבת מ' ואף לצורך כך האב נתן הבטחות כלכליות (ר' טענת התובע בס' 9

לת.ע.ר כי טרם הנישואין האב הבטיח, בין היתר, לסייע בדיוור), איזה מניע יהא

לנתבעים להמשיך ולהסתיר את המידע מהבת מ' גם שנים רבות לאחר נישואיה?

” ש: נניח שההורים של אישתך ושל ד' באמת ידעו שיש מחלה

תורשתית במשפחה וקיים סיכוי לכל אחד מהבנות של 50%

שיהיו חולות במחלה, למה אתה חושב לטענתך, בחרו דווקא

באישתך לא לספר לה על המחלה.

ת: אני לא אמרתי שהם בחרו, נדמה לי שעניתי גם פעם שעברה,

בשלב הזה שנישאנו ב- '88, שתי הבנות הן צעירות, אי אפשר

לזהות תסמינים, ברור לי שאי אפשר לדעת מי החולה, אפשר

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

אולי לשער, לפי ההתנהגות, אני לא פוסל שאולי בהתחלה עד שד'

לא נישאה לא אמרו לה, אין לי מושג.

ש: אתה לא ידוע אם אמרו או לא אמרו.

ת: אני יכול לשער מנקודה מסויימת, ד' עברה למחנה שלהם, את

המשך ההסתרה.

(עמ' 18 שורות 21-13).

כיצד התובע יכול לטוען כי ההורים בחרו להסתיר את המידע כשהבנות היו רווקות, אם הוא עצמו טוען כי בסופו של דבר, גם לאחר שהבנות נישאו, הם לא שיתפו את אשתו אלא רק את אחותה אשר "עברה למחנה שלהם".

מדוע ההורים יבחרו לספר על דבר המחלה רק לאחת מבנותיהן ולא לאחרת ? לשאלה זו אין לתובע הסבר מניח את הדעת.

בנוסף לכך, התובע לא חקר את הנתבעים מס' 1 ו-3 בחקירה נגדית על הצהרתם כי ההורים שיתפו את הבנות באפשרות כי אחת מהן נושאת את גן המחלה, מיד לאחר קבלת תוצאות האבחון של האם (ר' ס' 3 לת.ע.ר של האב וסעיף 31 לת.ע.ר של האחות) ובכך לא סתר גרסת הנתבעים כי דבר המחלה לא הוסתר מהבנות.

ו. התובע עצמו מצהיר כי "כיום ובדיעבד" מבין כי לפחות הוריי אשתו מ' ידעו על המחלה והשלכותיה הגנטיות, אך אינו מסוגל להצביע על נקודת זמן קונקרטית ובכל פעם משנה את הנקודה על ציר הזמן וגרסתו לא עקבית. האם במועד ההיכרות של בני הזוג א' ו-מ', האם בסמועד נישואיהם, האם במועד ההריון או הלידה של ילדיהם וכו'.

ז. התובע טוען כי כיום ברור לו היטב כי ההורים ידעו את אופי המחלה והשלכותיה התורשתיות בטרם נישואיו לבת מ', אך במענה לשאלות בית המשפט התובע העיד כי "חושב שהמשפחה ידעה שיש חשש לאנטינגטון... גם לפני 93", זה יכול להיות כמה שנים... (ראה עמ' 22 שורות 15-14).

ח. למעשה התובע טוען כי היה על ההורים לדעת אודות דבר המחלה התורשתית לפני נישואיו לבת מ' "הן בשל מחלתה של סבתה של מ' שנפטרה ממנה והן בשל מחלתה של

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

האם ג' אשר באותה עת כבר גילתה את תסמיני המחלה- תסמינים שאני כיום ובדיעבד מזהה אותם ומה שלא יכולתי לדעת אז באותה עת" (ס' 13 לת.ע.ר).

ט. התובע התובע עצמו מעיד כי לא חשב בכיוון מחלת הנטינגטון, מאחר ומדובר במחלה "מורכבת ונדירה" (עמ' 22 שורה 22).

72. עדות הנתבעים אמינה וגרסתם עקבית, נתמכת בעדויות העדים הזרים ובמסמכים רפואיים.

א. הוכח כי עובר למועד נישואי התובע, הנתבעים לא ידעו ולא יכלו לדעת כי האם ג' חולה, שכן במועד זה טרם אובחנה כחולת הנטינגטון. במועד הנ"ל ניתן, לכל היותר, לייחס לנתבעים ידיעה בדבר מחלת הסבתא ב"כוראה" והם אינם מכחישים כי הדבר היה ידוע לכל המשפחה ואף לא הוסתר.

ב. עדויות בעלי הדין והעדים הזרים מלמדות כי הנתבעים לא הסתירו מידע בנוגע למחלת הסבתא וכן לא הסתירו קיומה של מחלת האם ג', בסמוך לאחר שאובחנה כחולה.

ג. כבר בכתב ההגנה נטען ולא הוכחש ע"י הנתבעים כי "היה ידוע" שהסבתא (אמה של ג') נפטרה ממחלת "כוראה". הנתבעים הדגישו כי "במשפחה דיברו על כך בגלוי ומעולם לא הסתירו דבר מאיש" (ר' ס' 29 לכתב ההגנה).

ד. האחות ד' העידה בעמ' 38 שורות 5-12 :

ש: "למעשה את טוענת שכוראה ואנטינגטון זה דברים שונים?
ת: לא. אסביר, אנטינגטון זו מחלה גנטית, כוראה זה תסמין שמופיע

במחלות נוירולוגיות הוא אחד התסמינים הרבים שמופיעים במחלת אנטינגטון.

ש: למעשה, מה שאת אומרת ידעתם עוד לפני הבדיקה שנעשתה
ב- 93' לג', שיש לה משהו שאת קוראת לו כוראה.
ת: יש תנועות לא רצוניות שזה נקרא כוראה.
ש: נכון, ולא שמעתם לפני כן את המילה אנטינגטון.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ת: נכון, לא שמענו. "

ה. טענה זו נתמכת בעדות העד מר י' (בעלה של האחות ד'): :

ש: " מתי לך נודע פעם ראשונה על מחלה במשפחה? מחלה כלשהי?
ת: מחלה כלשהי כשהתחלתי לצאת עם ד', היא אמרה שסבתא חלתה במחלה כוריאאה, לא יודע מה זה.
ש: באיזה שנה זה היה?
ת: 81', 82', משהו כזה. המילה הנטינגטון עלתה רק ב- 1993 כשהתגלה הגן וג' עשתה בדיקה.
ש: ולפני זה?
ת: לא ידעתי, שום דבר.
ש: ומה ידעת למעשה?
ת: ידעתי שסבתא היתה מחלה מוזרה, כוריאאה, ושהיא נפטרה מזה, באופי שלה היא היתה אדם שקט.
ש: לא חששת שהתחתנת עם ד'.
ת: לא. באותם הימים, לא.
ש: לא ביררת, לא שאלת?
ת: לא. לא ביררתי. "

(עמ' 44 שורות 31-28 ועמ' 45 שורות 11-1)

עדות העד כי באותם ימים לא חשש מהמחלה מחזקת את טענת הנתבעים כי באותה תקופה לא היה ידוע כי מדובר במחלה תורשתית.

ו. מעדות הנתבעים עולה כי האם ג' החלה להיות במעקב רפואי משנת 1990, אז כבר חששה "שמשו לא תקין" (עדות הבת ד' בעמ' 37 שורות 22 ו-24), כאשר הופיעו סימפטומים של "כוריאאה" (עדות האב בעמ' 31 שורות 19-12).
יודגש כי מעקב רפואי זה של הנתבעת מס' 2 החל כאמור כשנתיים לאחר שהתובע ואשתו כבר נישאו זל"ז.

ז. אין זה בלתי סביר כי כבר בסוף שנות ה-80' התגלו אי אלו תסמינים אצל האם ג' שהגבירו את חששותיה על רקע מחלת אמה ("הסבתא"), אך בשלב התחלתי זה, כאשר היא טרם אובחנה כחולה במחלה וטרם התברר כי מדובר במחלה גנטית

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

תורשתית, ספק אם קיימת חובה מוסרית, קל וחומר אחריות משפטית לדווח לבני הזוג של בנותיה בדבר מצבה הרפואי.

סבורני כי גם בתקופה החל מראשית שנות ה-90 כאשר האם כבר אובחנה כחולה במחלה ועד לשנת 93' שכבר ניתן היה לבצע אבחון גנטי, היה על האם ג' להתמודד עם דילמה בריאותית לא פשוטה, שלצידה השאלה האם עליה לשתף את בנותיה במצבה הרפואי, כאשר מחד היא סבלה מסימפטומים שגם אימה סבלה מהם, מאידך טרם פוצח הגן ולא היתה עדות רפואית לכך שמדובר במחלה תורשתית גנטית.

ח. עדות הנתבעים מתיישבת עם התייעוד הרפואי כפי שעולה מתיקה הרפואי של האם ג'. האם ג' אובחנה כחולה במחלת "הנטינגטון" בתחילת שנות התשעים (ר' תצהיר הגב' שוחט וכן התייעוד הראשון בו צוין כי הגב' ג' אובחנה כחולה – מסמך מחודש ינואר 1990, עמ' 86 לתיק הרפואי).
ט. בשנת 1993 פוצח הגן האחראי על מחלת ההנטינגטון, לפיכך יש היגיון בטענת הנתבעים כי על אף שהסבתא אובחנה כחולה במחלת "כוריאטה", משלא היה ידוע הגן "איש בקרב במשפחה לא העלה על הדעת, כי מדובר במחלה תורשתית" (ס' 31 לכתב ההגנה).

73. התיק הרפואי של האם ג' (נסרק לתיק האלקטרוני ביום 10.9.19)

ביום 20.5.2019 ניתן צו להזמנת תיקה הרפואי של האם ג' לתקופה, החל משנת 1987 (כשנה לפני נישואי התובע לבת מ') ועד ליום 1.1.2016.

א. מהחומר הרפואי שהוגש לתיק ביחס לתיקה הרפואי של ג' עולה כי התייעוד לאזכור שם המחלה "הנטינגטון" / "כוריאטה הנטינגטון" מופיע לראשונה בתיקה הרפואי של האם ג', במסמך רפואי מקופ"ח כללית, מרפאה נויירולוגית "שטראוס", בו צוין: "במשפחה Huntington's chorea" (עמ' 165 לתיקה הרפואי וראה גם רישום שוטף של קופ"ח כללית בעמ' 95 לתיק הרפואי).

ב. התגלעה מחלוקת בין הצדדים בנוגע לתאריך שצוין על גבי המסמך (התובע טוען כי המסמך נושא תאריך 28.5.1989 ואילו הנתבע מס' 1 טוען כי מדובר בשנת 1999- ר' עדותו בעמ' 33 שורות 21 ו-25) ואכן לא ניתן לקבוע בוודאות מהי ספרת העשרות שצוינה במספר המציין את שנת עריכת המסמך : 1989 או 1999, אך לא יכולה להיות מחלוקת כי כל אחד מהתאריכים הוא לאחר נישואי התובע לאשתו.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

יתר על כן, העובדה שבמסמך הנ"ל לא צוין במפורש כי האם ג' חולה אלא צוין כי "במשפחה" קיימת מחלת הנטינגטון דווקא יכולה להצביע על כך שמדובר במסמך שנערך בשנת 1989, דהיינו: לפני שהאם ג' אובחנה כחולה וכאשר היתה אז התייחסות כללית רק למחלתה של הסבתא.

אם היה מדובר במסמך משנת 1999 היה מצופה כי בשנה זו כבר יצוין כי האם ג' מאובחנת במחלה, כפי שצוין על גבי מסמכים אחרים משנת 1999 (ראה עמ' 186 ו-193 לתיק הרפואי).

ג. כך או אחרת, כאמור, לא יכולה להיות מחלוקת כי בין אם מדובר במסמך שנערך בשנת 1989, או במסמך שנערך בשנת 1999, הרי שמדובר בתקופה שחלה לאחר נישואי התובע למ' בפברואר 1988.

ד. קיים תיעוד רפואי נוסף המתייחס לרקע הרפואי המשפחתי בעקבות מחלת הסבתא, כולם מסמכים שנערכו החל משנות ה-90.
ראה למשל, מסמך מיום 11.3.92 שם נכתב "לציין כוריאה במשפחה" (עמ' 153 לתיק הרפואי). ראה גם מסמך מיום 15.3.92 (עמ' 62-63 לתיק הרפואי) צוין כי האם ג' מצויה במעקב לאחר שנתגלו תנועות כוריאופורמיות, כשלדבריה אמה (הסבתא) נפטרה מכוראה הנטינגטון ומסמך מיום 14.7.1992 (עמ' 152 לתיק הרפואי) צוין כי קיים "סיפור משפחתי" של כוריאה הנטינגטון.

ה. גם מסמכים רפואיים שבהם צוינו במפורש המילים "הנטינגטון" או תופעת "תנועות כוריאה" בהקשר לאם ג' נערכו בשנות ה-90 ואילך.
לענין זה הוגשו המסמכים כמפורט להלן:

- תעודה ראשונית לנפגע בעבודה מיום 10.1.1990, שם צוין במפורש הנטינגטון כוריאה ליד המילה "האבחנה"- עמ' 86 לתיקה הרפואי.
- מסמך מיום 1.10.1992 שמציין תנועות כוריאה- עמ' 148-149.
- מסמך מיום 4.5.1993 שמציין תנועות כוריאה- עמ' 144 ועמ' 145.
- מסמך מיום 31.7.1994 מצוין במפורש "נמצאת בעקב בשל כוריאה הנטינגטון" וכי "עברה בדיקה..- כעת נמצא כוריאה הנטינגטון" (עמ' 48 לתיק הרפואי)

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- סיכום ממרפאה גריאטרית בי"ח קפלן מיום 18.2.1996 וכן מכתב הפניה לרופא מטפל ורופא מחוזי מיום 26.2.1996 החתומים ע"י ד"ר יעקב גינדין, עמ' 129-130 לתיק הרפואי.
- **מסמך מיום 13.9.1999 שם צוין במפורש הנטינגטון כוריאה ליד המילה "אבחנות"**
עמ' 186 לתיקה הרפואי.
- מסמך מיום 14.12.1999, הערכת תלות תפקודית גם שם צוין במפורש כי ג' חולה בכוריאה הנטינגטון (עמ' 193).

ו. התובע נחקר ביחס למסמכים הרפואיים שבהם לא צוין במפורש "הנטינגטון" אלא שמות

אחרים כגון : "כוריאה טרטוזיס" / "כוריאה מובמנט" והעיד בעמ' 20 שורות 22-26 :

" לא היתה לה אבחנה אחרת. אין סתירה בין השניים, אסביר גם למה, בנקודה שכבר עברה אבחון, היום שיש מכון גנטי יש ספק הולכים למכון הגנטי, אז לא היה, האבחנה אז היתה באמצעות הסטוריה משפחתית, או תסמינים בולטים, לכן הרופאים ידעו לשייך לפי הממצאים הקליניים, כשאפשר היה לאבחן גנטית, בשביל החולה זה עניין לעתיד, אם יש סיכון לילדים, זהו, יש שוני במונחים, אבל זו אותה מחלה, אותה גב' בשינוי אדרת.

"

וכן הופנה למסמך רפואי מיום 6.7.93 (עמ' 57 לתיק הרפואי) בו צוין, לדברי ג' כי :
"האם נפטרה בגיל 64 ולא ידועה לה המחלה ממנה נפטרה האם, היו לה תנועות בלתי רצוניות" וביחד אליו העיד בעמ' 21 שורות 7-8 :

" אף אחד לא ידע שהיא נפטרה מהמחלה עצמה, אנטינגטון כוריאה זו מחלה, יכולה למות מדלקת ריאות. אציג אח"כ את המסמכים שלי, בחרת מסמכים סלקטיביים מהתיק.

"

למעשה התובע מאשר כי עד למועד שבו חולה פוטנציאלי יכול היה לבצע בדיקה גנטית,

לא

ניתן היה לדעת בוודאות כי מדובר במחלה תורשתית.

העדות מחזקת דווקא את גרסת הנתבעים כי עד לאבחון הרשמי שבוצע לג' לא ניתן היה לדעת בוודאות כי הסימפטומים קשורים דווקא למחלה גנטית.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

74. אין חולק כי במצבה הרפואי של האם ג' כיום כשהיא סיעודית ולא מתקשרת, הרי שלא ניתן לקבל גרסתה באופן ישיר ולכן יש חשיבות רבה לתיעוד הרפואי בעניינה.

תיקה הרפואי של האם ג' מלמד כי ההתייחסות לרקע הרפואי המשפחתי במסמכים הרפואיים מופיעה לראשונה לאחר נישואי בני הזוג א' ו מ' וכי רק בראשית שנות ה-90' אובחנה האם ג' כחולה במחלה, כאשר במסמך מיום 31.7.1994 צוין במפורש כי האם עברה בדיקה מיוחדת ונמצאה כעת חולה בהנטינגטון.

75. העדה הגב' ש' ז"ל (תצהיר מיום 26.5.2019)

א. הגב' ש' ז"ל היא אחותה של האם ג'.

ב. העדה הצהירה כי האם ג' אובחנה כחולה במחלה תורשתית בשם הנטינגטון כוריאח בתחילת שנות ה-90, לאחר שבוצעה לה בדיקה מיוחדת לאבחון גנטי בארה"ב והתגלה כי היא נשאית של הגן האחראי על המחלה.

ג. עוד הצהירה כי "לא היה ידוע במשפחה שלנו על קיומה של מחלה גנטית תורשתית כלשהי העוברת במשפחה. רק לאחר האבחון של ג' בבדיקה שנשלחה לארצות הברית הבנו שמדובר במחלה תורשתית" (ראה ס' 8 לת.ע.ר של העדה).

ד. הגב' ש' ז"ל העידה בפני בית המשפט ביום 16.6.2019, הדיון הוקלט ע"י חברת הקלטות, אך עקב תקלה שארעה בחברת ההקלטות, ההקלטה נמחקה מהשרת, באופן שלא ניתן היה לשחזרה.

ה. מרבה הצער, התברר כי מאז הדיון הגב' ש' הלכה לעולמה ולא ניתן יהא לגבות את עדותה. לפיכך, בהחלטה מיום 11.11.2020 קבעתי כי תצהירה לא יוסר מן התיק ונשמרה לתובע הזכות לטעון בענין משקל עדותה על פי שיקול דעתו.
ו. התובע טען בסיכומיו טענות כנגד משקל עדות הגב' ש' ז"ל, כי עדותה מהווה "עדות שקר" וגרסתה הוכתבה בעת שהייתה כבר על "ערש דווי".

ז. דווקא לאור טענות התובע בסיכומיו כנגד תוכן עדותה של הגב' ש' ז"ל, על אף שכאמור אין בפני בית המשפט ובפני הצדדים תמלולי חקירתה, מצאתי להדגיש כי **בית המשפט**

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

זוכר ואך רשם לפניו, את הרושם החיובי שהעדה הותירה בפניו, הן כאישה צלולה המדייקת בפרטים והן מעדות אמינה הגם שממילא עדותה אינה מכריעה ו/או בעלת משקל מכריע בשים לב ליתר הראיות שהוצגו והוכחו בפני ביהמ"ש.

76. השיהוי בהגשת התביעה

התובע הצהיר בסעיף 12 לת.ע.ר כי "לימים לעת חשפה בפני אחותה של מ' - ד' את עובדת המחלה המשפחתית התורשתית בשלהי שנת 2010...סיפרה לי ד' כי גם סבתה של מ', שנפטרה עוד טרם נישאתי למ', הייתה חולה אף היא באותה מחלה".

מכתב התביעה עולה כי מרבית הנזקים הממוניים שנגרמו לכאורה עקב הסתרת מחלת אשתו, התגבשו שנים רבות לפני שהיא אובחנה כחולה במחלה. כך למשל, התובע טוען כי אשתו מ' הפסיקה לעבוד בשנת 1995 (ס' 111 לכתב התביעה המתוקן), כי הם איבדו את ביתם בשנת 1999 (ס' 199), כי הוא איבד את זכויותיו הסוציאליות ואת יכולת השתכרותו משנת 2001 (ס' 109) וכי הגיע לחדלות פירעון בשנת 2008 ס' 117 לכ"ת המתוקן).

מצופה היה כי התביעה תוגש בסמוך לאחר שאישתו אובחנה כחולה במחלה, בשנת 2010, אלא שהתובע נקט בשיהוי רב כאשר הגיש את התביעה הנזיקית כ-5 שנים לאחר המועד בו אובחנה אשתו כחולה במחלת ההנטינגטון.

אם דבר המחלה אכן הוסתר מהתובע והוא הרגיש מרומה ממשפחתה של אשתו, מדוע לא נקט בהליך מיד לאחר שאשתו אובחנה במחלה? זאת ועוד, בשנת 2012 התובע נוקט בהליך על פי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962 בא"פ 39072-01-12 בשיתוף פעולה עם משפחתה של אשתו אשר תמכו בבקשתו וחתמו על כתבי הסכמה. בבקשה למינוי אפוטרופוס בשנת 2012, התובע טען כי איננו מצרף כתב הסכמה של בנו הצעיר אשר סרב לחתום "ללא כל סיבה עניינית ומתוך דווקנות ונקמנות" כלפיו לאחר שהרחיקו מהבית, וכן טוען כי לבנו הצעיר אין כל קשר עם המשפחה "ומצבה של האם החולה מעניין אותו כקליפת השום" הא ותו לא, ואין מילה וחצי מילה כנגד בני משפחתה של אשתו. האחות ד' מסבירה בתצהירה כי אין זה מקרי שהתובע בחר להגיש את תביעתו דווקא במועד בו הוגשה. לטענתה התביעה נולדה כמחלך טקטי לאחר שהתובע הבין כי אביה

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

מפסיק לשלם שכ"ד בגין דירת מגורי התובע וכי יפסיד גם את הביטוח הסייעודי של אחותה מ'.

הסבר זה מתחזק על רקע הקלטת שיחה שהתקיימה בין התובע לאחות ד' (ר' להלן).

77. התמליל שיחות שהתקיימו בין התובע לאחות ד' (נספח ד' לת.ע.ר של התובע)

מדובר בשיחה שהתקיימה בין התובע לאחות ד', **בשנת 2012** (כך לטענת התובע), נשמרה בידי התובע עד לתמלולה בתאריך 13.3.2016 וצירופה לתצהיר עדותו הראשית. תמליל השיחה מתעד חלקים משיחות ולא שיחות בשלמותן והתובע צרף את תמלול השיחה, לדבריו, על מנת לשפוך אור על גרסתו בנושא "ידיעה" ולהוכיח טענתו כי דבר המחלה לא סופר לו ע"י בני משפחתה.

הרושם המתקבל מהתמליל דווקא על רקע האירועים שקדמו לשיחה בין התובע לאחות ד' כי היה ידוע לבני המשפחה וביניהם גם לתובע עצמו על קיומה של מחלת אשתו, כאשר באותה שיחה התובע עומד על תיאום גרסאות עם האחות ד' לצורך הצגת חזית אחידה מול חברת הביטוח.

דברי האחות ד' בעמ' 1 לתמלול שיחה ראשונה שורות 1-16 :

" חשוב לכתוב, זה ככה, כשמ' חתמה על הצהרת בריאות היא לא ידעה שהיא חולה. לא אתה לא ידעת שהיא חולה. וזה הכל. וזה מה שחשוב לציין. ועוד יותר חשוב לציין שאתה באמת התחלת לטפל בזכויות שלה, הזכויות מביטוח לאומי וקופת חולים שמגיעים לה כחוק, רק אחרי האבחנה וזה הוכחה לכך שאף אחד לא ידע שהיא חולה.

"

...

" אני חושבת שמה שכדאי לך עכשיו זה לא ללכת איתם ראש בראש. הם יודעים את העבודה שלהם. תפנה לליבם. פשוט לשוחח איתם.. אז אתה אמרת כאילו שנתיים יש לה תסמינים. זה לא תסמינים של כאבים או משהו, אתה מבין? זה משהו שבאישיות, אתה-

"

דברי האחות ד' בעמ' 2 שורות 10-12 :

" אז.. מחלות במשפחה, אז מ' לא חייבת לדעת שזה מחלה תורשתית, היא יודעת שיש מחלה אצל אמא. היא לא חייבת לדעת, היא לא רופא, היא לא חייבת לדעת שזה גנטי.

"

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

...

" לא סופר, היא לא ידעה. בשביל מה להיכנס לפרטים. היא לא ידעה וזהו.

היא

" לא ידעה, לכן היא הצהירה שהיא בריאה.

(שורות 20-21).

עמ' 2 לתמלול שיחה שנייה שורות 12-15 :

" א': אני לא חושב. זה זכותכם היה לא לספר לי. כמו ש-

ד': נכון

א': אתם הרי לא סיפרתם, כאילו מה הקשר. אני לא חייב לדעת.

ד': לא, כי גם לא חשבנו שהיא חולה.

אם התובע אכן מאמין כי "זכותם" של בני משפחת אשתו "לא לספר לו" אודות המחלה הגנטית במשפחתם וכי הוא "לא חייב לדעת", מדוע הוגשה התביעה !?

בנוסף, עולים סימני שאלה, מדוע כבר בשנת 2012 היה צריך התובע להקליט מי מבני משפחתה של אשתו וקשה להתעלם מהתחושה כי מדובר בשיחה שהוקלטה ע"י התובע באופן מגמתי כשהוא שולט בתוכנה ומוליך את האחות לומר משפטים שיתיישבו עם גרסתו בתביעה הנוכחית.

וכך העידה האחות ד' בעמ' 42 שורות 13-16 :

" ש: להגיד שלא רצית לחתום על התצהיר הזה...

ת: אתה היית צריך את ההקלטה, כדי שאח"כ תוכל לשים את זה פה,

בגלל זה לא טיפלת במ', כדי שתקבל כסף מהנזיקין, לא טיפלת בה,

לא נתת לה שום טיפול בשביל לקבל את הכספים האלה (בוכה).

"

78. התרשמתי מהעדויות כי ההתדרדרות במצבה הרפואי של האם ג' בשנים לאחר שאובחנה כחולה, היה ידוע ולא הוסתר.

חלפו כעשרים שנים מהמועד שבו אובחנה האם ג' כחולת הנטינגטון ועד לאבחון הבת מ' כחולה, בשנת 2010.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

כפי שעולה מהעדויות במהלך שני עשורים אלה, המשפחה התמודדה עם התדרדרות במצבה הרפואי של האם ג' כאשר **בשנת 2001** התכנסה לדון באפשרות לסידור מוסדי של האם, כאשר **התובע ואשתו נכחו** באותה פגישה.

בשנת 2001 כבר לא יכולה להיות מחלוקת כי בני המשפחה ידעו שמדובר במחלה תורשתית, אך לא היו יכולים לדעת מי מהבנות תחלה במחלה.

השתכנעתי כי התובע ידע אודות מצבה הרפואי של האם וככל שבחר לעצום את עיניו, הרי שגרסתו כי "לא היה לו ולאשתו מ' שמץ מושג על הפצצה המתקתקת של המחלה עד לגילוייה ב-6.10.2010" (עמ' 2 לסיכומים המתוקנים שורות 8-9) היא **גרסה מיתממת ובלתי סבירה**.

ראה גם תצהיר עדות ראשית של האחות ד' כי בשנים 2005-2006 הבחינה בסימפטומים ראשוניים של מחלת הנטינגטון אצל אחותה מ' ופנתה לתובע שיקח את אשתו להיבדק, אך חרף בקשותיה ובקשות אביה, א' החליט כי לא קיים צורך בבדיקות באמתלות שונות כי מדובר במחלה חשוכת מרפא או סירובה של אשתו להיבדק (ראה בהמשך פסק דין זה הפניה לעדות התובע עצמו בעמ' 25 לפרוטוקול שורות 1-3 כי גם בשנים 2007-2008 לא לקח את אשתו להיבדק אצל נוירולוג כי היא "לא רצתה ללכת").

79. חרף התדרדרות במצבה הנפשי, חרף תמרורי האזהרה הקוגניטיביים והנפשיים, התובע לא דאג לבדוק מה מקור הבעיה הרפואית של אשתו.

בסיכום ביקור מיום 9.3.2016 מציינת ד"ר טניה גורביץ' (מומחית בנאורולוגיה) כי "אצל מ' במשך למעלה מ- 20 שנה ובטרם הופיעו הסימנים הנוירולוגיים של המחלה כגון נפילות ותנועות לא רצוניות- היו שינויים בהתנהגות, שינויים באופי, חוסר ריכוז, אפטיה, שיפוט לקוי, התפרצויות זעם, דכאון, ובעקבות כך, לא הייתה מסוגלת לעבוד" (ראה נספח ב' לת.ע.ר של התובע).

חישוב ארתמטי פשוט מוביל לכך שהסימפטומים הופיעו אצל מ' כבר בשנת 1996 (ולא בשנים 2009-2010 כפי שציין התובע בעדותו, עמ' 24 שורות 16-17).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

גם בתסקיר מיום 24.1.2013 שהוגש במסגרת הליך האפוטרופסות שהתנהל בעניינה של מ' (נספח ח' לת.ע.ר של התובע) עולה כי היא "חולה מזה כ- 15 שנה במחלה התורשתית", דהיינו:
משנת 1998.

לפיכך על רקע התנהגות חריגה ומצב נפשי שהולך ומתדרדר במשך שנים רבות מאוד, התובע לא סיפק הסבר מניח את הדעת מדוע לא לקח את אשתו להיבדק אצל פסיכיאטר, עוד בשנות ה-90, שנים רבות לפני שאובחנה כחולה, גם ללא קשר לשאלה אם מדובר בתסמיני המחלה, אם לאו.

" אמרתי, ב- 2002 זה עדיין עוד לא היה, שכבר בשנת 2007-2008, התחלתי לחשוב שיש לה הפרעות התנהגותיות, אמרתי אולי יש לה הפרעה נפשית, דכאוניות, חרדות, מהנקודה הזו מ' לא רצתה ללכת, לא חשבתי על כיוון של נויורולוגיה בכלל." (ראה עדותו בעמ' 25 שורות 1-3).

80. ביחס להליכים שהתנהלו בלשכת הוצאה לפועל במסגרת איחוד תיקים של התובע ואשתו וחקירת יכולת לצורך קביעת צו תשלומים, לא מצאתי כי החלטת ראש ההוצאה לפועל מיום 24.4.09 (צורפה כנספח יג/2 לת.ע.ר של התובע) הקובעת כי מ' לא הציגה מסמך המלמד על אי כשירות לצאת לעבוד ולפיכך עליה לעשות כל בשביכולתה כדי למצוא עבודה ולהגדיל הכנסות התא המשפחתי, מצביעה בהכרח כי התובע ואשתו לא ידעו את מצבה הרפואי וכל שיכולה ללמד הוא כי באותה תקופה אשתו טרם אובחנה כחולה במחלה.

התובע בעצמו העיד כי בשנים 2007-2008 חשש כי לאשתו יש הפרעות התנהגותיות / נפשיות ובכל זאת לא מיהר לקחתה לבדיקה רפואית.

81. לאור העדויות שנשמעו בפני אני קובעת כי לא הוכח שהנתבעים הסתירו מהתובע מידע שהיה ידוע להם אודות מחלה תורשתית וזאת החל ממועד גילוי דבר קיומה, בוודאי שלא הוכח כי נהגו כלפיו במרמה או בזדון.

82. האחריות משפטית להבדיל מחובה מוסרית אשר אין בצדה סנקציה משפטית

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

אכן, כאשר מתגלה בתא משפחתי כי אחד ההורים מאובחן כחולה במחלה תורשתית עולות שאלות ביו- אתיות כבדות משקל: כיצד על ההורים לנהוג כלפי ילדיהם העשויים לחלות במחלה גנטית, כלפי בני המשפחה המורחבת וכלפי הסביבה החיצונית.

דילמות ביו- אתיות נובעות בעיקר משוני בין תרבויות, אמונות, השקפות עולם ונורמות מוסריות ולכן משתנות מאדם לאדם ומחברה לחברה.

טבעי לחשוב כי חלה על הורה חובה מוסרית לחלוק עם ילדיו את המידע הרפואי החשוב בדבר מחלתו, העשוי להשפיע על גורלם הרפואי. אך, לא בנקל תוטל על ההורה אחריות משפטית למסירת מידע כאמור. קל וחומר כשמדובר בהטלת אחריות משפטית למסירת מידע רפואי לבן זוג עתידי של ילדו.

להבדיל ובשונה מכך, בין בני זוג שוררת מערכת אמון מיוחדת, כאשר הם מבקשים להטיל על עצמם מערכת של זכויות וחובות "מתוך גמירות דעת המבוססת על מידע מלא ככל שניתן אודות בן הזוג אשר ניתן בתום לב".

החובה החלה על בני הזוג א' ו מ' לנהוג בתום לב זה כלפי זו בעת נישואיהם, שעה שהם מבקשים להטיל על עצמם מערכת של זכויות וחובות, לא חלה גם על בני משפחתה של מ' כלפי בעלה.

במקרה דנן, גם אם בהתקיים נסיבות מסויימות, ניתן היה להחיל על הגב' מ' חובת גילוי משפטית (להבדיל מחובה מוסרית) מידע אודות קיומה של מחלה תורשתית במשפחתה, לבן זוגה המיועד, ככל שהיא ידעה על קיומה של מחלה תורשתית כבר בסמוך למועד הנישואין, הרי שלא ניתן להטיל אותה חובת גילוי אף על בן משפחתה כלפי בן זוגה.

רוצה לומר, כי בעוד שבנסיבות מסויימות חלה על בן זוג חובה לגלות מידע ביחס למצבו הרפואי (הנפשי או הפיזי), לבן זוגו, הרי שלא ניתן להטיל חובה משפטית גם על בן משפחתו וממילא במקרה דנן כפי שפורט כלל לא הוכח כי בני המשפחה החזיקו במידע רפואי שאותו הסתירו מהתובע.

83. נטל הבאת הראיה

הכלל הבסיסי הינו "המוציא מחברו - עליו הראיה".

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

על התובע הנטל להוכיח את כל יסודותיה של עילת התביעה ואילו על הנתבע הנטל להוכיח את כל רכיביה של טענת ההגנה שהוא מעלה. אין לקבל את טענות התובע בדבר העברת נטל ההוכחה אל כתפי הנתבעים, או את ההיקש שהוא מבקש לעשות לפסיקה בתחום הרשלנות הרפואית העוסקת ביחסי רופא-מטופל.

במקרה זה הוכח כי במועד נישואי התובע לאשתו, הנתבעים לא ידעו ולא היו יכולים לדעת כי האם ג' חולה במחלה ואין מחלוקת כי האם אובחנה במחלה רק שנים לאחר מועד הנישואין של בתה.

כך או אחרת, התובע לא יכול היה להוכיח כי אשתו לא ידעה על דבר המחלה התורשתית במשפחתה במועדים הרלוונטיים שפורטו בכתב התביעה.

התובע לא חקר אף אחד מהנתבעים מס' 1 ו-3 על הצהרתו כי מיד לאחר קבלת תוצאות אבחון המחלה של האם ג' ההורים הודיעו לשתי בנותיהם כי קיים סיכוי של 50% שאחת מהן נושאת את הגן של המחלה ובכך למעשה לא נסתרה גרסת התובעים כי המחלה לא הוסתרה.

הסיפור המשפחתי שהצטייר באמצעות גרסאות שני הצדדים הינו כי עד למועד הגשת התביעות שבכותרת, מדובר על בני משפחה קרובים זה לזה (כולל התובע) מסייעים, תומכים, מתייעצים. אין זכר עובדתי לטענה כי מדובר בבני משפחה שעשו יד אחת להסתיר מידע כזה או אחר מהתובע ובוודאי שלא מאשתו.

לסיכום

84. נוכח המסקנה אליה הגעתי כי התובעים לא ידעו על קיום מחלה תורשתית עובר למועד נישואי התובע עם הבת מ' וכי לאחר שהתגלה דבר קיומה של המחלה התורשתית במשפחתם הם התנהלו באופן פתוח ולא הסתירו מבני המשפחה האחרים מידע ביחס למחלת האם ג', כפי שנהגו באותה פתיחות גם ביחס למחלת הסבתא, הרי שלא הוכחה כל עילת תביעה מצד התובע.

למען הזהירות יובהר כי אף אם היה בידי התובע להוכיח טענתו כי הנתבעים לא גילו לו באופן אישי אודות קיומה של מחלה תורשתית, בעת שהדבר נודע להם לאחר

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

נישואיו לאשתו, הרי שאין מדובר במחדל במשמעות עולת הרשלנות, באופן המצמיח אחריות נזיקית כלפי התובע.

לפיכך לא צמחה לתובע כל עילת תביעה בגין התנהגות עולתית מצד הנתבעים המזכה אותו בפיצוי.

85. מכל המקובץ, התביעה נדחת.

התובע ישלם הוצאות הנתבעים מס' 1 ו- 3 בסכום כולל של 75,000 ₪ (40,000 ₪ לנתבעים מס' 1-2 יחד וכן 35,000 ₪ לנתבעת מס' 3).

86. לא ניתן לסיים חלקו זה של פסק הדין, מבלי להוסיף דבר - סיפור הטרגדיה המשפחתית שהובא בחלקו זה של פסק הדין זה הינו קשה מנשוא, הטרגדיה היא רב דורית, החרדה מפני הגנטיקה שעלולה להביא לתוצאות מחרידות עמם מתמודדים בני המשפחה לאורך עשרות שנים, היא בלתי נתפסת. יחד עם זאת בהתנהלותו בחר התובע ל"הוסיף שמן" למדורת החיים הבווערת בחייהם של הנתבעים. הבחירה לנקוט בהליך שבכותרת ולנהל מלחמה קשה כנגד הנתבע מס' 1 קשיש שאיבד אף הוא את אשתו המצויה במצב סיעודי נעדרת כל יכולת לתקשר עם משפחתה, ואת בתו באותן נסיבות רפואיות טרגיות, היא בחירה חסרת הגיון ובמידה מסויימת בלתי מוסרית.

הבחירה לנהל ההליך גם כנגד חמותו, אם אשתו, אישה שמונה לה אפוט' שמצויה בעצמה במצב סיעודי ובכך לגרור את המטפלים בה להוצאות כספיות ועוגמת נפש היא בלתי סבירה.

ההחלטה לנהל הליך כנגד הנתבעת מס' 3 שאיבדה את אמא ואחותה היחידה, לגורל המחלה האכזרית, ובכך אף גרר אותה לתשלום מחירים אישיים כבדים (הנתבעת מס' 3 התגרשה במהלך ניהול ההליך וככל הנראה בעקבותיו) היא החלטה שמעוררת שאלות כבדות משקל בענין שיקול הדעת של התובע ומניעיו.

עוד לא ניתן להתעלם מכך שהתברר שהתובע הסתיר לאורך הדרך עובדות כבדות משקל מביהמ"ש, כך למשל בשעה שניסה לצייר תמונה ממנה עלה לכאורה כי נגרם

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

לו נזק כאשר הוא מטופל באישה סיעודית וחיו "נעצרו", מנהל בפועל מזה שנים מערכת יחסים עם אישה אחרת, חי עימה בביתה ולמעשה מפעיל מטפלים "מרחוק" באשתו ואף עותר לכך שאחרים ישאו בהוצאות הטיפול באשתו שעה שהוא עצמו מנהל חיו במנותק מאשתו למעט מנגנוני "פיקוח".

87. נותר לקוות כי התובע לא ימשיך ויגרור את בני המשפחה להליכים נוספים ויתנהל באותה כנות אשר טען כי הוא מצפה לקבל מאחרים. התובע הלכה למעשה המשיך הלאה בחיו, דואג למסגרת טיפולית חיצונית לאשתו וחי חיים מלאים עם בת זוג אחרת, עובד במישרה בכירה בעיריית אחת הערים הגדולות בארץ. הנתבעים כולם משועבדים להליכים אליהם גרר אותם, משקיעים משאביהם האחרונים ומטפלים זה בזה נוכח הסריקה המשפחתית וההתמודדות הרפואית כאמור של בנות המשפחה.

תמ"ש 40013-12-15

התובעת: מ' (אדם שמונה לו אפוטרופוס)
באמצעות האפוטרופא לדין עו"ד מלי גלברט
נגד

הנתבעים: 1. א'
2. ח'
3. ב'
4. ג' (אדם שמונה לו אפוטרופוס)
5. ד' - ע"י ב"כ עו"ד אורלי לוי ברון

פסק דין בתביעת המזונות

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

חלקו זה של פסק הדין זה עוסק בסוגיית חבות אדם במזונות בן זוגו מכוח דינו האישי לפי סעיף 2 לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות) תשי"ט-1959 (להלן: "חוק המזונות") וכן חבות אדם במזונות בן משפחתו בהתאם להוראות סעיפים 4 ו-5 לחוק הנ"ל.

מדובר במזונות אישה אשר אובחנה כחולה במחלת כוריאה הנטינגטון (מחלה תורשתית) ומצויה במצב סיעודי עם דמנציה קשה.

התביעה הוגשה תחילה ע"י הבעל אך ורק כנגד בני משפחתה של האישה (הוריה ואחותה) ולאחר שהוריתי על מחיקת התובענה כפי שהוגשה, התקבל ערעור בענין זה, ביהמ"ש המחוזי מינה לגב' מ' אפוטרופא לדין שתשקול את ענין ניהול ההליך ואופן הגשת התביעה והוגשה התביעה שבכותרת כנגד בעלה, בנה הבכור, הוריה ואחותה, באמצעות האפוטרופא לדין.

בהליך א"פ שהתנהל בעניינה של האישה במקביל להליך שבכותרת, התבררה מחלוקת בשאלה עקרונית מהי המסגרת הטיפולית הראויה לרבות דרכי הטיפול בה ובפסק הדין שניתן בא"פ בסמוך למועד מתן פסק דין זה, נקבע כי האישה תמשיך להיות מטופלת בביתה, באמצעות מטפלת קבועה בשכר ובתמיכת מערך הטיפול הביתי.

בפסק דין זה יש לברר היקף הכנסות האישה מקצבאות המל"ל והיקף הוצאותיה בהתאם לדרכי הטיפול שנקבעו בא"פ ואם המסקנה תהא כי הוצאותיה עולות על הכנסותיה, ראשית, יש לבחון את מידת יכולתו הכלכלית של בעלה לשאת בהשלמת מזונותיה, מכוח חובתו על פי דינו האישי.

ככל שהמסקנה תהא כי אין לאישה אפשרות מעשית לקבל את מזונותיה מבעלה, אז יש לבחון האם יש בידי בני משפחתה האחרים, בהתאם למדרג סולם החייבים הקבוע בסעיף 4 לחוק המזונות, כדי לתמוך בה כדי מחסורה.

רקע רלוונטי לתביעת המזונות

88. **התובעת הגב' מ' (להלן: "מ")** הגישה באמצעות האפוטרופא לדין שמונתה לה, תביעה כנגד בני משפחתה ובמסגרתה היא עותרת לחיוב בעלה, אחד מבניה, הוריה ואחותה, במזונותיה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

89. הגב' מ' ילידת 2.12.1962, כבת 57, סובלת ממחלה תורשתית ניוונית של המוח, המכונה "כוריאטה הנטינגטון" Huntington's chorea, מוכרת ע"י המל"ל כנכה 175% ומקבלת קצבת נכות ושירותים מיוחדים וכן קצבת ניידות. כיום היא נמצאת במצב סיעודי מורכב עם דמנציה קשה ומטופלת בביתה בעיר Y, 24 שעות ביממה באמצעות שתי מטפלות.

90. בעלה של מ', **מר א' הוא הנתבע מס' 1** (להלן: "א'", "הבעל"), מונה כאפוטרופוס לכלל ענייניה בצו מינוי אפוטרופוס קבוע שניתן ביום 13.1.2014.

91. א. לגב' מ' ולמר א' שני ילדים משותפים ח' ו ט', שניהם בגירים.
ב. **הבן הבכור, ח' הוא נתבע מס' 2** (להלן: "ח'", "הבן").
ג. הבן הצעיר ט', אינו נתבע בהליך זה, מוכר בעצמו כנכה (נכות נפשית), מתקיים מקצבת נכות ועבודה שיקומית, מתגורר בהוסטל ומגיע לבית המגורים רק בסופי שבוע.

92. **אביה של מ', מר ב' הוא הנתבע מס' 3** (להלן: "ב'", "האב").

93. **אמה של מ', הגב' ג' היא הנתבעת מס' 4** (להלן: "ג'", "האם") חולה אף היא במחלת כוריאטה הנטינגטון, מאושפזת במוסד סיעודי, מרותקת למיטתה ומחוברת לצינורות הזנה ללא כל תודעה.
האב ב' מונה כאפוטרופוס קבוע לגופה ולרכושה של אשתו ג' בצו מינוי אפוטרופוס קבוע שניתן ביום 23.8.2006.

94. **אחותה של מ', הגב' ד' היא הנתבעת מס' 3** (להלן: "האחות" או "ד'") בת ואחות של שתי נשים החולות במחלה תורשתית ומצויות במצב סיעודי ניווני קשה.

95. החלטה מיום 5.4.2017 בבקשה למזונות זמניים

בשלב של מזונות זמניים מצאתי להעמיד צרכיה ההכרחיים של מ', הכוללים הוצאות מזון וכלכלה צרכים רפואיים, היגיינה, מדור, הוצאות אחזקת מדור וכן עלות מטפלת אחת המועסקת במשרה וחצי (נכון למועד מתן ההחלטה טרם הועסקה מטפלת נוספת) על סך של 17,000 ₪ לחודש.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

נקבע כי הכנסותיה של מ' מקצבאות המל"ל עומדות ע"ס 10,124 ₪ לחודש, כך שלצורך השלמת מזונותיה היא זקוקה לסכום של 6,876 ₪ (הוצאות בניכוי הכנסות).

עוד נקבע כי נוכח הכנסותיו הפנויות של הבעל אותן הערכתי בגובה של כ- 8,500 ₪ לחודש, הרי שיש ביכולתו להשלים מזונותיה.

נוכח מסקנה זו, בשלב של מזונות זמניים, בטרם ניתן אישור להעסקת מטפלת נוספת ו תשתית מגורים למטפלת נוספת, לא מצאתי להמשיך ולבחון את יכולתם של החייבים הנוספים על פי סעיפים 4 ו- 5 לחוק.

באותה החלטה נקבע כי ככל שבעתיד ישתנו ההוצאות ביחס לטיב הטיפול שתקבל הגב' מ' כמו גם מקום שהותה, הרי שיהא צורך לקבוע צרכיה ובהתאם לבחון מחדש את היקף חבותו של בעלה ויתר בני המשפחה החייבים במזונותיה.

(להלן: "החייב בדמי המזונות הזמניים").

96. בסמוך לאחר שנתנה ההחלטה למזונות זמניים חל שינוי נסיבות בעקבות העסקתה בפועל של מטפלת נוספת לצורך הטיפול בגב' מ'. בעקבות שינוי זה האפוטרופא לדין הגישה בחודש יולי 2017, בקשה למתן החלטה משלימה בעניין המזונות הזמניים ובמסגרתה עתרה לחיוב יתר הנתבעים (נתבעים 2-5 אשר לא חויבו בהחלטה למזונות זמניים) בהוצאות המטפלת השנייה וכן בהוצאות מדור שכור חלופי "מרווח ומתאים יותר" למגורי הגב' מ' ומגורי המטפלות (בקשה מס' 33).

97. החלטה משלימה מיום 13.8.2017 בעניין המזונות הזמניים

בהשלמה ובהתאם לאמור בהחלטה למזונות זמניים חייבתי את הבן ח', האב ב' והאחות ד' בסכום חודשי של 9,000 ₪, כאשר לאחר בחינת הנתונים והאסמכתאות שהובאו במסגרת התיק מצאתי לחלק התשלום ביניהם בחלקים כדלקמן:

הבן ח' ישתתף בתשלום חודשי בסכום של 1,000 ₪ לחודש.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

האב ב' ישתתף בתשלום חודשי בסכום של 4,000 ₪ לחודש.
האחות ד' תשתתף בתשלום חודשי בסכום של 4,000 ₪ לחודש.

חיוב הבעל בהשלמת מזונותיה של מ' בגובה 6,876 ₪ לחודש נותר על כנו ולפיכך לא מצאתי לחייבו להשתתף גם בהוצאות אחזקת המטפלת הנוספת.

באותה החלטה קבעתי כי איני מוצאת בשלב זה להידרש לאפשרות מציאת מדור חלופי לגב' מ' ואדרש לכך לאחר הכרעה בהליך א"פ המתנהל בעניינה ובמסגרתו יש להידרש בין היתר גם לנושא דרכי הטיפול בגב' מ' (ר' בהמשך פסק דין זה).

(להלן: "החייב בשכר המטפלת הנוספת").

98. קביעת מנגנון לביצוע תשלום שכר המטפלת הנוספת

א. ברמ"ש 47694-08-17 ניתנה ביום 9.10.17 החלטה ע"י כב' השופטת ג' לז'ין הקובעת מנגנון בנוגע לתשלום השכר וההפרשות הסוציאליות של המטפלת השנייה של הגב' מ' שלא באמצעות בעלה אלא ישירות ע"י אביה ואחותה.

ב. בסעיף 21 להחלטה הורתה כב' השופטת לז'ין על פתיחת חשבון בנק ייעודי ע"י אביה של הגב' מ' ואחותה, אליו אליו יפקיד כל אחד מהם סך של 4,000 ₪ לחודש ומחשבון זה ישולמו כל רכיבי השכר של המטפלת השנייה, לרבות שכר בסיס, דמי כיס, תשלום עבודה ביום השביעי, דמי הבראה, ימי חופשה, חגים, ביטוח רפואי וחלקו של המעביד בביטוח לאומי, והכל על פי המתחייב מחוזה העבודה ודיני העבודה.

ד. עוד נקבע בסעיף 21 הנ"ל כי התשלום יבוצע בתיאום עם המטפלת הנוספת, בדרך שתואמת את חוזה העבודה וכי מנגנון תשלום זה יחול על שכרה של המטפלת הנוספת מחודש אוקטובר 2017 ואילך.

ה. בנוסף הובהר כי הבן ח' יעביר את חלקו בחיוב במזונות (1,000 ₪ בחודש) ישירות לאביו א' אשר מונה כאפוטרופוס לגוף ורכוש ולא לחשבון הבנק הייעודי, וזאת לצורך כיסוי הוצאות כלכלה ואחזקת המדור של המטפלת הנוספת.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

99. הוראות משלימות נוספות לצורך ביצוע תשלום שכר המטפלת הנוספת

בהחלטה מיום 12.3.2018 הוריתי לאב ולאחות לדאוג להפקדת הכספים בחשבון הייעודי בהתאם לסעיף 21 להחלטת כבוד השופטת לז'ן מיום 9.10.2017 וכן להעברת הכספים ישירות לחשבון המטפלת לצורך תשלום שכרה המלא ובמועד. קבעתי כי על האב והאחות מוטלת החובה לברר ישירות מול המטפלת כי שכרה שולם במלואו ובמועד.

100. הלשכה לסיוע משפטי מינתה את עו"ד ורניק-שעשוע לייצג את הגב' מ' בהליך המתנהל בלשכת ההוצאה לפועל, לצורך גביית מזונותיה הזמניים.

101. הליכים נוספים

בין הצדדים מתנהלים שני הליכים נוספים כדלקמן:

א. בתמ"ש 4930-08-15 מר א' הגיש תביעה כספית בגובה 4 מיליון שקלים בעילה נזיקית, כנגד הוריה ואחותה של מ' בגין נזקים שנגרמו לו לכאורה עקב אי גילוי דבר המחלה האפשרית במועד בו בחר להתחתן עם אשתו.

ב. בא"פ 54920-05-17 הוריה של מ' ואחותה הגישו תביעה לביטול מינויו של א' כאפוטרופוס קבוע על כלל ענייניה ולמינוי גוף חיצוני כאפוטרופוס חלופי.

ג. בתיק א"פ בית המשפט נדרש להכריע במחלוקת שעניינה דרכי הטיפול בגב' מ', כאשר הבעל א' מחזיק בעמדה כי טובת אשתו להמשיך להיות מטופלת בביתה באותה מתכונת המתקיימת היום בפועל ואילו האחות והאב סבורים כי הגב' מ' צריכה לצאת למסגרת חוץ ביתית בסידור מוסדי המתאים לצרכיה, כפי שמטופלת אמה ג', החולה בדיוק באותה מחלה.

102. **כתיבת פסקי הדין בכלל התיקים המתנהלים בין הצדדים נעשתה במקביל, אך, מאחר ותוצאות ההליכים בתביעה הנזיקית ובתביעה לביטול מינוי אפוטרופוס עשויות היו להשליך על ההכרעה בתיק שבכותרת (הן לצורך קביעת שיעור מזונותיה של מ' והן לעניין יכולתו הכלכלית של בעלה, אם יזכה בתביעה הנזיקית), פסקי הדין בתביעות אלו נתנו מבחינה כרונולוגית קודם לכתיבת פס"ד זה ותוצאותיהם כפי שפורט לעיל ובתמצית:**
התביעה הנזיקית שהוגשה ע"י מר א' נדחתה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

התביעה לביטול מינוי אפוטרופוס שהוגשה ע"י הוריה של הגב' מ' ואחותה התקבלה ביחס לביטול מינוי הבעל כאפוטרופוס לרכוש ונדחתה ביחס להמשך מינויו כאפוטרופוס לגוף, תוך מגבלות בענין קביעת דרכי הטיפול. קבעתי בחלקו הקודם של פסק הדין מה יהיו מנגנוני הטיפול בגב' מ' שכן המנגנון הנוכחי אינו מותאם ליכולות הכספיות של התא המשפחתי ולצרכיה הרפואיים והפיזיים של הגב' מ'. נקבע כי הגב' מ' תמשיך להיות מטופלת בביתה, אך אופן הטיפול יתבצע באמצעות העסקת מטפלת עיקרית אחת ומטפלת/ת מחליף אשר יעבוד רק במועדים שבהם המטפל העיקרי נעדר ביום חופשי / חופשה.

טענות הצדדים

103. טענות האפוטרופא לדין ("התובעת")

- א. גב' מ' מתגוררת בדירה שכורה בת 3 חדרים ברחוב ... בעיר Y (להלן: "בית המגורים") בעלות 3,700 ₪ לחודש.
- ב. האפוטרופא לדין טוענת כי מאחר ובבית המגורים מתגוררות עם הגב' מ' שתי מטפלות (עובדות זרות), עולה הצורך בשכירת מדור חלופי, גדול יותר, שיאפשר פרטיות הולמת כמתחייב מתנאי העסקתן.
- ג. האפוטרופא לדין מציינת כי בשנים 2008-2009 הוכרוזו הגב' מ' ובעלה א' כ"חייבים מוגבלים באמצעים" לאור חובות כבדים בגובה כ- 1.2 מיליון שקלים ומחויבים ביחד ולחוד בתשלום חודשי לתיק ההוצל"פ. מדובר בסכום בגובה 635 ₪ לחודש, שהוקטן לאחרונה ועומד כיום על סך 200 ₪ לחודש.
- ד. האפוטרופא לדין מפרטת הכנסותיה של הגב' מ' מהמל"ל (קצבת נכות ושירותים מיוחדים וקצבת ניידות) בסכום כולל של כ- 11,000 ₪ לחודש ומציינת כי בעבר הגב' מ' קיבלה גם קצבת ביטוח סיעודי, אך זו הופסקה להשתלם לה בחודש אוגוסט 2016.
- ה. האפוטרופא לדין טוענת כי הגב' מ' נעדרת כל רכוש /או חסכוניות שיכולים לספק את צרכיה הקיומיים והחיוניים שהינם רבים ומגוונים.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ו. האפוטרופא לדין מדגישה כי אין מדובר בצרכי מותרות אלא בצרכים הכרחיים המבוססים על דרך הטיפול בגב' מ' וכוללים: מזון עתיר קלוריות, תרופות, אביזרי טיפול וכיוצ"ב.

ז. האפוטרופא לדין מבהירה בתצהיר עדותה הראשית כי הגב' מ' נגמלה מעישון ולפיכך כיום אינה צורכת סיגריות (רגילות ו/או אלקטרוניות), כפי שפורט בכתב התביעה.

ח. האפוטרופא לדין פרטה בסעיפים 24-26 לתצהיר עדותה הראשית את צרכי הגב' מ' בגין צרכי מחיה ומחצית מהוצאות המדור הנוכחי ואחזקתו בסכום כולל של 29,421 ₪ לחודש ובקיזוז הכנסותיה מהמל"ל העמידה את צרכיה בגובה 18,421 ₪ לחודש.

ט. האפוטרופא לדין מתייחסת ליכולתו הכלכלית של כל אחד מהנתבעים וטוענת כי :

- למיטב ידיעתה, הכנסת הבעל מעבודתו הינה בגובה כ- 14,000 ₪ נטו לחודש ובבעלותו רכב מסוג ... שנת יצור 2008 המצוי בשימוש ומשמש עם לצרכי אשתו מ'.

- ככל הידוע לאפוטרופא לדין הבן ח' קיבל חלק (3/16) מעיזבון סבו המנוח, הכולל רכוש וכספים.

- ביחס לאב ב' טוענת האפוטרופא לדין כי הוא פנסיונר המתגורר בגפו בעיר K, בבעלותו מכונית חדישה, חסכוניות נזילים בבנקים. לטענתה, אשתו ג' מאושפזת במוסד משנת 2011 ולכן הוא נעדר כל הוצאות בגינה.

- האפוטרופא לדין טוענת כי עד לחודש 12/2015 נהג האב ב' להעביר לטובת צרכי בתו מ' סכום חודשי בגובה 3,000 ₪.

- האפוטרופא לדין מציינת כי על אף אשפוזה של האם ג' במוסד, הרי שהאב המשמש כאפוטרופא גם על ענייניה הרכשיים, מופקד על כספים רבים השייכים לה ומצויים בחשבון הבנק שלה.

- האפוטרופא לדין טוענת כי האחות ד' היא אישה אמידה, מתגוררת בבית פרטי במושב Z ובבעלותה נכסי נדל"ן נוספים.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- האפוטרופ' לדין טוענת כי האחות ד' עובדת כמורה למוסיקה ומשתכרת על פי הצהרתי כ- 11,300 ₪ נטו לחודש ומשתתפת בהוצאות בגובה 260 ₪ לחודש בגין שהות אמה ג' במוסד.

- האפוטרופ' לדין מציינת כי בעלה של האחות ד' עובד במשרה בכירה בחברת הייטק והכנסתו מגיעה לעשרות אלפי שקלים בחודש.

י. האפוטרופא לדין טוענת כי חבות הבעל א' במזונות אשתו חלה מכוח הדין העברי החל עליהם וכן חבות יתר בני המשפחה, ביחד ו/או לחוד חלה מכוח הוראות חוק המזונות.

104. טענות הבעל

א. א' מציין כי חרף גילה, אשתו מ' מתפקדת כפעוטה בת שנתיים בגוף אישה בוגרת. לטענתו, מאז אשתו אובחנה כחולה ועד היום, לא התקשר ולו קרוב משפחה אחד ממשפחתה המורחבת (דודים, אחיינים וכו') לדרוש בשלומה, כאילו היא חלפה כבר מן העולם.

ב. א' טוען כי הוא נותר לבדו, ניצב ליד אשתו וחוו על גופו ועל נפשו את מצוקתה ואינו נפרד לרגע מהשליחות שנטל על עצמו, על פי צו מצפוני, ללא קשר לחיובים המשפטיים כלפי אשתו.

ג. א' מציין כי הפיכת אשתו לחולה סיעודית בחודש יולי 2011 נפלה עליו "כרעם ביום בהיר" והותירה אותו במצב נואש, כאשר מספר שנים קודם לכן משפחתו קרסה כלכלית והוא ואשתו הוכרזו כחייבים מוגבלים באמצעים.

ד. א' מספר כי ביום 25.10.2010 מכר האב ב' את דירתו בירושלים ורכש דירה חלופית למגוריו בעיר K, תוך שהוא מבטיח ליעד מחצית מההפרש בין המכירה לקניה (מחצית מסכום של 685,000 ₪) לשתי בנותיו מ' וד', אלא לדאבון הלב הבהירה לו האחות ד' כי "למ' אין יותר זכויות במשפחה" וכי אין לה "שום כוונה לבזבז את הון המשפחה על משוגעים".

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ה. א' טוען כי בסופו של דבר האב ב'הסכים לסייע למשפחה והעביר לו סכום חודשי בגובה 3,600 ₪ במשך 4 שנים, עד לחודש 08/2015 (סה"כ 160,000 ₪).

ו. א' מציין כי האב ב' סרב לבקשתו לקבל סיוע כספי נוסף, אף שתגמולי הביטוח הסיעודי בגובה 5,500 ₪ לחודש הסתיימו בחודש אוגוסט 2016. א' מדגיש כי ממועד זה ואילך היה בחסרון כיס כבד בסך 9,000 ₪ לחודש (העדר סיוע כספי מהאב ב'הפסקת תגמולי הביטוח הסיעודי).

ז. א' מתאר את "חיי התופת בצל המחלה" של מ' וטוען כי למרות הכול, החליט להיאבק במחלתה ולא להניח לה לגווע.

ח. לטענת א', עד להעסקת מטפלת סיעודית במסגרת חברת הביטוח, הוא ובנו ח' נשאו בעיקר נטל הטיפול במ', כאשר בנו נאלץ לוותר על החלום ללמוד ולרכוש מקצוע ונשאר בבית להשגיח על אמו.

ט. א' טוען כי בהמשך, לאחר שהושג רישיון להעסקת מטפלת זרה, הועסקו שתי מטפלות (ישראלית וזרה), אלא שלרוע המזל שתיהן התפטרו ונטשו את הטיפול במ'. א' מציין כי גם אז פנה לאב ולאחות והתחנן שיסייעו לו בטיפול במ', אך הם סרבו.

י. א' טוען כי החל מסיום תגמולי הביטוח הסיעודי (08/2016) ועד לחיוב האב והאחות בשכר המטפלת הנוספת באמצעות פסיקת בית המשפט, בנו ח' נאלץ לכלות כל כספי ירושת סבו ז"ל לטובת מימון הוצאות אמו מ'. א' הצהיר כי בשנת 2016 נדרש לשאת בהוצאות כבדות וחריגות בסך 106,071 ₪ בגין הטיפול באשתו.

יא. א' טוען כי בנו הצעיר ט' מאובחן כחולה סכיזופרניה משנת 2013 ומקבל קצבת נכות מהמל"ל בגובה 2,589 ₪ וסיוע בדיוור ממשרד השיכון בגובה 770 ₪ לחודש. לטענתו, בינואר 2017 הבן ט' נפלט מההוסטל בו שהה ודאג לשכן את בנו ביחידת דיור וכתוצאה מכך התווספו להוצאות הכלכלה של המשפחה סכום נוסף בסך 10,200 ₪ לחודש בגין הוצאות הבן ט'.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

א' צרף העתק חוזה שכירות מיום 10.3.2017 לתקופה של שנה בעלות 2,800 ₪ לחודש עליו חתום הבן הצעיר ט' כשוכר (ראה נספח כא' לת.ע.ר.).

יב. א' מוסיף וטוען כי חלה התדרדרות במצבו הנפשי של הבן ט', שאינו מאוזן פסיכיאטרית ונפלט לחלוטין ממערכת השיקום. לטענתו, שיקומו קרס, הוא רחוק מהמשפחה וללא השגחה ונתון לסכנת אשפוז נוסף בבית חולים לחולי נפש, שלא לומר לסכנת חיים של ממש. כיום הבן ט' מתגורר ביחידת דיור בעיר Y בעלות של 1,800 ₪ לחודש כולל הוצאות אחזקת הבית.

יג. א' טוען כי על אף שבנו ט' ניתק עמו קשר, הוא דואג לו באמצעות אחותו (הגב' צ') המתגוררת בעיר Y ולצורך כך נוהג להעביר לה כספים לרכישת מזון וציוד בסיסי עבור בנו ט'.

יד. א' טוען כי בעטיין של הוצאות כבדות, כאשר הוא אינו יכול ליטול הלוואה מהבנק בשל היותו חייב מוגבל באמצעים, נאלץ ליטול הלוואות מידידתו הגב' נ', בגין נושא בהחזר חודשי בסכום כולל של 4,100 ₪ לחודש.

א' צרף העתק הסכם הלוואה מיום 8.4.2017 בגובה 24,000 ₪ עליו חתומה הגב' נ' כ"מלווה", אישור מיום 7.6.2017 על נטילת הלוואה ע"י הגב' נ' מהבנק הבינלאומי הראשון בע"מ על סך 36,000 ₪ ואסמכתא בדבר העברת כספים בגובה 36,000 ₪ מהגב' נ' למר ++, בעל הדירה שבה מתגוררת הגב' מ' (ר' נספחים כג' 1,2,3,4 לת.ע.ר.).

טו. א' טוען כי גם בנו ח' נטל הלוואה בגובה 10,000 ₪ (צורפה אסמכתא מיום 9.6.2017, נספח כא' 5) לצורך תשלום שכר המטפלות, המשולמת בהחזר חודשי בגובה 900 ₪ במשך 10 חודשים.

טז. כלל צרכיה של מ' נאמדו ע"י א' בסך 29,527 ₪ לחודש, סכום זהה כמעט לסכום שפורט ע"י האפוטרופא (29,421 ₪).

- א' מפרט הוצאות הטיפול באשתו מ' הכוללות העסקת שתי מטפלות בשכר : המטפלת הראשונה (הוותיקה) משתכרת 9,630 ₪ לחודש והמטפלת השנייה משתכרת סך של 9,280 ₪ ובסה"כ 18,910 ₪ לחודש.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- א' מעריך את יתר הוצאותיה של מ' בגובה 8,545 ₪ לחודש, כשסכום זה כולל הוצאות בגין מזון, חומרי ניקוי והיגיינה, תרופות, ויטמינים ותוספי מזון, מוצרי ספיגה, ביגוד, מצעים ואביזרי אורתופדיה, הוצאות דלק, דמי כיס עבור טיולים, מסעדות, רכישת אביזרים שהיא אוהבת וכיוצ"ב, חיית מחמד, אגרת אפוטרופוס כללי והוצאות מיוחדות.
 - א' מציין כי דירת המגורים כוללת 2.5 חדרי שינה וסלון, הוא מתגורר בחדר אחד, מ' בחדר השני ובחצי חדר הנוסף מתגוררות המטפלות לסירוגין. לטענתו, בחדרה של מ' ישנן שתי מיטות המשמשות את המטפלת שעובדת במשמרת מ' והושג הסדר עם המטפלות בדבר חלוקת השימוש ביניהן בחדר הנוסף.
 - א' מבהיר כי שכר הדירה המשולם בגין דירת המגורים בגובה 3,700 ₪ לחודש נמוך ממחירי השוק ב- 1,000 ₪ לפחות.
 - הוצאות אחזקת המדור מגיעות לסך 5,526 ₪ לחודש וחלקה של מ' (50%) עומד על סך של 2,763 ₪ לחודש.
- יז. יכולת כלכלית (ס' 171-158 לת.ע.ר.)
- א' עובד ככלכלן שכיר בעיריית X ונדרש להיקף של כ-220 שעות בחודש.
 - א' מציין כי מדובר בשכר גלובלי חודשי, הכולל החזר תשלומי אחזקת רכב וביטוחים ובד בבד לעבודתו הוא מטפל באשתו ותומך גם בבנו הצעיר ט'.
 - א' מתייחס לגובה השכר המופקד בחשבון הבנק ("נטו בבנק"), לאחר ניכויי רשות והחזר הלוואות וטוען כי שכרו הריאלי כיום עומד ע"ס 14,500 ₪ בממוצע לחודש, לכל היותר.
 - לתצהיר עדותו ראשית צורפו 12 תלושי שכר של המעסיק עיריית X לתקופה החל מחודש אפריל 2018 ועד לחודש מרץ 2019, מהם עולה כי הכנסתו הממוצעת של א' עומדת על סך 18,015 ₪ נטו לחודש.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

- א' מצהיר כי נעדר הון, נכסים או חסכוניות, למעט רכב מסוג ... 2008 המשמש אותו לצרכי עבודתו ולצרכיה של מ'.

יח. הוצאות (ס' 172-188 לת.ע.ר.)

- א' מפרט הוצאותיו החודשיות בגובה 14,863 ₪ לחודש על פי הפירוט כדלקמן:
- חלקו בהוצאות המדור ואחזקתו (50%) עומד על סך 2,763 ₪ לחודש (הצהיר כי כיום נושא במלוא ההוצאות).
 - הוצאות קבועות בגובה 9,100 ₪ לחודש, הכוללות צו תשלומים להוצל"פ (150 ₪ לחודש), תרופות לבן ט' (330 ₪ לחודש), תמיכה בבן ט' (1,500 ₪ לחודש), הלוואות, אחזקת רכב, הוצ' רפואיות כולל טיפולי שיניים ו"עודף חיוני במזומן עבור משברים".
 - הוצאות מחיה מינימליות בגובה 3,000 ₪ לחודש (מזון, ביגוד והנעלה, היגיינה, דמי כיס וכו').

יט. א' טוען כי האב ב' והאחות ד' מתעלמים מהחלטות בית המשפט ומאז חודש אוקטובר 2017 מעבירים רק חלק משכר המטפלת השנייה באופן שרירותי (4,880 ₪ לחודש), מסרבים להשיב את הביטוח הרפואי והביטוח הלאומי (חלק מעביד) ומתעלמים מדוחות השכר שנשלחים אליהם.

כ. לטענת א' נוצר מצב של גרעון בתשלומי שכר המטפלת ועל מנת לאפשר המשך טיפול מיטבי לאשתו הוא נאלץ ליטול הלוואות: בחודש 05/2018 נטל הלוואה בגובה 35,000 ₪ מקרן ההשתלמות שלו ובחודש 06/2018 נטל הלוואה בגובה 88,165 ₪ מקרן הפנסיה.

כא. א' טוען כי על מנת להשלים את שכר המטפלת השנייה במקום חובתם של האב והאחות נאלץ ליטול הלוואות גם בשנת 2019 נטל: בחודש פברואר נטל מוועד העובדים במקום עבודתו הלוואה בגובה 5,000 ₪ ובחודש מרץ נטל הלוואה מאחותו בסך 4,500 ₪.

כב. א' מציין כי עד היום חסרים מרכיבי שכר שלא שולמו למי מהמטפלות והוא חשוף לתביעות, ביחד עם אשתו מ', כמעסיקים של המטפלות.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

כג. טענות א' ביחס ליכולתו הכלכלית של האב ב'

- האב ב' פנסיונר המתגורר לבדו בדירה מפוארת בעיר K, נוסע במכוניות חדשות ומחזיק בחסכונות נזילים בבנקים בשווי מאות אלפי שקלים.
- לאב ב' הכנסות בגובה 9,000 ₪ נטו לחודש לפחות מפנסיה, מהמל"ל ומחשבון אשתו ג').
- האם ג' במצב מעין "צמח" מאושפזת במוסד מאז שנת 2001 באמצעות "קוד משרד הבריאות", כל צרכיה מסופקים ע"י המוסד והאב ב' פטור מהשתתפות בהוצאות הטיפול בה, לרבות הוצאות תרופות, טיטולים ואמבולנס.
- האב מתגורר במרחק הליכה מהמוסד בו מאושפזת אשתו ולכן נעדר הוצאות נסיעה של ממש.
- האב נוהג למשוך כספים מחשבון אשתו ג' בסך של כ- 2,000 ₪ בממוצע לחודש, למימון גחמות ומותרות פרטיות.
- האב העביר לבתו ד' כספים בגובה 160,000 ₪ ממכירת דירה שבבעלותו.

כד. א' טוען כי האב ב' מסרב לאפשר גילוי נאות ביחס להיקף הכספים המצויים בחשבון האם ג' והשימוש שנעשה בכספים אלה.

כה. טענות א' ביחס ליכולתה הכלכלית של האחות ד'

- האחות ד' ובעלה הם אנשים אמידים המתגוררים בבית פרטי יוקרתי במושבה Z.
- שכרה של ד' עומד על סך כ-11,300 ₪ נטו לחודש, כשסכום זה מצטרף להכנסות בשווי עשרות אלפי שקלים של בעלה, בהיותו מהנדס בתחום ההייטק, בעל ותק של כ-30 שנה והכשרה כ #####.
- א' מעריך הכנסות התא המשפחתי של ד' בגובה כ- 60,000 ₪ ברוטו לחודש.
- האחות ד' קבלה מאביה כספים בגובה 160,000 ₪.

כו. א' טוען כי האב והאחות עשו ככל העולה על רוחם בכספי האם ג' ובכך נישלו למעשה את אשתו מ' מחלקה בירושה עתידית של אמה (בהיקף של 25%).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

כז. א' מתייחס התצהיר עדותו הראשית ליכולתם הכלכלית בני משפחה אחרים שלא נתבעו בהליך זה, לרבות אמו הקשישה, בנו הצעיר ט', בעלה של ד'.

כח. חרף היותו נתבע בהליך זה, א' עותר לחיוב רטרואקטיבי של אביה ואחותה של מ' במזונותיה, החל ממועד הגשת כתב התביעה שהוגש תחילה על ידו, ביום 22.12.2015 וכן לחיובם בהוצאות משפט.

105. טענות הבן

א. ח' יליד 1988 (כיום כבן 32), מצהיר כי עזב את הבית בשנת 2013 כשהיה כבן 17 שנים, כי אמו אובחנה כחולת הנייטנגטון כשהיה בן 22 ולמרבה המזל עבר בדיקה גנטית והוא אינו נושא את גן המחלה.

ב. ח' מתאר את המצוקה הכלכלית אליה נקלעה המשפחה בשנת 2008, כאשר אביו נסע לעבוד באילת כדי לפרנס את המשפחה במשך ארבעה חודשים וסבו ודודתו (ב' וד') לא סייעו לאמו בתקופה הקשה, על אף היותם אנשים אמידים, ואף טענו בפניה כי בעלה א' נטש אותה.

ג. ח' טוען כי מאז שעזב את בית הוריו עבד בעבודות מזדמנות, בעיקר בשליחויות, ושכרו עמד לכל היותר על סך של 6,500-7,000 ₪ לחודש ובהמשך במתקין במות ותפאורה.

ד. ח' מציין כי סבו מצד אביו, פ' ז"ל, נפטר ביום 25.12.2015 וביחס לעיזבונו ניתן צו קיום צוואה לקיום צוואתו מיום 29.10.2009. לתצהיר עדותו הראשית של ח' צורף צו קיום צוואה שניתן ביום 27.3.2016 ע"י כב' הרשמת לענייני ירושה בחיפה, אולגה גורדון (ר' נספח ז' לת.ע.ר). כמו כן צורף העתק מצוואת הסב המנוח ובה הוא מצווה לנכדו ח' את הכספים המצויים בחשבון הבנק בבנק מזרחי וכן מחצית מזכויות בדירה המצויה, כאשר נתנה לבת זוגו של הסב זכות מגורים בנכס עד אחרית ימיה (נספח ח' לת.ע.ר).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ה. ח' מציין כי לא רכש השכלה ולא הצליח לפתח את עתידו בתחום המוסיקה שהוא כל כך אוהב וכי לאחר שנים של "עבודות שחורות מזדמנות בשכר מינימום" החליט לנצל את כספי ירושת סבו ז"ל כדי לנסות לרכוש מקצוע בתחום הצילום וההפקות ובחודש ספטמבר 2016 פתח עוסק פטור (להלן: "העסק").

ו. ח' הצהיר כי ביום 20.4.2016 פתח חשבון בבנק מזרחי טפחות בע"מ סניף X אליו הועברו כספי ירושת סבו ז"ל בגובה 275,461 ₪.

ז. ח' מציין כי כספי ירושת סבו נועדו לדאוג לשיקום חייו וחיי אחיו (לטענתו, בשנת 2009 כאשר סבו ערך את הצוואה לא היה ידוע על מחלת אמו, אך סבו ידע שא' במצב כלכלי קשה), אך בפועל כספים אלו שימשו לסייע לאמו החולה ולאביו אשר קרס כלכלית.

ח. ח' מפרט הוצאות המשפחה בגובה 248,054 ₪ שמומנו באמצעות כספי ירושת הסב:

- סכום בגובה 90,800 ₪ שימש להזמנת אמו מ'.
- סכום בגובה 32,760 ₪ שימש למימון הוצאות משפטיות בגין הליך משפטי שבו נקט אחיו ט' כנגד משרד הביטחון.
- סכום בגובה 63,620 ₪ שימש למימון שיקום פיו של אביו א'.
- סכום בגובה 60,874 ₪ שימש למימון הוצאותיו של ח' ובכללן סילוק הלוואות, טיפולי שיניים, רכישת ציוד ורכב.

ט. ח' טוען כי נותר מכספי ירושת הסב סכום בגובה 27,407 ₪ בלבד אשר שימש למימון המטפלת של אמו מ' במקום לרכישת ציוד חיוני לפיתוח העסק החדש שלו.

י. ח' מאשר טענת אביו כי בחודש יוני 2017 נטל הלוואה בגובה 10,000 ₪ למימון שכר המטפלת השנייה.

יא. ח' טוען כי כל חייו סייע לאמו ולמשפחתו ככל יכולתו תוך הקרבה וויתור על חייו, כאשר כל כספי ירושת סבו ז"ל משמשים לכיסוי הוצאות המשפחה. לטענתו, נסיבות אלו הובילו לקריסתו הכלכלית כעצמאי והוא חזר לעבוד כשכיר.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

יב. ח' טוען כי כיום עובד כשכיר, רכז אחראי בחברת "****" (חדר בריחה), נדרש לעבוד כל ימות השבוע לרבות משמרות כפולות ובשבתות וחגים ומציין כי מדובר בעבודה זמנית, ללא חוזה עבודה ותנאי פנסיה ראויים.

יג. לתצהיר עדותו ראשית צורפו 12 תלושי שכר של המעסיק "****" לתקופה החל מחודש אפריל 2018 ועד לחודש מרץ 2019, מהם עולה כי הכנסתו הממוצעת של הבן ח' עומדת על סך 8,232 ₪ נטו לחודש.

יד. ח' מצהיר כי הוא נעדר רכוש, הון או כספים כלשהם.

טו. ח' טוען כי חיובו בחלק משכר המטפלת השניה בגובה 1,000 ₪ לחודש מהווה עבירו מכה קשה מאוד.

טז. ח' מצהיר כי מתגורר עם חברתו הסטודנטית בדירה שכורה החל מחודש יולי 2017 בעלות 4,000 ₪ לחודש, כאשר חברתו משתתפת בסכום של 1,000 ₪ לחודש, הם נושאים כהוצאות אחזקת המדור בחלקים שווים ביניהם וכל אחד מהם רוכש את מזונו.

יז. ח' מפרט את הוצאותיו החודשיות לא כולל הוצאות מחיה, בגין חלקו בהוצאות שכ"ד, מחצית מהוצאות אחזקת הבית ופירעון הלוואה בסכום כולל של 4,112 ₪ לחודש.

לטענתו, נותרת בידו הכנסה בגובה כ- 4,200 ₪ לחודש אשר מספיקה בקושי לכיסוי הוצאות המחיה שלו ולכן הוא במצב תמידי של משיכות יתר בחשבון הבנק.

יח. ח' טוען כי הקריב מספיק לטובת משפחתו וכיום מתעתד לשקם את חייו, לרכוש מקצוע, להתחתן ולהקים משפחה.

יט. לטענת ח', בעוד שהוא נוהג בשקיפות מלאה ומציג בפני בית המשפט מלוא הכנסותיו והוצאותיו, ב' וד' נוהגים בחוסר תום לב ומנסים להוליד את בית המשפט שולל ביחס להונם.

106. טענות האב והאם

בכתבי הטענות שהוגשו מטעם האב ב' הועלו טענות הן בשמו והן בשם אשתו ג'.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

א. ב' מצהיר כי אשתו ג' מקבלת את כל הטיפולים והשירותים הנדרשים עבורה במסגרת אשפוזו במוסד הסיעודי והטיפול ממומן מכספי הפנסיה שלה וכן באמצעות קוד משרד הבריאות שמגיע לה מתוקן היותה חולת הנטינגטון.

ב. ב' מציין כי בנוסף לכך הוא ובתו נושאים בסכום חודשי בגובה 510 ₪ עבור הטיפול ב ג': הבת ד' נושאת בתשלום בגובה 260 ₪ לחודש למשרד הבריאות והוא מממן את התרופות שאינן נכללות בסל הבריאות בגובה 150 ₪ לחודש וכן רוכש ביגוד להחלפה בסך 100 ₪ לחודש.

ג. ב' טוען כי טיפול ביתי הכולל העסקת שתי מטפלות בשכר הוא מאוד בזבזני מחד ולוקה בחסר מאידך. לטענתו מ' אינה מקבלת שום טיפול מלבד סיעוד בסיסי ונוצר מצב אבסורדי של טיפול יקר וחסר תועלת.

ד. ב' טוען כי א' וחי' אינם לוקחים חלק בטיפול במ' ולמעשה היא נמצאת עם שתי נשים זרות המטפלות בה, כאשר א' מתגורר אינו לן בבית והבן הבכור ח' מבקר לעיתים רחוקות וכל תרומתו בתשלום חלק משכר המטפלת השנייה בגובה 1,000 ₪ לחודש.

ה. ב' מצהיר כי הכנסתו מפנסיה ומהמל"ל מסתכמת בסך 7,000 ₪ ולאחר תשלום חלקו בשכר המטפלת השנייה, נותרת בידו הכנסה בגובה 3,000 ₪, שלא מאפשרת לו לממן הוצ' המחיה ואין ביכולתו לשכור עו"ד לצורך ייצוג משפטי בהליכים המתנהלים בין הצדדים.

ו. לתצהיר עדותו הראשית צורפו דפי תנועות עו"ש מהם עולה כי לחשבון הבנק של ב' בבנק הפועלים משתלמות הכנסות קבועות מפנסיה (מבטחים מוסד לב) בגובה 5,148 ₪ לחודש וכן קצבת מל"ל בגובה 2,175 ₪ ובסה"כ 7,323 ₪ לחודש.

כמו כן צורפו תלושי פנסיה ממבטחים של אשתו ג' לחודשים אוקטובר 2018 עד מרץ 2019 מהם עולה כי דמי הפנסיה שלה הינם בגובה 3,753 ₪ לחודש.

סך כל הכנסות התא המשפחתי בגובה 11,076 ₪ לחודש.

ז. ב' מצהיר כי בבעלותו רק 1/8 מהזכויות בדירת מגוריו, מכחיש הטענה כי מדובר במגדל פאר ("בנין רגיל בן 6 קומות") ומציין כי נעדר כספים ניילים בחשבונות הבנק.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ב' מתאר כי חש מושפל, בתור אדם שעבד כל ימי חייו, דאג במסירות לרווחת משפחתו ולהשכלת בנותיו, סייע לא' ולבתו מ' מבחינה כלכלית וכעת, בזקנתו ומצב בריאותו המתדרדר, מוצא עצמו כחסר כל ונאלץ לבקש עזרה מבני משפחתו (בתו, אחיו ונכדיו).

ח. ב'פרט הוצאותיו החודשיות בגובה 10,245 ₪ הכוללות: הוצ' מחיה (מזון, היגיינה, תרופות, הוצ' אחזקת בית, אחזקת רכב וביטוחים כיוצ"ב), תחזוקה ותיקונים, טיפולי שיניים, הלוואות, חיוב בתשלום שכר המטפלת השנייה והשתתפות בהוצ' ג'.

107. טענות האחות

א. ד' טוענת כי מדובר בתביעה בררנית שנועדה להעשיר את א' במסווה של תביעה למזונות לגב' מ'. כך, לטענתה, ככל שהתביעה מתייחסת לא' ולח', האפוטרופא לדין מתייחסת בצמצום להכנסותיהם, עד כדי ניסיון להכמין את ההכנסות ובכל הקשור לאב ול- ג' וד', היא מרחיבה במטרה לייצר תמונה שגויה.

ב. בסיכומים נטען כי לאור הדין החל (הוראות חוק המזונות) היה על האפוטרופא לדין להגיש תביעת מזונות אך ורק כנגד הבעל, להטיל עיקול זמני על זכויותיו בקופ"ג וקה"ש ועל הזכויות שירש מאביו באמצעות בנו ח', להוכיח את הכנסתו השוטפת ואת אמידותו ולדאוג כי יחויב במלוא מזונות אשתו.

ג. ד' מציינת בסיכומיה כי א' הציף את התיק בעשרות בקשות, רבבות מסמכים והכל בניסיון להשתלט על כספים על מנת לאפשר לעצמו לממן את עצמו, ילדיו וחברתו, תוך פיזור עשן והתשה ולא לאפשר להגיע לחקר האמת.

ד. ד' טוענת כי מדובר בתביעה חריגה בהיקפה וכי הצרכים שפורטו ע"י האפוטרופא לדין עבור מ' הם מוגזמים והועמדו על סכומים מופרזים בכל קנה מידה, כאשר הוכח כי צרכיה הריאליים מכוסים ע"י תגמולי המל"ל והכנסת בעלה.

ה. לטענת ד' יש להעמיד צרכיה בגובה 10,000 ₪ לחודש, לכל היותר. ד' חוזרת בסיכומים על טענתה בדבר גובה הצרכים ומציינת כי לא קיימים רכיבי מסעדות, דמי כיס ובילויים וכי רכיב הנסיעות כמעט אפסי.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

בנוסף טוענת כי אין מקום להעסיק שתי מטפלות בשכר כאשר גם מעדות המומחה שמונה ע"י בית המשפט עולה כי צריך להעסיק מטפל אחד בלבד.

ו. ד' פרטה בסיכומיה מדוע טובתה של מ' לעבור לסידור מוסדי על פני הישארותה בבית וטענה כי העברתה למוסד תייתר את השקעת הבעל בניהול הלוגיסטי (ס' 26-30).
אין רלוונטיות לטענות אלה, שעה שכבר נקבעה המסגרת הטיפולית במ' הכוללת מערך טיפול ביתי.

ז. בתצהיר עדותה הראשית ד' התייחסה ליכולתו הכלכלית של א' ככוללת הכנסה מעבודתו בעיריית X, זכויות סוציאליות, כספי ירושת אביו ז"ל ונכסים שרכש בחו"ל (###).

ח. בסיכומים נזנחה הטענה בדבר צבירת רכוש בחו"ל, אך נטען כי א' וח' העלימו בזמן אמת מאות אלפי שקלים שהגיעו לידיהם ו/או היו בשליטתם, לרבות כספי קה"ש שנפדו בשנת 2015 בגובה 160,000-170,000 ₪ וכספי ירושה מאביו המנוח של א' שהתקבלו בשנת 2016 בסך של 275,461 ₪ ולמעשה הטעו את בית המשפט כי אין ביכולתם לכסות את צרכיה של מ'.

ט. ד' טוענת כי א' הקים מערך לוגיסטי במאמץ רב שנים לצורך הטיפול באשתו כאשר עולה מחומר הראיות כי הוא אינו מבלה בחברתה כלל, הן בשל היקף עבודתו והיקף הסידורים והרכישות עבור המטפלות והן בשל הצורך להקדיש למשפחתו החדשה ולבת זוגו והצורך לבקר את אמו הסיעודית ולסייע לבנו החולה.

י. ד' מציינת כי היא עובדת במשרד החינוך כמורה ומשתכרת כ- 11,300 ₪ לחודש וטוענת כי במקום עבודתה נצברו לטובתה זכויות סוציאליות.

יא. **לתצהיר עדותה ראשית צורפו 12 תלושי שכר של המעסיק משרד החינוך לתקופה החל מחודש מאי 2018 ועד לחודש אפריל 2019, מהם עולה כי הכנסתה הממוצעת של האחות ד' עומדת על סך 13,437 ₪ נטו לחודש.**

יב. ד' טוענת כי בשנת 2012 חמותה נפטרה והותירה אחריה דירה וכספים המיועדים לנכדיה (ילדיה של ד' ובעלה), לצורך רכישת דירה.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

יג. ד' טוענת כי המשמעות המעשית של חיובה במזונות אחרות מ' היא למעשה חיוב בעלה, על אף שהוא אינו מחויב לעשות כן על פי דין ופגיעה קשה בזוגיות שלה ובעתיד ילדיה.

יד. בסיכומים ד' ציינה כי החיוב במזונות זמניים והטלת הנטל בפועל על בעלה, גרמו למשבר זוגי קשה בינה לבין בעלה ולאחרונה הם התגרשו זה מזו.

המסגרת הנורמטיבית

108. א. סעיף 4 לחוק חוק לתיקון דיני משפחה (מזונות) התשי"ט – 1959 (להלן: "חוק המזונות")

קובע את הזכאים למזונות וסעיף 5 קובע את התנאים לתחולת החיוב.

על פי הוראת סעיף 4 (3) לחוק המזונות:

4. "מזונות בין שאר בני משפחה

אדם חייב במזונות שאר בני משפחתו, והם –

(1) הוריו והורי בן זוגו;

(2) ילדיו הבגירים ובני זוגם;

(3) נכדיו;

(4) הורי הוריו שלו ושל בן זוגו;

(5) אחיו ואחיותיו שלו ושל בן זוגו.

ב. חיוב בני המשפחה האחרים מותנה בקיומם של שלושה תנאים מצטברים המפורטים בסעיף 5 לחוק שכותרתו "סולם מזונות":

5. "סולם המזונות

אין אדם חייב לספק מזונות לבן משפחה לפי סעיף 4

אלא במידה שנתקיימו שלוש אלה:

(1) יש בידו לעשות כן לאחר סיפוק הצרכים של

עצמו, של בן זוגו, ושל הילדים הקטינים שלו

והילדים הקטינים של בן זוגו;

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

(2) אותו בן משפחה, על אף מאמציו, אינו יכול

לספק צרכיו מעבודה, מנכסיו או ממקור

אחר;

(3) אותו בן משפחה אינו יכול לקבל מזונות לפי

סעיף 2 או לפי סעיף 3 או מעזבון, ואינו יכול

לקבלם מבן משפחה הקודם לאותו אדם לפי

הסדר שנקבע בסעיף 4.

ג. סעיף 19(ב) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות) תשי"ט-1959 מורה:

" חוק זה בא להוסיף על זכויות המזונות הנתונות... על פי

הדין

האישי החל על הצדדים ואינו בא לגרוע מזכויות אלה. "

הוראת סעיף 19(ב) לחוק מאפשרת החלת דין אישי על תביעת מזונות שאר בני -

משפחה לרבות תביעת אישה כנגד בני משפחתה.

ד. סולם הקרובים הינו גם סולם של דרך מימוש הזכות (ראה סעיף 5(3) לחוק

המזונות).

קרוב משפחה המופיע מאוחר בסעיף 4 לחוק חייב רק לאחר שפנו אל הקודם לו,

והלה

לא סיפק את המזונות. לשם כך על הזכאי להגיש תביעה משפטית.

ראה: תמ"ש (ת"א) 51360/96 פסק דינו של כבוד השופט גייפמן (פורסם במאגרים

האלקטרוניים).

ה. בעניין ע"א 261/67 לוי נ' לוי [פורסם במאגרים האלקטרוניים] נפסק ע"י כבוד

השופט קיסטר כי סדר העדיפות של סיפוק מזונות ע"י החייב לבני משפחה קיים

בס' 5(1) לחוק. דין קדימה קיים רק לבן זוג ולילדיו הקטינים של הנתבע.

נקבע כי סעיף 4 לחוק אינו קובע סדר עדיפות ביחס לחובת החייב אלא רק מבחינת

הזכאי למזונות, דהיינו כלפי מי הוא יכול לבוא קודם בדרישה.

עוד נקבע כי החובה בסעיף 4 לחוק היא כללית כלפי כל אחד מהמנויים ברשימה

ואין מוקדם ומאוחר מבחינת החייב במזונות.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

אין הדרוג בסעיף 4 לחוק המזונות מצביע על סדר עדיפות מבחינת חבות החייב וכי בחיוב אדם בתשלום לאחד הקרובים יתחשבו גם במידת חיובו כלפי כל שאר המנויים בסעיף 4 ויש לקחת בחשבון את כל הנזקקים.

ו. המזונות נפסקים עפ"י מחסרו של הזכאי ויכולתו של החייב (סעיף 6 לחוק).

109. התביעה שלפניי הינה תביעת מזונות אישה כנגד בעלה ובני משפחתה האחרים (בנה הבגיר, הוריה ואחותה), הנכללים בקטגוריה של "מזונות לשאר בני המשפחה".
חוק המזונות קובע סולם עדיפות בין החייבים במזונותיו של אדם בגיר.
במדרג ראשון של החייבים במזונות אישה עומד בן זוגה בהתאם לאמור בסעיף 2 (א) לחוק ומדרג נוסף של חייבים (בני המשפחה האחרים) נקבע בסעיף 4 כאמור לעיל.
חובת הבעל במזונות אשתו הינה על פי הדין האישי החל על הצדדים, קרי: על פי דין תורה ואילו חובת בני המשפחה האחרים (הבן, ההורים והאחות) לשאת במזונות המבקשת מוסדרת בסעיפים 4 ו-5 לחוק המזונות.

110. סעיף 5(3) איננו מתייחס למי שאיננו זכאי לפי סעיפים 2(א) או 3(א) לחוק או אינו חייב לפיהם,

אלא לנסיבות בהן לא ניתן לקבל את המזונות לפי סעיפים 2 או 3; היינו, המבחן איננו בחוסר

הזכאות אלא בחוסר האפשרות המעשית לקבל את המזונות (ע"א 232/89 לויאן נ' לויאן פד"י

מג (4) 663, 670).

היכולת או העדר היכולת של אישה לקבל מזונותיה לפי סעיף 2 (א) לחוק הינו עניין עובדתי

טעון הכרעה לאחר שמיעת ראיות. מטעם זה לא ניתן לדלג שלב, אלא ראשית, על המבקשת

לפנות לבעלה, החייב במזונותיה על פי הדין האישי, בשל היותו חייב במדרג ראשון על פי סדר

העדיפויות שנקבע בחוק (ע"א 261/67 לוי נ. לוי, פ"ד כא (2) 499).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

לאור האמור, תחילה יש לברר את הוצאות הגב' מ', היקף החיוב במזונותיה ויכולתו של הבעל ורק לאחר שיתברר כי קיים סכום שאין בידו לספק עבורה, ניתן יהיה לבחון את חובתם של בני המשפחה האחרים המופיעים בסעיף 4 לחוק המזונות, להשלמת מזונותיה. בהקשר זה יצוין כי קרוב משפחה המופיע מאוחר בסעיף 4 לחוק חייב רק לאחר שפנו אל הקודם לו, והלה לא סיפק את המזונות. לשם כך על הזכאי להגיש תביעה משפטית.

דיון והכרעה

111. התשתית הראייתית שהונחה בפני מביאני למסקנה כי כיום יש בהכנסותיה של הגב' מ' מקצבאות המל"ל כדי לכסות, לכל הפחות, את הוצאותיה בגין המסגרת הטיפולית שנקבעה ע"י ביהמ"ש במסגרת התביעה לביטול מינוי אפוטרופוס, הכוללת העסקת מטפל עיקרי בשכר ומטפל מחליף וכן את ההוצאות הרפואיות (ביטוח רפואי ותרופות קבועות).

בנוסף, הוכח כי לבעלה של הגב' מ', יש יכולת כלכלית לממן את יתר הוצאותיה בגין צרכים הכרחיים הכוללים מזון וכלכלה, מדור והוצאות אחזקת מדור, ביגוד, היגיינה והוצאות נוספות ומשתנות, כאשר הוא חייב במזונות אשתו מכוח דינו האישי ולפיכך חובה עליו להשלים מזונותיה.

משהוכח כי לגב' מ' קיימת אפשרות מעשית לקבל את מזונותיה מבעלה, אין מקום במקרה דנן להחיל את הוראות סעיפים 4 ו-5 לחוק המזונות, דהיינו: לא מתקיימת עילה לחיוב בני משפחה אחרים במזונותיה.

מעבר למסקנה זו ולמעלה מן הצורך, בנסיבות תיק זה, כאשר קיימת שתי מסגרות טיפוליות: האחת מערך טיפול ביתי והאחרת סידור מוסדי, ובעלה של מ' שהינו אפוטרופוס על כלל ענייניה בחר לטפל בה באמצעות מערך הטיפול הביתי בתמיכת בנו הבכור וטוען כי מדובר בטיפול עדיף עבורה (הגם שבני משפחתה האחרים תומכים בגישות טיפול אחרות), אין שום הצדקה להשית הוצאות אלו על בני משפחתה האחרים: הוריה ואחותה.

היקף הכנסותיה של הגב' מ'

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

112. מ' קיבלה בעבר תגמולי ביטוח סיעודי אשר תשלומם הופסק בחודש יוני 2016 ומאז הכנסותיה היחידות הן קצבאות המל"ל.

מ' מקבלת קצבת ניידות מהמל"ל בגובה 2,364 ₪ לחודש וקצבת נכות כולל שירותים מיוחדים בסך 8,534 ₪ לחודש (ר' נספח ה' ל.ת.ע.ר של האפוטרופוס לדין).

113. קצבאות המל"ל מופקדות ב- 28 לכל חודש לחשבון בבנק הדואר מס' 26203430. מדובר בחשבון הרשום ע"ש מ' באמצעות א' כאפוטרופוס לענייני הרכוש (להלן: "חשבון האפוטרופוסות").

114. סך כל הכנסותיה של מ' מהמל"ל בגובה 10,898 ₪ לחודש.

הוצאותיה של הגב' מ'

115. האפוטרופוס לדין פרטה הוצאות הגב' מ' בת.ע.ר והעמידה כלל ההוצאות בגובה 29,421 ₪ לחודש, אך אין בסיכומיה כל התייחסות להוצאות הריאליות ולהוצאות בפועל כפי שעלה מחקירות הצדדים.

116. הוצאות המסגרת הטיפולית

שאלת המסגרת הטיפולית של הגב' מ' לרבות אופן ודרכי הטיפול בה הוכרעה כאמור במסגרת הליך א"פ.

בפסק הדין בא"פ קבעתי כי הטיפול הביתי בגב' מ' עדיף על פני העברתה לסידור מוסדי, לפיכך אין רלוונטיות לטענות ב'וד' בסיכומיהם ביחס לנימוקים מדוע יש להעביר את מ' למוסד סיעודי.

הגב' מ' תמשיך להיות מטופלת במסגרת ביתית, באמצעות העסקת מטפל אחד קבוע ועיקרי בשכר ובתוספת מטפלת/מחליפה, שיעבוד/תעבוד, רק במועדים שבהם תימצא המטפלת העיקרית ביום חופשי או בחופשה.

לאור האמור בפסק דין זה יש לבחון צרכיה של מ' בהתאמה לקביעה כי תמשיך להתגורר בביתה הנוכחי ולקבל טיפול ביתי באמצעות מטפלת אחת ובתמיכת מערך הטיפול הביתי.

דהיינו: בבחינת מכלול ההוצאות של הגב' מ' אין לכלול רכיב מטפל נוסף בשכר ("שכר המטפלת השנייה") ותוספת מדור ("תשתית דיור" לשתי מטפלות, חדר נוסף וכד').

117. מדור

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

הגב' מ' מתגוררת בדירה שכורה בעלות של 3,700 ₪ לחודש (ראה העתק חוזה שכירות מיום 10.6.2010, נספח ד' לת.ע.ר של האפוטרופ' לדין).

התברר במהלך דיוני ההוכחות, כי בניגוד לטענותיו במהלך כל ניהול ההליך, הרי שבעלה אינו מתגורר יחד עימה בדירת המגורים, אלא בדירת בת זוגו האחרת ולפיכך אני מוצאת לכלול מלוא הוצאות המדור במסגרת הוצאותיה של מ'.

118. הוצאות אחזקת המדור

לתצהיר עדות ראשית של האפוטרופא לדין צורפו חשבונות תקופתיים של הוצאות אחזקת המדור מהם עולה כי מ' זכאית להנחה בתשלומי הארונה.

מעדות הבעל עולה כי השימוש בטלוויזיה בכבלים נועד בעיקר עבור המטפלות הצופות בערוצים זרים ועושות שימוש באינטרנט על מנת להתקשר עם משפחתן בחו"ל באמצעות הסקייפ (עמ' 32 שורות 15, 19 ו-20).

נוכח מגוריו של עובד זר בבית המגורים אני מוצאת לכלול במסגרת הוצאות אחזקת המדור גם הוצאות תקשורת (אינטרנט וכבלים).

הסכומים שפורטו ע"י האפוטרופ' לדין בגין הוצאות חשמל, ארנונה, מים וביוב, גז, ועד בית ותקשורת (כבלים ואינטרנט) הינם סבירים ותואמים את האישורים שצורפו (ר' נספח כ"ב לת.ע.ר).

לפיכך הוצאות אחזקת המדור בבית המגורים הינן בסך 1,426 ₪ לחודש.

119. שכר מטפל עיקרי ומטפל מחליף

א. האפוטרופ' לדין ציינה בת.ע.ר כי שכרן של שתי מטפלות עומד על סך של כ- 18,219 ₪ לחודש, מבלי לפרט הסכום עבור כל אחד ממרכיבי השכר, ציינה שכר חודשי ממוצע לשתי המטפלות יחד בהסתמך על דו"חות שכר שהוכנו ע"י הבעל, אסמכתאות על תשלומים באמצעות העברה בנקאית ומידע אינטרנטי מאתר "כל זכות" ו"קו למעסיק" (נספחים ז' עד יד' לת.ע.ר).

ב. על פי חוזה העסקה מיום 6.4.2017 העובד מתחייב לשהות 24 שעות ביממה, 6 ימים בשבוע במקום עבודתו (פרט ל- 8 שעות שינה בלילה ליום).

ג. השכר החודשי עומד ע"ס 4,000 ₪ לחודש ובנוסף יש לשלם דמי כיס בסך 100 ₪ לחודש וכן תוספות בגין יום חופש, תשלום עבור עבודה ביום החופש השביעי,

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

דמי הבראה, חופש מחלה, חופשה שנתית וחגים, ביטוח רפואי, מגורים ומזון, שינה מנוחה ומועדי ארוחות.

ד. הבעל הצהיר בתצהיר עדותו הראשית כי המטפלות מועסקות על בסיס חוזה עבודה מינימאלי המשקף שכר מינימום במשק בהתאמה לעדכונים בחוק, בתוספת תשלום על פי חוק עבור עבודה ביום שביעי (יום מנוחה), חגים ובתוספת כל ההפרשות הסוציאליות על פי חוק (חופשה, מחלה, הבראה והפרשה לפיצויים ופנסיה).

ה. לת.ע.ר של הבעל צורף הסכם עבודה מיום 14.4.2016 בין המעסיק +++ בע"מ לגבי מ' להעסקת עובד זר ממנו עולה כי **דמי הטיפול השנתיים** המשולמים לחברה הינם **בשיעור 840 ₪, דהיינו : 70 ₪ לחודש** (ר' נספח כו'1).
האפוטרופ' לדין צרפה אסמכתא על תשלום לחברת +++ בע"מ- נספח יד' לת.ע.ר.

ו. לאחר שעיינתי בהסכמי העסקה ובפירוט רכיבי התשלום שצורפו לת.ע.ר של האפוטרופא לדין, מצאתי להעמיד גובה שכר המטפל העיקרי **ע"ס 8,500 ₪ לחודש** (ר' גם פירוט גובה השכר בס' 14 לכתב התביעה שהוגש ע"י א' עצמו שבו העריך שכר המטפלת כולל כל התוספות והתשלומים הנלווים בגובה של כ- 8,600 ₪ לחודש).

גובה השכר שנקבע כולל שכר חודשי + דמי כיס + ביטוח רפואי, ביטוח לאומי + דמי טיפול לתאגיד ההשמה + כלכלה + תוספות תשלומים בגין עבודה ביום מנוחה, ימי חופשה וחג, דמי הבראה, פיצויים וקופ"ג.

ז. בהערכת גובה שכר המטפל העיקרי הבאתי בחשבון את עלות העסקת המטפלת הוותיקה שהינה יקרה יותר וכוללת תוספות גם בגין ימי מנוחה, חופשה וחגים (ר' טבלת עלות העסקת מטפלת סיעודית ראשונה וכן פירוט עלות העסקת מטפלות לשנת 2018, נספחים ז' וח' לת.ע.ר של האפוטרופ' לדין).

ח. ביחס להעסקת מטפל מחליף במועדים שבהם המטפל העיקרי שוהה ביום חופש / חופש מחלה / חגים, מצאתי להעריך שכר המטפל המחליף בגובה שתי משכורות של מטפל קבוע המשתרעות על פני שנה אחת, דהיינו: תוספת של 1,500 ₪ לחודש.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ט. לאור האמור שכר המטפל העיקרי ושכר המטפל המחליף מוערך לכל היותר בסכום חודשי בגובה 10,000 ₪ לחודש.

120. מזון וכלכלה

- א. הוצאות אלו הועמדו על סך 2,400 ₪ לחודש עבור מ'.
- ב. א' העיד כי הוצאות המזון הינן בגובה 5,500 ₪ לחודש, כשסכום זה כולל חלקן של שתי מטפלות וחלק מינורי שלו : "200 שקל, 300, 400 מתוך זה אני" (ר' עמ' 6 שורות 9-18). הגם שבדיעבד התברר כי למעט ביקורים קצרים למעשה כלל אינו מתגורר יחד עם אשתו בדירתה.
- ג. בתצהיר עדותו הראשית א' הצהיר כי הוצאות המזון של כל מטפלת מוערכת בגובה 1,500 ₪ ובסה"כ 3,000 ₪ לחודש עבור שתי מטפלות. על פי חוזה העסקת עובד זר חלה חובה על המעסיק להעניק מגורים וארוחות נאותים. מטבלאות השכר שא' ערך עולה כי הוא משלם למטפלת תוספת כלכלה בגובה 1,000 ₪ לחודש ולפיכך אין מקום לכפל הוצאות (פעם אחת במסגרת תשלום שכר המטפל ופעם נוספת במסגרת הוצאות המזון של התא המשפחתי).
- ד. מ' חסרת שיניים ומוזנת בהתאם להמלצת דיאטנית קלינית בתפריט רב קלוריות וחלבון, הכולל אנשור והזנה כל 3 שעות ופעם אחת ביום לפחות שתיית אנשור, מוצרי חלב / מילקי, כל יום בשעה 10:00 שייק פירות, דייסות מגוונות וארוחת צהרים בשרית מרוסקת בבלנדר ושתייה מרובה (נספח ג' לת.ע.ר של האפוטרופוס לדין).
- ה. בנספח טו' פורטה עלות תפריט יומית בגין ארוחותיה של מ' בגובה 80 ₪ ליום. מדובר בתפריט הכולל 3 ארוחות מלאות ביום וארוחת ביניים בהתאם להמלצת הדיאטנית.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

איני מוצאת להעריך הוצאות המזון לפי שווי ארוחה יומית אלא חודשית, בשים לב לכך שקנייה הכוללת פירות וירקות מספיקה לשייק פירות וסלטים למשך מספר ימים עד שבוע.

1. בית המשפט בתוך עמו הוא יושב וגם אם מדובר בתפריט יומי עשיר אני מוצאת להעמיד עלות המזון והכלכלה (כולל חומרי ניקוי והיגיינה- נייר טואלט, מגבונים וכיוצ"ב) על סך 1,900 ₪ לחודש, כפי שהוערך ע"י האב והאחות בתצהיר עדותם הראשית.

121. הוצאות רפואה

א. ביטוח רפואי מכבי- 75 ₪ לחודש (נספח יח').

ב. האפוטרופ' לדין צרפה טבלת הוצאות לשנים 2016-2018 שכוללת גם שיפוץ מקלחון, רכישת ציוד חד פעמי כגון אביזרים, ציוד רפואי ומוצרי חשמל (מכונת כביסה ומייבש כביסה) בסכום כולל בגובה כ- 26,000 ₪, כאשר אין זה בלתי סביר כי בחלק מההוצאות עבור ציוד רפואי התקבל החזר כספי או נתנו הנחות במסגרת הביטוח הרפואי.

לאור האמור ונוכח זאת כי מדובר בציוד חד פעמי ולא צורפה המלצת גורם מטפל בדבר הצורך ברכישת ציוד חדש מדי חודש בחודשי, איני מוצאת לכלול הוצאות אלו במסגרת צרכי המחיייה השוטפים של הגב' מ' (לא כחלק מהוצאות רפואה ולא כחלק מ"הוצאות מיוחדות").

ג. במסגרת ההוצאות הרפואיות אני מביאה בחשבון הוצאות ביטוח רפואי בגובה 75 ₪ לחודש וכן הוצאות בגין תרופות קבועות בעלות 520 ₪ לחודש.
סך כל הוצאות הרפואה הינו בגובה של 595 ₪ לחודש.

122. מוצרי ספיגה

לת.ע.ר של האפוטרופ' לדין ושל הבעל צורפו קבלות על רכישות טיטולים למבוגרים, מגבונים קטנים ומגבונים גדולים בעלות שבועית של 328 ₪ ובסך 1,312 ₪ לחודש.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

בשים לב לרכיב המזון והכלכלה הכולל גם הוצאות בגין מגבונים קטנים, אני מוצאת להעמיד רכיב מוצרי ספיגה בגובה 1,000 ₪ לחודש.

123. ביגוד, לרבות מצעים ומגבות

מדובר ברכיב משתנה שלא נרכש מדי חודש ולפיכך מוערך בסך 300 ₪ לחודש לפי עלות שנתית בגובה של כ- 1,300 ₪.
סכום זה כולל גם הוצאות בגין אביזרי ריתוק ואורתופדיה כפי שפורט והוערך ע"י האפוטרופא לדין.

124. הוצאות אחרות

הוצאות נוספות קבועות של הגב' מ' כוללות אגרת אפוט' כללי בגובה 50 ₪, מזון לחיית המחמד (חתול) בסך 230 ₪ וצו תשלומים בגובה 200 ₪ לחודש.
לפיכך רכיב זה יעמוד על סך 480 ₪ לחודש.

125. מ' נגמלה מעישון ולפיכך אין למעשה הוצאות בגין סיגריות לרבות אלקטרוניות.

126. הוצאות דלק

האפוט' לדין העמידה רכיב זה על סך 800 ₪ לחודש. בנוסף לכך א' פרט בתצהיר עדותו הראשית הוצאות אחזקת רכב בגובה 800 ₪ לחודש ולמעשה מדובר בכפל סכומים.
כך או כך, הוכח כי אין בפועל הוצאות עבור "נסיעות" מעבר להוצאות אחזקת רכב של א' (ר' עדות הבעל בעמ' 55 שורות 32, 36 ו-37 כי לא יוצא עם אשתו לרופאים מאחר והיא מטופלת "ביחידה לטיפול בית" "יורק אם צריך לקחת אותה למיון", הוא מסיע אותה ברכבו).

127. דמי כיס

רכיב דמי כיס הכולל גם הוצאות בגין קוסמטיקה, אביזרים לפיתוח מוטוריקה, אוכל בחוץ וכו') הועמד על סכום בגובה 800 ₪ לחודש.
הוכח כי אין בפועל הוצאות עבור "דמי כיס" והוצאות בגין בילויים ומסעדות הינן מינוריות וכמעט אפסיות.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ראה עדות הבעל בעמ' 64 לפרוטוקול שורות 23-29 :
"אני אסביר לך את היציאה הזאת למסעדה, פעם זה היה בתדירות של 4 או 5 פעמים אז היום קיצצתי כי אין כבר לכסף, למשל בחורף פחות. היא אוהבת ואני לוקח אותה, יש שמה חוף איפה שהנכים...בדרך כלל זה עם מטפלת אחת.. ותשמעי יושבים, אמי קונה לה שם שתייה עם וקצפת, אני קונה רק דברים רכים..."

128. הוצאות משתנות-

במסגרת הוצאות אלו מצאתי לכלול הוצאות בגין ציוד רפואי שלא נכלל ברכיב הוצאות רפואיות וכן אביזרים לפיתוח מוטוריקה שלא נכללו ברכיב דמי כיס, או הוצאות משתנות בהתאם לצורך ולהעמיד רכיב זה בגובה 300 ₪ לחודש.

129. סך כל צרכיה של הגב' מ' בגובה של 19,701 ₪ לחודש על פי הפירוט כדלקמן :

שכר מטפל קבוע ומטפל מחליף-	10,000 ₪
שכר דירה-	3,700 ₪
הוצאות אחזקת מדור-	1,426 ₪
מזון וכלכלה-	1,900 ₪
ביגוד, מצעים ומגבות-	300 ₪
רפואה (ביטוח רפואי ותרופות קבועות)-	595 ₪
מוצרי ספיגה-	1,000 ₪
אגרת אפוטר' כללי-	50 ₪
צו תשלומים-	200 ₪
חיית מחמד-	230 ₪
הוצאות משתנות-	300 ₪
סה"כ-	19,701 ₪

130. חשוב לציין כי צרכי האישה הוערכו באופן מקסימלי ע"י בית המשפט כאשר בתביעת המזונות שהוגשה בחודש דצמבר 2015 ע"י א' כנגד בני משפחתה של אשתו כאשר טרם

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

הועסקה מטפלת נוספת, הוא עצמו העריך את ההוצאות בגין העסקת מטפלת אחת בגובה 8,600 ₪ לחודש ואת סל המחיה של מ' בגובה 7,700 ₪ לחודש "שכולל תרופות, ציוד לנכים, מוצרי ספיגה ומצעים, מזון מיוחד ותוספי מזון ושאר הוצאות המחיה והשמירה על איכות חייה" (ס' 15 לכתב התביעה).

131. הכנסותיה של מ' מקצבאות המל"ל מגיעות לסך של 10,898 ₪ ולפיכך היא זקוקה להשלמת מזונותיה בגובה של כ- 8,800 ₪ לחודש.

132. חובת אדם במזונות בן זוגו

א. סעיף 2 לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות) תשי"ט- 1959 קובע כי:
 "אדם חייב במזונות בן זוגו לפי הוראות הדין האישי, החל עליו והוראות חוק זה לא יחולו על מזונות אלו".
 סע' 2א לחוק קובע: "על אף האמור בחוק שיווי זכויות האשה, תשי"א- 1951, בקביעת מידת המזונות שאדם חייב לספק לבן-זוגו רשאי בית המשפט להתחשב בהכנסותיו של בן הזוג מעבודה ומנכסים, ואם ראה לנכון – גם מכל מקור אחר...".

ב. יש להחיל שני כללי יסוד על זכותה של האישה למזונות מבעלה והיקפם של מזונות אלה יקבע כדלקמן:
 אישה זכאית לאותה רמת מזונות שהבעל מרשה לעצמו.
 הבעל צריך לזון את אשתו ע"פ רמת החיים לה הורגלה וכפי צרכיה לרבות מדורה, רפואתה, וכו'... בכל מקרה, חייב הבעל לספק לה המינימום הראוי והנדרש למחייתה. על הבעל להתכבד ולהוסיף לעבוד בעבודתו או בכל עבודה אחרת, כדי לקיים רמת חיים פחות או יותר דומה לזו שהורגלו בני הזוג בעת שחיו יחד.

ג. יכולתו של הבעל לעמוד בכך, אינה נקבעת רק עפ"י הכנסתו, אלא עפ"י יכולתו למצות כישוריו ולהגדיל הכנסתו מעבודה מכל עבודה אחרת וממקורות אחרים.

ראה: בר"ע 114\68 מהצרי נ' מהצרי כ"ב (3) 320.
 ע"א 172\62 אייזנברג נ' אייזנברג, ט"ז (4) 2518.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ד. הכללים נגזרו מהכלל "עולה עמו ואינה יורדת עמו".
זאת ועוד, יש האומרים, שאפילו הבעל מחויב לתת מזונות לאשתו ברמה גבוהה
מזו של עצמו, מאחר שהוא מחויב לכבד את אשתו יותר מגופו.
133. יכולתו הכלכלית של הבעל

בית המשפט התרשם מבעל דין שהתנהלותו מקשה על הבנת התמונה הכלכלית של
התא המשפחתי, כאשר הוא אינו נוהג להפריד בין הפעולות הנוגעות לענייניו הכספיים
לבין אלה הנוגעות לאשתו, לה הוא מונה כאפוטרופוס בנימוק כי ממילא "לכסף אין צבע
וריח" (עמ' 9 שורה 30). התנהלות זו העיבה על קבלת תמונה נקיה ובהירה ביחס
ליכולתו הכלכלית (למשל התברר כי הבעל נושא בתשלומים עבור המטפלות של אשתו
באמצעות העברה בנקאית מחשבון הבנק שלו וכך הבעל טוען כי נושא בהחזר הלוואות
מחשבון הבנק שלו, על אף טענתו כי מדובר בהלוואות שניטלו לצורך מימון הוצאות
הטיפול של אשתו- ר' ח.נ בעמ' 9-12).

זאת ועוד, בחינת הנתונים הכספיים שהובאו על ידי הבעל מעלה תמיהה רבה ביחס
לשימוש שנעשה בכספים שבהם הוא מחזיק. בעוד שהבעל יצר מצג של נטילת הלוואות
בסכומים של מאות אלפי שקלים, לטענתו, לצורך כיסוי הוצאות שכ"ט עו"ד וטיפול
שיניים עבורו ולמימון צרכי אשתו, לרבות ובעיקר עלות שכר מטפלת נוספת, שהותירו
אותו חסר כל עד כי "נאלץ להפסיק את טיפולי שיניו ושיקום פיו" (עמ' 4 לסיכומי
שורה 5), התברר כי בדיוק באותם שנים הוא החזיק בכספים בשווי של למעלה מחצי
מיליון שקלים, להם היה זכאי ממקורות שונים, לרבות מפדיון קה"ש וכספי ירושת
אביו ז"ל ולצד כספים אלה השתכר הכנסה נאה שיש בה כדי לממן הוצאות המחיה של
התא המשפחתי.

ולמעלה מכך, הוכח כי מעבר לכספים ו/או רכוש, לבעל יכולת הכנסה חודשית גבוהה
לספק הן את צרכי אשתו והן את צרכיו האישיים. למעשה, לאישה יש אפשרות מעשית
לקבל מזונותיה מבעלה ולפיכך אין מקום לבחינת יכולתם של בני המשפחה האחרים
לדאוג למחסורה.

134. כספי קה"ש
א. בכתב ההגנה שהוגש בחודש אוקטובר 2016 הבעל טען כי קיימים לזכותו כספים
בקה"ש שיתרתה נכון לחודש מרץ 2016 הינה בסך 12,477 ₪ והכספים יהיו

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

נזילים רק בתאריך 30.6.2021 (ר' ס' 26 לכתב ההגנה), אך לא ציין כי פדה קה"ש קודמת בשנת 2015, על אף שבסוף אותה שנה הוא נקט בהליך שבכותרת.

ב. בעדותו הבעל מאשר כי פדה קה"ש ע"ס 160,000 או 170,000 ₪ ואינו מספק כל הסבר מניח את הדעת מדוע עובדה זו לא הובאה במסגרת כתבי הטענות, לרבות מדוע לא צורפה אסמכתא המעידה על משיכת הכספים וגובה הסכום שהתקבל (ראה בעמ' 4 לתמליל שורות 7-16). כמובן שאין כל התייחסות לשאלה מה נעשה בחלקה של האשה בסכומים אלה, האם מחצית הסכומים שימשה עבורה מכח זכותה הרכושית, ככל שקיימת ואין מחלוקת כי הבעל נהג בכספים אלו כבשלו.

ג. בעוד שהבעל הפגין בעדותו בקיאות בנוגע להיקף ההלוואות שנטל, ביחס לזכויותיו השיב תשובות חמקניות. כך, כאשר נשאל ביחס ליתרת הכספים הצבורה כיום בקופ"ג השיב בעמ' 3 שורה 20:

"האמת שלא בדקתי כל כך מה, להערכת, שלי, 300 ומשהו אלף שקל, 400 אלף" (ראה בעמ' 3 שורה 20).

וכך כאשר נשאל לגבי היתרה העדכנית של קה"ש, השיב בשורה 32: **"האמת שלא הלכתי לבדוק את זה כל כך, זה כמה עשרות אלפי שקלים"**. כשנשאל שוב מה שווי קרן ההשתלמות שלו השיב בעמ' 4 שורה 4: **"כמה עשרות אלפי שקלים, אני לא זוכר בדיוק"**.

ד. כך או אחרת, בעוד שנה בדיוק (יוני 2021) הבעל יהא זכאי לקבלת כספי קה"ש בסכום של 160,000 ₪, לפחות.

135. כספי ירושה

אביו ז"ל של א' הוריש לנכדו (הבן ח') כספים בגובה 275,461 ₪ אשר הועברו מחשבון הסב המנוח לחשבון הבנק הבן ח' ביום 25.4.2016 וכן מחצית מהזכויות בדירה המצויה בעיר Y בכפוף לזכות מגורים לבת הזוג של הסב, עד אחרית ימיה.

חרף צוואת הסב להוריש את עזבונו באופן פורמלי לנכד, התברר כי למעשה מדובר בכספים שיועדו לא', אך הורשו באופן פורמלי לח' על מנת להתחמק מנושים של א'.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

עדות הבן ח' בעמ' 139 :

ש. " מה קרה עם הכסף הזה, הוא עדין שם?
ת. לא. הכל מפורט ממש יש פה טבלאות של כל ההוצאות, לאן הכסף הזה הלך, לאפה שזה הלך.
ש. מי הכין את הטבלה הזו?
ת. אבא שלי.
ש. אתה יכול לספר לי?
ת. אני יכול.
ש. זה הכסף שלך בעצם, זה בחשבון שלך.
ת. זה לא הכסף שלי כמו שנאמר מקודם, אבא שלי חייב בהוצאה לפועל וכמובן שלא יכלו להוריד לו את הכסף הזה, סבא שלי ידע שאם הוא יורש לי את הכסף הזה אני אהיה אחראי שזה ילך לטובת כל המשפחה לכל הצרכים, וזה לא הכסף שלי כמובן.

"

בהמשך, כאשר הבין את משמעות תוכן עדותו חזר וטען :
"זה כן הכסף שלי, זה הכסף של כל המשפחה" (עמ' 139 שורה 27).
" זה הכסף של כל המשפחה" (שורה 29).

ראה גם עדות הבעל א' בעמ' 18 שורה 4 כי הסב "הוריש כביכול לח' אבל הוריש את זה לכולם".

וכן אמירה ספונטנית של א' ביחס לדירה בעיר Y : "כן, היא חיה יש לה גם ילדים מן הסתם ברגע שהיא הולכת נניח לעולמה אז הילדים שלה ייקחו את החצי ואני אקח את החצי" (עמ' 17 שורות 21-32, ה.ש. - ר.ק.ע).

רכב 136.

בבעלות הבעל רכב מסוג ... שנת יצור 2008.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

137. הכנסות

הבעל רכש השכלה גבוהה, עובד ככלכלן בעיריית X והכנסתו הממוצעת עומדת על סך של 18,015 ₪ לחודש (ואין מביאים בחשבון את גובה ההכנסה לאחר ניכויי רשות- "נטו לתשלום" כפי שהבעל ציין בכתבי טענותיו).
הבעל זכאי במסגרת עבודתו להטבות (תשלום ביטוחי רכב, ביטוח שיניים, כלכלה וכיוצ"ב) וזכויות סוציאליות, לרבות פנסיוניות.

138. הלוואות

בשנים 2017-2018 הבעל נטל הלוואות בסכום כולל של 183,565 ₪.
גרסתו לצורך בנטילת הלוואות, העדר יכולת לשאת בעלות העסקת מטפלת נוספת עבור אשתו נוכח חסרון כיס בסכום של כ- 9,000 ₪ לחודש וזאת עם הפסקת הסיוע הכספי שניתן ע"י האב ב' בחודש אוגוסט 2015 ובנוסף לכך גם הפסקת תגמולי הביטוח הסיעודי בחודש אוגוסט 2016 (ראה סעיף 102 לת.ע.ר).

א. שנת 2017

הבעל הצהיר כי נטל הלוואה בגובה 36,000 ₪ וכן הלוואה נוספת בגובה 24,000 ₪ (ראה גם בעמ' 14 לתמלול שורה 26) מ"ידידתו", הגב' נ'.
מדובר בשתי הלוואות בסכום כולל של 60,000 ₪ שניתנו לבעל בסמיכות (אחת בחודש 04/2017 והשנייה בחודש 06/2017), כאשר במסגרת חקירתו הנגדית הסתבר בדיעבד כי אותה גברת היא למעשה "חברתו לחיים" (עמ' 38 שורה 24), עמה הוא מתגורר תחת אותה קורת גג מזה מספר שנים.
נוסף על כך, הסכום הנ"ל נלקח כשנה לאחר שהתקבלו כספי ירושה בשווי של למעלה מרבע מיליון שקלים.
כך או אחרת מדובר בשתי הלוואות שמועד פירעונן הסתיים, דהיינו: הבעל אינו חב בתשלום בגובה של כ- 000,4 ₪ לחודש (ר' בקשה להקדמת הוראת קבע בבנק הדואר בסכום חודשי בגובה 2,075 ₪, כשמועד הסיום נקבע לתאריך 15.12.2018 ור' הסכם הלוואה מיום 8.4.17 להחזר הלוואה בתשלומים חודשיים בסך 2,000 ₪ למשך שנה החל מיום 10.6.2017, נספחים כג' 3 וכג' 4 לת.ע.ר של הבעל).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ב. שנת 2018

הבעל טוען כי בחודש מאי 2018 נטל הלוואה בגובה 35,000 ₪ ע"ח קה"ש (ר' ס' 101 לת.ע.ר ועדותו בעמ' 13 שורה 13) וביום 19.6.2018 נטל הלוואה נוספת מחברת הראל בגובה 88,565 ₪ ע"ח קופ"ג שתהיה נזילה רק בעת הפרישה.

ג. הבעל ממשיך וטוען כי גם בשנת 2019 נאלץ ליטול הלוואות נוספות על מנת להשלים את שכר המטפלת השנייה. כך בחודש פברואר נטל הלוואה בגובה 5,000 ₪ מוועד העובדים במקום עבודתו ובחודש מרץ נטל הלוואה בגובה 4,500 ₪ מאחותו.

גרסתו של א' אינה מתקבלת על הדעת, שעה שהוא עצמו בחר את המסגרת הטיפולית עבור אשתו, הכוללת העסקת שתי מטפלות בשכר והגם שהוכח כי במקרה דנן אין מקום להעסיק יותר ממטפלת אחת.

בנוסף, גרסתו בענין מצבו הכלכלי התבררה כשקרית, שעה שהתברר כי עמדו לרשותו כספי ירושת אביו ז"ל בגובה של כ- 275,000 ₪, (כאמור הבן ח' הצהיר כי החזיק כספים אלה פורמלית עבור אביו) סכום גבוה באופן משמעותי מסכום ההלוואות שניטלו לכאורה לצורך מימון הוצאות התא המשפחתי ובכללן הוצאות בגין שיקום פיו של הבעל (40,000 ₪), הוצאות משפטיות של הבן הצעיר ט' (23,620 ₪), הגנה מפני התביעה לביטול מינויו כאפוטר' (60,000 ₪) ומימון שכר המטפלת הנוספת למ' (189,000 ₪).

** חישוב אריתמטי פשוט מעלה כי עלות מטפלת שניה למשך תקופה החל

מחודש 04/2017 ועד לסוף שנת 2018 עמדה על סך כולל של 189,000 ₪

(21 חודשים X 9,000 ₪) ואין חולק כי באותה תקופה היה בכספי הירושה

כדי לכסות הוצאות אלו ולשם כך נועדו- ראה עדות ח' לעיל.

תחת מימון הוצאות מטפלת, הבעל בחר בעיתוי בו בחר, להגיש תביעה נזיקית כנגד הוריה של אשתו ואחותה ולשלם בגינה אגרה ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של כ- 80,000 ₪.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

לאור האמור גרסת הבעל בנוגע להחזר הלוואות נדחית וככל שעליו להמשיך ולשאת בהחזרי הלוואות שנטל ע"ח זכויות עתידיות יעשה כן במסגרת כספים המצויים ברשותו.

139. הוצאות הבעל

א. מזון וכלכלה

א' העיד כי אוכל בעיקר מחוץ לבית בעלות 50-60 ₪ ליום (עמ' 6 שורות 20-23). לפיכך אני מוצאת להעמיד הוצאות מזון וכלכלה לרבות היגיינה בגובה 1,800 ₪ לחודש.

ב. ביגוד והנעלה

הבעל העיד כי הוצאותיו בגין רכיב זה הינן בשיעור 300 ₪ לחודש (עמ' 16 שורה 40).

ג. רפואה

רכיב זה ע"ס 477 ₪ לחודש (277 ₪ ביטוח רפואי מכבי וביטוח סיעודי ו-200 ₪ עבור תרופות) הן בת.ע.ר והן בכתב ההגנה וצורפו אסמכתאות.

ד. טיפולי שיניים

בת.ע.ר צוין כי בשלוש השנים האחרונות שולמו כספים בגובה 63,630 ₪ בגין טיפולי שיניים וכן 10,450 ₪ בגין תכנית טיפולית לשלושה חודשים קרובים (ר' טבלת פרוט בסעיף 174).

מעדותו התברר כי הבעל קיבל מחברת הביטוח החזר חלקי בגין הוצאות טיפולי שיניים (העיד בעמ' 5 שורה 34 כי נושא בשליש מעלות הטיפול וחברת הביטוח נושאת בשני שלישי) ובהמשך העיד כי מתוך הסכום שפרט בתצהיר עדותו הראשית קיבל מחברת הביטוח סכום של כ-10,000 ₪ (עמ' 16 שורות 1-8). לאור האמור בשלב זה לא מצאתי לכלול הוצאות בגין טיפולי שיניים במסגרת הוצאות הבעל. עם זאת, הדבר יובא בחשבון במסגרת "הוצאות משתנות".

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
 תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
 א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ה. הוצ' אחזקת רכב

הבעל העיד כי יש לו הוצאות דלק גבוהות בסך 2,000 ₪ לחודש לאור נסיעות לחיפה בסופי השבוע לבקר את בנו ט' ואמו הקשישה. הוצאות אלו כוללות גם את חלקה של אשתו, כאשר חלקו מוערך בסך 1,200 ₪ לחודש. בשים לב לכך שביטוחי החובה והמקיף משולמים ע"י המעסיק (עמ' 6 שורה 28), הוצאות הבעל בגין אחזקת רכב, לרבות דלק וטיפולים מוערכות בגובה של 1,650 ₪ לחודש.

ז. הבעל משלם ללשכת ההוצל"פ סך 150 ₪ לחודש על פי צו תשלומים.

ז. סיוע לבן ט'

הבעל חזר בעדותו על הטענה בדבר סיוע כספי לבן ט' בסכום חודשי בסך 1,000 ₪ לחודש (עמ' 4 שורה 23 ועמ' 11 שורה 33). מדובר בבנו הצעיר, חולה במחלת נפש ומוכר כנכה, נפלט ממערכת השיקום ומתגורר במדור עצמאי בעלות כ- 1,800 ₪ לחודש כולל הוצאות אחזקת מדור ובניכוי סיוע בדיור (770 ₪) הוצאות המדור עומדת על סך 1,100 ₪ לחודש ולפיכך זקוק לסיוע ותמיכת אביו. בהינתן כי הבן ט' זכאי לקבלת קצבת נכות בגובה 2,589 ₪ לחודש, לא מצאתי לכולל במסגרת הוצאות הבעל גם תשלומי תרופות בגין הבן הצעיר והוצאות אלו, כמו גם הוצאות מחיה אחרות בגין מזון וביגוד, ממילא מכוסות ע"י קצבת הנכות.

ח. הוצאות משתנות

לא מצאתי לכולל במסגרת הוצאות הבעל רכיב ערטילאי בגין "עודף חיוני במזומן עבור משברים", דווקא נוכח עדות הבעל כי נוהג למשוך כספים במזומן מחשבון אשתו ומכספים אלו מתנהל התא המשפחתי (עמ' 15 שורה 8). יחד עם זאת, בית המשפט בתוך עמו הוא יושב וער לאפשרות בדבר הוצאות בלתי צפויות או משתנות והוצאות אלו מוערכות בגובה 300 ₪ לחודש.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

ט. מדור והוצאות אחזקת מדור

הוצאות שכ"ד בגין דירת המגורים והוצאות אחזקת הבית הובאו בחשבון כחלק מהוצאותיה של מ' ולפיכך אין מקום לחישוב הוצאות בכפל. בנוסף הוכח כי א' לא לן בביתו אלא מתגורר עם בת זוגו בדירתה, בגינה לא טען כי נושא בתשלום שכ"ד. יוזכר כי במהלך מרבית שנות ניהול ההליך הסתרי גדען כי יש לו בת זוג וכי למעשה מתגורר עימה ורק מגיע לביקורי "פיקוח" בדירת אשתו.

140. **הוצאותיו האישיות של הבעל הינן בגובה 5,677 ₪ לחודש על פי הפירוט כדלקמן:**

מזון וכלכלה-	₪ 1,800
ביגוד והנעלה-	₪ 300
רפואה-	₪ 477
אחזקת רכב-	₪ 1,650
סיוע לבן ט'-	₪ 1,000
צו תשלומים הוצל"פ-	₪ 150
הוצאות משתנות-	₪ 300
סה"כ-	₪ 5,677

ראה גם עדות הבעל עצמו כי הוצאות מחיה נעמדות על סך של "לפחות 5,000 ₪ לאדם בחודש" (עמ' 11 שורה 37).

141. **בשים לב לגובה הכנסת הבעל (₪ 18,015) ולהוצאותיו האישיות (₪ 5,677), הרי שהכנסותיו הפנויות של הבעל הינן בגובה 12,338 ₪ לחודש.**

לפיכך יש ביכולתו של הבעל להשלים מזונות אשתו בגובה 8,800 ₪ לחודש וגם לאחר תשלום מזונות אשתו וסיפוק צרכיו האישיים יותרו בידו כספים בשיעור 3,538 ₪ לחודש.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

העתירה לחיוב בני משפחה אחרים במזונות האשה

142. על פי סעי' 5 (3) לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות) התשי"ט-1959, לא ניתן לתבוע את יתר בני המשפחה אלא אם הזכאי למזונות "אינו יכול לקבל מזונות לפי סעיף 2" וכן כל עוד קיימים קרובי משפחה אחרים, מדרגת קרבה גדולה יותר, הניתנים לתביעה, **כדוגמת הבעל**.

143. לאור הוראת סעיף 5 (3) הנ"ל צודקת באת כוח האחות כי מלכתחילה לא היה מקום לתבוע בני המשפחה האחרים, אלא לאחר שהוגשה תביעת מזונות כנגד הבעל ורק אם יתברר כי אין כל אפשרות מעשית לגבות ממנו את מזונות אשתו.

144. לאור האמור, נוכח הקביעה כי לבעל יכולת כלכלית לזון את אשתו ובנוסף לספק גם את צרכיו שלו, אין כל מקום לחייב את יתר בני המשפחה במזונות האשה או השלמת מזונותיה.

**** ראה גם פסק דינה של כב' השופטת מרינה לוי בתמ"ש (קריית) 3441/08 פלונית נ' אלמונים, פורסם במאגרים האקולטורניים, שם התקבלה עתירת האשה לחיוב בעלה במזונותיה, אך נדחתה העתירה לחיוב הוריי הבעל במזונות האשה, כאשר נקבע כי אין כל מקום לחייב את הוריו בתשלום מזונות / השלמת מזונות, משחויב הבעל במזונות אשתו ויש ביכולתו כדי לספק מזונותיה.**

145. **א. למעלה מן הצורך, בית המשפט גם לא התרשם מיכולתם הכלכלית של יתר בני המשפחה לספק מזונות לגבי מ' או להשלים מזונותיה, לאחר סיפוק צרכיהם.**

ב. מדובר באנשים בריאים החיים בצילה של מחלה קשה. הם הורים, אחים, ילדים או בני זוג של שתי נשים החולות במחלה תורשתית (ח' הוא גם אח של ט' החולה במחלת נפש) וככאלה הם חשופים למציאות של התמודדות עם מצבי דחק, משברים וקונפליקטים, המשבשים להם את מעגל החיים הנורמלי.

ג. **הוריי האשה אינם אנשים אמידים בכלל ואינם אמידים באופן יוצא דופן, כפי שנטען, בפרט.**

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'

תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'

א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

הכנסותיהם החודשיות צנועות (כ-11,000 ₪ לחודש) ומשמשות לצרכיהם ואף אם מצויים כספים בחשבון הבנק של האם ג', מדובר בכספים שנחסכו עבור שני קשישים לצורך מימון צרכיהם בערוב ימיהם. האב ב' מכר את דירתו הקודמת על מנת לרכוש דירה קטנה יותר, שבה יש לו רק 1/8 מהזכויות, נעדר כספים נזילים בבנקים ואף על פי כן, בחר לחלק לבנותיו את התמורה בחלקים שווים, כשאין חולק כי העביר לטובת כל אחת מהן כספים בגובה 160,000 ₪.

ד. ביחס לטענת הבעל כי האב ב'עושה שימוש בכספי אשתו ג' למילוי גחמותיו האישיות, הרי משמונה האב כאפוטרופוס לענייניה הרכשיים של אשתו, הוא מחויב לדווח אודות הוצאות כספיות במסגרת דו"חות פרטה שעליו להגיש לאפוטרופוס הכללי. אם וככל שיתברר כי אכן הוצאו כספים מחשבון האם ג' שלא לצרכיה, חזקה על ב"כ האפוטרופוס הכללי שיפעל וינקוט בהליך מתאים.

ד. הבן ח' מתמודד עם מציאות של אמא החולה במחלה גנטית ואח החולה במחלת נפש, מתעתד לשקם את חייו, מתגורר עם חברתו בדירה שכורה וממילא הכנסתו אינה גבוהה מההכנסה הממוצעת במשק ובקושי מספיקה לכיסוי צרכיו האישיים.

ד. התייחסות הבעל והאפוטרופא לדין **לאחות ד'** כאל אישה אמידה בעלת הכנסות גבוהות התבססה בעיקר על הכנסות בעלה, מר __, אשר הינו מהנדס בכיר ### בעל וותק רב (ר' ס' 243-245 לת.ע.ר של הבעל, ח.נ של האחות ד' בעמ' 108-109 לתמליל וסיכומי האפוט' לדין).

ה.

אין חולק כי בעלה של האחות ד' אינו נכלל במסגרת סולם החייבים המפורט בחוק המזונות. בסולם החייבים במזונות בן משפחה נכללים רק "אחים" של האדם הזכאי למזונות, שלו ושל בן זוגו (סעיף 4 (5) לחוק המזונות). לפיכך, אין בסיס לטענת א' כי יש לכלול במסגרת החייבים גם את בעלה של ד' (ס' 253 לת.ע.ר), שהינו בן זוגה של האחות (ולא אח של בן הזוג).

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

1. כך או כך, בסיכומיה ציינה ד' כי הימשכות ההליכים וההוצאות הכבדות הכרוכות בכך גרמו למשבר זוגי בינה לבין בעלה עד כדי גירושין. נוכח גירושי האחות ד' מבעלה כאשר הם חדלו מלקיים משק בית משותף, הרי שממילא הכנסות בעלה אינן נכללות בהכנסות התא המשפחתי שלה.

לסיכום,

146. מכל המקובץ מוחלט כדלקמן:

א. התביעה למזונות מתקבלת באופן חלקי, אך ורק ביחס לעתירה לחיוב הבעל (נתבע מס' 1) במזונות האישה ו/או השלמת מזונותיה.

ב. העתירה לחיוב יתר בני המשפחה (נתבעים 2-5) במזונות האישה, נדחית.

ג. החיוב על פי החלטות מיום 5.4.2017 ומיום 13.8.2017 יעמוד על כנו עד ל- 30.6.2020.

ד. הנתבע מס' 1 ישלם למזונותיה / השלמת מזונותיה של אשתו, הגב' מ' דמי מזונות בסך של 8,800 ₪, החל מיום 1.7.2020 ולא יאוחר מ- 12 לכל חודש (להלן: "דמי המזונות").

ה. דמי המזונות ישולמו ישירות לחשבון הבנק של הגב' מ'.

147. נוכח תוצאות ההליך, התביעה התקבלה רק ביחס לנתבע מס' 1, הגם שהיה מקום לחייב בהוצאות, נוכח העובדה שהתובעת מיוצגת ע"י האפוטרופא לדיון, לא יינתן צו להוצאות לטובת הנתבעים 2-5.

148. הנתבע מס' 1 ישלם הוצאות ההליך לטובת קופת אוצר המדינה בסך 25,000 ₪, אשר ישולמו בתוך 30 ימים כשהסכום נושא הפרשי הצמדה וריבית עד מועד התשלום בפועל.

בדלתיים סגורות

בבית המשפט לענייני משפחה באשדוד

תמ"ש 4930-08-15 א' (חסוי) ואח' נ' ב' ואח'
תמ"ש 40013-12-15 א' נ' מ' ואח'
א"פ 54920-05-17 ב' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

סיום וסיכום

149. עם מתן שלושת פסקי דין שלעיל, מסתיימים שלושת ההליכים שבכותרת.

תביעה בא"פ 54920-05-17 - ביטול מינוי אפוטרופוס, החל מעמ' 2 עד עמ' 34 לפסה"ד, ראה ההכרעה בסע' 55-56 לפסה"ד.

תביעה בתמ"ש 4930-08-15 - כספית בעילה נזיקית, החל מעמ' 35 עד עמ' 62 לפסה"ד, ראה ההכרעה בס' 84-87 לפסה"ד.

תביעה בתמ"ש 40013-12-15 - מזונות, החל מעמ' 63 עד עמ' 102 לפסה"ד, ראה ההכרעה בסעיפים 146-148 לפסה"ד.

150. המזכירות תשלח פסה"ד לצדדים, בשים לב לצדדים הרלוונטיים בכל אחד מהתיקים ותסגור את התיקים.

ניתן ביום, כ"ג סיוון תש"פ, 15 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

רותם קודלר עיאש, שופטת, סגנית הנשיא